منتخبات العربية ومجموعه

سنة ١٣٠٢

١٣٠٢

سنهٔ هجریه‌یه مخصوص

سالنامهٔ ولایت معمورة العزیز

دفعه
٢

(ولایت مطبعه‌سنده طبع)
(اولنمشدر)

مقدمه

سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده معمورة العزیز
ولایت جلیله سنك بیك اوچیوز ایکی سنه سی سالنامه سی ایکنجی
دفعه اولمق اوزره بعض معلومات تاریخیه و مفیده
درجیله باالترتیب طبع اولنمشدر

تقویم

یورطی کونلرینك اشاراتی

ا... ارمنی ل... لاتین ر... روم ی... یهودی ق... قتولك

شهور			ایام اسبوع	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر اول ساعت	عصر اول دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	سنه ۱۳۰۲ جمادی الآخر — وقایع مشهوره	ایام مخصوصه
۳	۸	۲۰	جمعه	۱۱	۴۳	۵	۵۹	۹	۲۵	۱۰	۱	اول فصل بهار	۱۳۴
۴	۹	۲۱	جمعه ایرتسی		۴۱		۵۸		۲۴	۹	۵۸	نوروز سلطانی	ر
۵	۱۰	۲۲	بازار		۳۸		۵۶		۲۴		۵۵		۱۳۶
۶	۱۱	۲۳	بازار ایرتسی		۳۵		۵۵		۲۳		۵۲		۱۳۷
۷	۱۲	۲۴	صالی		۳۲		۵۴		۲۳		۴۹		۱۳۸
۸	۱۳	۲۵	چهارشنبه		۳۰		۵۲		۲۲		۴۶		۱۳۹
۹	۱۴	۲۶	پنجشنبه	۱۱	۲۷		۵۱		۲۲		۴۴	تسدیس عطارد زحل	۱۴۰
۱۰	۱۵	۲۷	جمعه		۲۴		۵۰		۲۱		۴۱	آمدن چیلاق	۴۴۱
۱۱	۱۶	۲۸	جمعه ایرتسی		۲۱		۴۸		۲۱		۳۸		۱۴۲
۱۲	۱۷	۲۹	بازار		۱۹		۴۷		۲۰		۳۵	بیضه سرخ فرنکی	۱۴۳
۱۳	۱۸	۳۰	بازار ایرتسی		۱۶		۴۶		۲۰	۹	۳۲	تحویل مریخ بحمل	۱۴۴
۱۴	۱۹	۳۱	صالی		۱۳		۴۴		۱۹		۲۹	خمورسن	ی
۱۵	۲۰	۱	چهارشنبه	۱۱	۱۱	۵	۴۵		۱۸		۲۶	نیسان فرنکی	لی
۱۶	۲۱	۲	پنجشنبه		۸		۴۳	۹	۱۷		۲۴	تحویل عطارد بثور	ی
۱۷	۲۲	۳	جمعه		۵		۴۱		۱۷		۲۳	فریاد عندلیب وقولنج	ی
۱۸	۲۳	۴	جمعه ایرتسی		۳		۴۰		۱۷		۲۰	بشارت حمل مریم بعیسی علیه السلام	ی
۱۹	۲۴	۵	بازار		۰		۳۹		۱۶		۱۷		ی
۲۰	۲۵	۶	بازار ایرتسی	۱۰	۵۷		۳۷		۱۵		۱۴		لی ق
۲۱	۲۶	۷	صالی		۵۵		۳۶		۱۵		۱۱		راق
۲۲	۲۷	۸	چهارشنبه		۵۲		۳۵		۱۴		۸		
۲۳	۲۸	۹	پنجشنبه		۴۹		۳۳		۱۳		۵		
۲۴	۲۹	۱۰	جمعه	۱۰	۴۶	۵	۳۲		۱۲	۹	۲		ی
۲۵	۳۰	۱۱	جمعه ایرتسی		۴۴		۳۱		۱۱	۸	۵۹	ازدواج حمل	۱۵۶
۲۶	۳۱	۱۲	بازار		۴۱		۳۱		۱۱		۵۶	بیضه سرخ	راق
۲۷	۱	۱۳	بازار ایرتسی		۳۹		۳۰		۱۰		۵۳	نیسان رومی	راق
۲۸	۲	۱۴	صالی		۳۶		۲۸	۹	۹		۵۰	اول موسم لاله	راق
۲۹	۳	۱۵	چهارشنبه	۱۰	۳۴	۵	۲۷		۹	۸	۴۷		

شهور			ایام هفته	طلوع شمس		ظهر		عصر		اخشام		رجب شریف	[illegible]
ایام عربی	ایام رومی	ایام افرنجی		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	١٤٤
١	٤	١٦	پنجشنبه	١٠	٣١	٥	٢٤	٩	٨	٨	٤٤	واقمر بعطارد	١٦١
٢	٥	١٧	جمعه		٢٨		٢٣		٨		٤١	لیلهٔ رغائب	١٦٢
٣	٦	١٨	ایرتسی		٢٦		٢٢		٧		٣٨		١٦٣
٤	٧	١٨	پازار		٢٣		٢٠		٧		٣٥		١٦٤
٥	٨	٢٠	ایرتسی		٢١		١٩		٦		٣٣	اول ستهٔ ثور	١٦٥
٦	٩	٢١	صالی		١٨		١٨		٦		٣٠		١٦٦
٧	١٠	٢٢	چهارشنبه		١٦		١٧		٥		٢٧		١٦٧
٨	١١	٢٣	پنجشنبه		١٣		١٦		٤		٢٤	ایلك بوجكك ظهوری	ال
٩	١٢	٢٤	جمعه		١١		١٤		٣		٢١		١٦٩
١٠	١٣	٢٥	ایرتسی		٩		١٣		٣		١٨	اخر ستهٔ ثور	١٧٠
١١	١٤	٢٦	پازار		٦		١٢		٢		١٥		١٧١
١٢	١٥	٢٧	پازار ایرتسی		٤	٥	١١	٩	١		١٢	تولد حمل رسیدن بکمال	١٧٢
١٣	١٦	٢٨	صالی	١٠	١		٩		٠		٩		١٧٣
١٤	١٧	٢٩	چهارشنبه	٩	٥٩		٨	٨	٥٩	٨	٦	جمع عصفور نموسز	١٧٤
١٥	١٨	٣٠	پنجشنبه	٩	٥٧	٥	٧	٨	٥٨		٣		١٧٥ ی
١٦	١٩	١	جمعه		٥٤		٦		٥٧	٨	٠	مایس افرنجی ازدیاد مأفوات	١٧٦ ی
١٧	٢٠	٢	ایرتسی		٥٢		٥		٥٧	٧	٥٧	زرع سیسام وقتی	١٧٧ ی
١٨	٢١	٣	پازار		٥٠		٤		٥٦		٥٤		١٧٨ ی
١٩	٢٢	٤	ایرتسی		٤٨		٢		٥٥		٥١		١٧٩
٢٠	٢٣	٥	صالی		٤٥		١		٥٤		٤٨	روز حضر نهایت قوت بهار	ابری
٢١	٢٤	٦	چهارشنبه		٤٣	٥	٠		٥٤		٤٥		٢ لی
٢٢	٢٥	٧	پنجشنبه		٤١	٤	٥٩		٥٣		٤٣		٣
٢٣	٢٦	٨	جمعه		٣٩		٥٨		٥٢		٣٩	وزیدن باد شرقی	٤
٢٤	٢٧	٩	ایرتسی	٩	٣٧		٥٧		٥١		٣٧	اخر ایام مطر	٥
٢٥	٢٨	١٠	پازار		٣٥		٥٦		٥١		٣٤		٦
٢٦	٢٩	١١	ایرتسی	٩	٣٢		٥٥		٥٠		٣١		٧
٢٧	٣٠	١٢	صالی		٣١	٤	٥٤		٤٩		٢٨	لیلهٔ معراج النبی علیه السلام	٨
٢٨	١	١٣	چهارشنبه		٢٩		٥٣		٤٩		٢٦	مایس رومی	٩
٢٩	٢	١٤	پنجشنبه		٢٧		٥٢		٤٨		٢٣	قرار نیل	١٠
٣٠	٣	١٥	جمعه	٩	٢٥	٤	٥١	٨	٤٨	٧	٢١	فورتنه	١١

شهور			ایام اسبوع	طلوع		ظهر		عصر اول		امساك		شعبان المعظم	[illegible]
عربی	رومی	افرنجی		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	
١	٤	١٦	جمعه ایرتسی	٩	٢٣	٤	٥٠	٨	٤٦	٧	١٩		١٢
٢	٥	١٧	بازار		٢١		٤٩		٤٦		١٥	رسیدن گل گلزار	١٣
٣	٦	١٨	ایرتسی		١٩		٤٨		٤٥		١٣	قوقولیه فورتنه‌سی	١٤
٤	٧	١٩	صالی		١٨		٤٧		٤٤		١١		١٥
٥	٨	٢٠	چهارشنبه		١٦		٤٦		٤٤		٨	گل بیرامی یهود	١٦
٦	٩	٢١	پنجشنبه		١٤		٤٥		٤٣		٦	عروج عیسی علیه السلام	١٧
٧	١٠	٢٢	جمعه		١٣		٤٥		٤٣		٤		١٨
٨	١١	٢٣	ایرتسی		١١		٤٤		٤٢	٧	١		١٩
٩	١٢	٢٤	بازار		٩		٤٣		٤١	٦	٥٩	اولکر فورتنه‌سی	٢٠
١٠	١٣	٢٥	ایرتسی		٨		٤٢		٤١		٥٧		٢١
١١	١٤	٢٦	صالی		٧		٤١		٤٠		٥٥	آغاز گرما	٢٢
١٢	١٥	٢٧	چهارشنبه		٥		٤١		٤٠		٥٢		٢٣
١٣	١٦	٢٨	پنجشنبه		٤		٤٠		٣٩		٥١		٢٤
١٤	١٧	٢٩	جمعه		٢		٣٩		٣٩		٤٩	قاق ملتی	٢٥
١٥	١٨	٣٠	ایرتسی		١		٣٩		٣٨	٦	٤٧	لیلهٔ برات	٢٦
١٦	١٩	٣١	بازار	٩	٠		٣٨		٣٨		٤٥	عید خمسین نصاری قلت میاه	[illegible]
١٧	٢٠	١	ایرتسی	٨	٥٩		٣٨		٣٦		٤٣	حزیران افرنجی ولادت همایون	[illegible]
١٨	٢١	٢	صالی		٥٨		٣٧		٣٦		٤٢		٢٩
١٩	٢٢	٣	چهارشنبه		٥٧		٣٦		٣٥		٤٠		٣٠
٢٠	٢٣	٤	پنجشنبه		٥٦		٣٦		٣٥		٣٨		٣١
٢١	٢٤	٥	جمعه		٥٥		٣٥		٣٥		٣٧	موسم حصاد	٣٢
٢٢	٢٥	٦	ایرتسی		٥٤		٣٥		٣٤		٣٥		٣٣
٢٣	٢٦	٧	بازار		٥٣		٣٤		٣٤		٣٤		٣٤
٢٤	٢٧	٨	ایرتسی		٥٣		[illegible]		[illegible]		٣٣		٣٥
٢٥	٢٨	٩	صالی		٥٢		٣٤		٣٤		٣٣		٣٦
٢٦	٢٩	١٠	چهارشنبه		٥١		٣٣		٣٤		[illegible]		٣٧
٢٧	٣٠	١١	پنجشنبه		٥٠		٣٣		٣٣		٣٠	اول زرع ارز مصر	٣٨
٢٨	٣١	١٢	جمعه		٥٠		٣٣		٣٣		٢٩		٣٩
٢٩	١	١٣	ایرتسی	٨	٤٩		٣٣		٣٣	٦	٢٨	حزیران رومی اولی	٤٠

شهور عربی	شهور رومی	شهور افرنجی	ایام هفته	طلوع ساعت	طلوع دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	امساک ساعت	امساک دقیقه	رمضان مبارک / ایام مشهوره	[illegible]
١	٢	١٤	بازار	٨	٤٩	٤	٣٢	٨	٣٣	٦	٢٧	سقوط نقطه نیل	٤١
٢	٣	١٥	ایرتسی		٤٩		٣٢		٣٣		٢٧	وزیدن باد شمالی	٤٢
٣	٤	١٦	صالی		٤٩		٣٢		٣٣		٢٦		٤٣
٤	٥	١٧	چهارشنبه		٤٨		٣٢		٣٣		٢٦		٤٤
٥	٦	١٨	پنجشنبه		٤٨		٣٢		٣٢		٢٥	فورتنه یوم ٢	٤٥
٦	٧	١٩	جمعه		٤٨		٣١		٣٢		٢٥		٤٦
٧	٨	٢٠	ایرتسی		٤٨		٣١		٣٢		٢٥		٤٧
٨	٩	٢١	بازار		٤٨		٣١		٣٢		٢٥	اول فصل صیف وکوندونی فورتنه‌سی	٤٨
٩	١٠	٢٢	ایرتسی		٤٨		٣١		٣٢		٢٥		٤٩
١٠	١١	٢٣	صالی		٤٨		٣١		٣٢		٢٥		٥٠
١١	١٢	٢٤	چهارشنبه		٤٨		٣٢		٣٣		٢٥		٥١
١٢	١٣	٢٥	پنجشنبه		٤٨		٣٢		٣٣		٢٦		٥٢
١٣	١٤	٢٦	جمعه		٤٨		٣٢		٣٤		٢٦	یپراق اشی زمانی	٥٣
١٤	١٥	٢٧	ایرتسی		٤٩		٣٣	٨	٣٤		٢٧		٥٤
١٥	١٦	٢٨	بازار	٨	٤٩		٣٣		٣٤		٢٨		٥٥
١٦	١٧	٢٩	ایرتسی		٥٠		٣٣		٣٥		٢٨		٥٦
١٧	١٨	٣٠	صالی		٥٠	٤	٣٣		٣٥		٢٩	ابتداء فزونی نیل واول باد سموم	٥٧
١٨	١٩	١	چهارشنبه		٥١		٣٤		٣٥		٣٠	تموز افرنجی	٥٨ ی
١٩	٢٠	٢	پنجشنبه		٥١		٣٤		٣٥		٣١		٥٩
٢٠	٢١	٣	جمعه		٥٢		٣٤		٣٥		٣١		٦٠
٢١	٢٢	٤	ایرتسی		٥٣		٣٤		٣٦		٣٢		٦١
٢٢	٢٣	٥	بازار		٥٤		٣٤		٣٦		٣٤		٦٢
٢٣	٢٤	٦	ایرتسی		٥٥		٣٥		٣٧		٣٥	میلادیحوم اتش کیجه‌سی	رق
٢٤	٢٥	٧	صالی		٥٦		٣٥		٣٧		٣٦	آخر [illegible] بوارح	٦٤
٢٥	٢٦	٨	چهارشنبه		٥٧		٣٦		٣٧		٣٧		٦٥
٢٦	٢٧	٩	پنجشنبه		٥٨		٣٦		٣٧		٣٩	لیله قدر	٦٦
٢٧	٢٨	١٠	جمعه	٨	٥٩		٣٧		٣٧		٤٠		٦٧
٢٨	٢٩	١١	ایرتسی	٩	١		٣٧		٣٧		٤٢		[illegible]
٢٩	٣٠	١٢	بازار		٢		٣٨		٣٧	٦	٤٤		[illegible]
٣٠	١	١٣	ایرتسی	٩	٣	٤	٣٨	٨	٣٨		٤٦	تموز رومی [illegible]	[illegible]

شهور			ایام هفته	طلوع	ظهر	عصر اول	امساك	ایام مشهوره	ایام سنه
شوال				ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه		
١	٢	١٤	صالی	٩ ٤	٤ ٣٨	٨ ٨	٦ ٤٦	عید فطر صلاتی ساعت ٩ دقیقه ٤٧	٧١
٢	٣	١٥	چهارشنبه	٥	٣٩		٤٨		٧٢
٣	٤	١٦	پنجشنبه	٦	٤٠	٤٠	٤٩		٧٣
٤	٥	١٧	جمعه	٧	٤١	٤٠	٥١	اخر زرع ارز بمصر	٧٤
٥	٦	١٨	ایرتسی	٨	٤٢	٤١	٥٣		٧٥
٦	٧	١٩	بازار	٩	٤٢	٤١	٥٦	شدت كرما	٧٦
٧	٨	٢٠	ایرتسی	١٠	٤٣	٤٢	٥٨	قوه بیرام یهود	٧٧
٨	٩	٢١	صالی	١٢	٤٣	٤٢	٧ ٠		٧٨
٩	١٠	٢٢	چهارشنبه	١٣	٤٤	٤٤	٢	[illegible]	٧٩
١٠	١١	٢٣	پنجشنبه	١٥	٤٥	٤٤	٤		٨٠
١١	١٢	٢٤	جمعه	١٦	٤٦	٤٤	٧		٨١
١٢	١٣	٢٥	ایرتسی	١٨	٤٧	٤٥	٩		٨٢
١٣	١٤	٢٦	بازار	٢٠	٤٧	٤٦	١١		٨٣
١٤	١٥	٢٧	ایرتسی	٢٢	٤٨	٤٦	١٤		٨٤
١٥	١٦	٢٨	صالی	٩ ٢٤	٤٨	٤٧	١٦		٨٥
١٦	١٧	٢٩	چهارشنبه	٢٦	٤٩	٤٨	١٩	قورتنه ٣	٨٦
١٧	١٨	٣٠	پنجشنبه	٢٧	٥٠	٤٨	٢١	اول ایام باحور	٨٧
١٧	١٩	٣١	جمعه	٢٩	٥١	٤٩	٢٤	اغستوس افرنجی نوزالیاس	٨٨
١٩	٢٠	١	جمعه ایرتسی	٣١	٥٢	٤٩	٢٧		٨٩
٢٠	٢١	٢	بازار	٣٣	٥٣	٥٠	٢٩		٩٠
٢١	٢٢	٣	ایرتسی	٣٥	٥٤	٥٠	٣٢		٩١
٢٢	٢٣	٤	صالی	٣٧	٥٥	٥١	٣٥		٩٢
٢٣	٢٤	٥	چهارشنبه	٣٩	٥٦	٥٢	٧ ٣٨	طلوع سهیل یمانی	٩٣
٢٤	٢٥	٦	پنجشنبه	٤٢	٥٧	٥٣	٤٠	اخر ایام باحور	٩٤
٢٥	٢٦	٧	جمعه	٤٤	٥٨	٥٣	٤٣		٩٥
٢٦	٢٧	٨	ایرتسی	٤٦	٤ ٥٩	٥٤	٤٦	غایت كرما	٩٦
٢٧	٢٨	٩	بازار	٥ ٤٨	٠	٥٤	٤٨		٩٧
٢٨	٢٩	١٠	ایرتسی	٥٠	٣	٥٥	١	جمع قطن بمصر	٩٨
٢٩	٣٠	١١	صالی	٩ ٥٢	٥ ٤	٨ ٥٦	٧ ٥٤		٩٩

شهور: عربی	رومی	افرنجی	ایام هفته	طلوع (ساعت دقیقه)	ظهر (ساعت دقیقه)	عصر (ساعت دقیقه)	غروب (ساعت دقیقه)	ذی القعده: ایام مشهوره	
١	٣١	١٢	چهارشنبه	٩ ٥٧	٥ ٦	٨ ٥٧	٨ :		١٠٠
٢	١	١٣	پنجشنبه	٥٩	٧	٥٨	٣	اغستوس رومی و اول صوم مریم	١٠١
٣	٢	١٤	جمعه	١٠ ٢	٨	٥٩	٦	زراعت کتان و خشخاش	١٠٢
٤	٣	١٥	ایرتسو	٤	١٠	:	٩		٣
٥	٤	١٦	بازار	٧	١١	٩ :	١٢		١٤
٦	٥	١٧	ایرتشی	٩	١٢	٩ ١	١٥		٥
٧	٦	١٨	صالحی	١١	١٣	٢	١٧	عید تجلی نصاری	٦
٨	٧	١٩	چهارشنبه	١٤	١٤	٣	٢٠		١٧
٩	٨	٢٠	پنجشنبه	١٦	١٦	٣	٢٣		٨
٣٠	٩	٢١	جمعه	١٩	١٧	٤	٢٦	تغیر اوراق	٩
١١	١٠	٢٢	ایرتشی	٢١	١٨	٥	٢٩		١٠
١٢	١١	٢٣	بازار	٢٤	١٩	٦	٣٢		١١
١٣	١٢	٢٤	ایرتشی	٢٦	٢١	٦	٣٥	اخر ایام باد سموم	١٢
١٤	١٣	٢٥	صالحی	٢٩	٢٢	٦	٣٩		١٣
١٥	١٤	٢٦	چهارشنبه	٣١	٢٣	٧	٣٨		١٤
١٦	١٥	٢٧	پنجشنبه	٣٤	٩ ٢٤	٨ ٨	٨ ٤١	وفات مریم	١٥
١٧	١٦	٢٨	جمعه	٣٦	٢٦	٩	٤٤	رفتن اتلق	١٦
١٨	١٧	٢٩	ایرتسو	٣٩	٢٧	١٠	٤٧		١١٧
١٩	١٨	٣٠	بازار	٤١	٢٨	١١	٥٠	اول فتور گرما	١٨
٢٠	١٩	٣١	ایرتشی	٤٤	٢٩	١١	٥٣		١٩
٢١	٢٠	١	صالحی	٤٦	٣١	١٢	٥٦	ایلول افرنجی مهرجان فورتنه‌سی	٢٠
٢٢	٢١	٢	چهارشنبه	٤٩	٣٢	١٣	٥٩	کمال اشجار	٢١
٢٣	٢٢	٣	پنجشنبه	٥٢	٣٣	١٣	٩ ٢		٢٢
٢٤	٢٣	٤	جمعه	٥٤	٣٤	١٣	٥		٢٣
٢٥	٢٤	٥	ایرتشی	١١ ٥٧	٣٦	١٤	٨	ایلدرچین فورتنه‌سی	٢٤
٢٦	٢٥	٦	بازار	١١ :	٣٧	١٥	١١		٢٥
٢٧	٢٦	٧	ایرتشی	٢	٣٩	١٥	١٤	قوج ایرمه زمانی	٢٦
٢٨	٢٧	٨	صالحی	٥	٤٠	١٦	١٧		٢٧
٢٩	٢٨	٩	چهارشنبه	٧	٤٩	١٧	٢٩	شهادت یحیی علیه السلام	١٢٨

شهور عربیه	شهور عثمانیه	ایلول افرنجیه	ایام اسبوع	طلوع ساعت	طلوع دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	امساک ساعت	امساک دقیقه	ذی الحجه ایام مشهوره	ایام سنه
١	٢٩	١٠	پنجشنبه	١١	١٠	٥	٤٣	٩	١٨	٩	٢٥		١٢٩
٢	٣٠	١١	جمعه		١٣		٤٤		١٨		٢٨		١٣٠
٣	٣١	١٢	ایرتسی		١٦		٤٥		١٩		٣١		١٣١
٤	١	١٣	بازار		١٨		٤٧		٢٠		٣٤	ایلول رومی اخرینی قصد وحجامت	١٣٢
٥	٢	١٤	ایرتسی		٢١		٤٨		٢٠		٣٧		١٣٣
٦	٣	١٥	صالی		٢٤		٤٩		٢١		٤٠		١٣٤
٧	٤	١٦	چهارشنبه		٢٦		٥١		٢١		٤٣	یوم ترویه	١٣٥ ارق
٨	٥	١٧	پنجشنبه		٢٩		٥١		٢٢		٤٦	انکسار گرما	١٣٦
٩	٦	١٨	جمعه		٣٢		٥٢		٢٣		٤٩	یوم عرفه	١٣٧
١٠	٧	١٩	ایرتسی		٣٥		٥٣		٢٣		٥٢	صلات عید اضحی [illegible]	١٣٨
١١	٨	٢٠	بازار		٣٧		٥٥		٢٤		٥٥		١٣٩
١٢	٩	٢١	بازار ایرتسی		٣٩		٥٦		٢٤		٥٧		١٤٠
١٣	١٠	٢٢	صالی		٤٢		٥٧		٢٥		٠		١٤١
١٤	١١	٢٣	چهارشنبه		٤٥	٥	٥٩		٢٦	٩	٣		١٤٢
١٥	١٢	٢٤	پنجشنبه		٤٨	٦	٣	٩	٢٦	١٠	٦	ابتداء سنه شمسیه ١٢٦٤	١٤٣ ارق
١٦	١٣	٢٥	جمعه		٥١		٣		٢٦		٩	اول فصل خریف	١٤٤
١٧	١٤	٢٦	ایرتسی		٥٣		٣		٢٧		١٢		١٤٥
١٨	١٥	٢٧	بازار		٥٦		٤		٢٧		١٤		١٤٦
١٩	١٦	٢٨	ایرتسی	١١	٥٩		٦		٢٨		١٧		١٤٧
٢٠	١٧	٢٩	صالی	١٢	٢		٧		٢٨		٢٠	نقصان ماء اشجار	١٤٨
٢١	١٨	٣٠	چهارشنبه		٤		٨		٢٩		٢٣	طورنه گچی قوشی	١٤٩
٢٢	١٩	١	پنجشنبه		٧		١٠		٢٩		٢٦		١٥٠
٢٣	٢٠	٢	جمعه		١٠		١١		٣٠		٢٨		١٥١
٢٤	٢١	٣	ایرتسی		١٢		١٢		٣٠		٣١		١٥٢
٢٥	٢٢	٤	بازار		١٥		١٤		٣١		٣٤		١٥٣
٢٦	٢٣	٥	ایرتسی		١٨		١٥		٣١		٣٦		١٥٤
٢٧	٢٤	٦	صالی		٢١		١٦		٣٢		٣٩		١٥٥
٢٨	٢٥	٧	چهارشنبه		٢٣		١٨		٣٢		٤٢		١٥٦
٢٩	٢٦	٨	پنجشنبه		٢٦		١٩		٣٣		٤٥	ابتداء سقوط اوراق	١٥٧
٣٠	٢٧	٩	جمعه	١٢	٢٩		٢١	٩	٣٣	٩	٤٨		١٥٨

شهور: عربیه	ایلول / تشرین اول رومی	تشرین اول فرنکی	ایام اسبوع	طلوع شمس: ساعت	دقیقه	ظهر: ساعت	دقیقه	عصر: ساعت	دقیقه	اخشام: ساعت	دقیقه	محرم الحرام: الوقایع متفرقه	ایام منقضیه
١		١٠	جمعه ایرتسی	١٢	٣٤	٦	٢٣	٩	٣٣	١٠	٥٠	[illegible] قمریه	١٥٩
٢	٢٩	١١	بازار		٣٦		٢٥		٣٤		٥٣		١٦٠
٣	٣٠	١٢	ایرتسی		٣٧		٢٦		٣٤		٥٦		١٦١
٤	١	١٣	صالی		٣٩		٢٧		٣٤	١٠	٥٨	تشرین اول رومی	١٦٢
٥	٢	١٤	چهارشنبه		٤٢		٢٩		٣٥		١		١٦٣
٦	٣	١٥	پنجشنبه		٤٥		٣٠		٣٥		٤		١٦٤
٧	٤	١٦	جمعه		٤٧		٣١		٣٦		٦		١٦٥
٨	٥	١٧	ایرتسی		٥٠		٣٣		٣٦		٩	مقابله قمر بمریخ	١٦٦
٩	٦	١٨	بازار		٥٣		٣٤		٣٦		١١		١٦٧
١٠	٧	١٩	ایرتسی		٥٥		٣٥		٣٧		١٤	یوم عاشورا	١٦٨
١١	٨	٢٠	صالی	١٢	٥٨		٣٦		٣٧		١٦	قرلنغج فورتنه سی	١٦٩
١٢	٩	٢١	چهارشنبه	١	١		٣٨		٣٧		١٩		١٧٠
١٣	١٠	٢٢	پنجشنبه		٣		٣٩		٣٨		٢١		١٧١
١٤	١١	٢٣	جمعه		٦		٤٠		٣٨		٢٤		١٧٢
١٥	١٢	٢٤	ایرتسی		٨		٤٢		٣٨		٢٦	نقصان ماء نیل	١٧٣
١٦	١٣	٢٥	بازار		١١		٤٣		٣٩		٢٩		١٧٤
١٧	١٤	٢٦	ایرتسی		١٣		٤٤		٣٩		٣٢		١٧٥
١٨	١٥	٢٧	صالی		١٦		٤٥		٣٩		٣٦		١٧٦
١٩	١٦	٢٨	چهارشنبه		١٩		٤٧		٣٩		٣٨	بالق فورتنه سی	١٧٧
٢٠	١٧	٢٩	پنجشنبه		٢١		٤٨		٤٠		٤١		١٧٨
٢١	١٨	٣٠	جمعه		٢٣		٤٩		٤٠		٤٣		١٧٩
٢٢	١٩	٣١	ایرتسی		٢٦		٥٠		٤٠		٤٥		١٨٠
٢٣	٢٠	١	بازار		٢٨		٥٢		٤١		٤٨	تشرین ثانی فرنکی	١٨١
٢٤	٢١	٢	ایرتسی		٣١		٥٣		٤١		٥٠		١٨٢
٢٥	٢٢	٣	صالی		٣٣		٥٤		٤١		٥٢	نهایت قوت خریف	١٨٣
٢٦	٢٣	٤	چهارشنبه		٣٦		٥٥		٤١		٥٤		١٨٤
٢٧	٢٤	٥	پنجشنبه		٣٨		٥٧		٤٢		٥٧		١٨٥
٢٨	٢٥	٦	جمعه		٤٠		٥٨		٤٢		٥٩		١٨٦
٢٩	٢٦	٧	ایرتسی	١	٤٣	٦	٥٨		٤٣		٥٩	روز قاسم	٣١

شهور عربی	تشرین اول رومی	تشرین ثانی افرنجی	ایام اسبوع	طلوع ساعت	طلوع دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	اخشام ساعت	اخشام دقیقه	صفر الخیر ایام مشهوره	ربیع الاول ایام
١	٢٧	٨	پازار	١	٤٥	٧	٠	٩	٤٢	١٢	١		٢
٢	٢٨	٩	پازار ایرتسی		٤٧		١		٤٣		٣		٣
٣	٢٩	١٠	صالی		٥٠		٢		٤٣		٥		٤
٤	٣٠	١١	چهارشنبه		٥٢		٣		٤٣		٧		٥
٥	٣١	١٢	پنجشنبه		٥٤		٤		٤٣		٩		٦
٦	١	١٣	جمعه		٥٦		٦		٤٣		١١	تشرین ثانی رومی	٧
٧	٢	١٤	ایرتسی	١	٥٨		٧		٤٤		١٤		٨
٨	٣	١٥	پازار	٢	٠		٨		٤٤		١٥		٩
٩	٤	١٦	ایرتسی		٢		٩		٤٤		١٧		١٠
١٠	٥	١٧	صالی		٤		١٠		٤٤		١٩	اول ایام مطر	١١
١١	٦	١٨	چهارشنبه		٦		١١		٤٤		٢٠		١٢
١٢	٧	١٩	پنجشنبه		٨		١٢		٤٥		٢٢	اختفاء حشرات	١٣
١٣	٨	٢٠	جمعه		١٠		١٣		٤٥		٢٤	قوچ قاسمی فورتنه‌سی	١٤
١٤	٩	٢١	ایرتسی		١٢		١٤		٤٥		٢٥		١٥
١٥	١٠	٢٢	پازار		١٤		١٤		٤٥	١٢	٢٧		١٦
١٦	١١	٢٣	ایرتسی		١٦		١٥		٤٥		٢٩		١٧
١٧	١٢	٢٤	صالی		١٧		١٦		٤٥		٣٠		١٨
١٨	١٣	٢٥	چهارشنبه		١٩		١٧		٤٥		٣٢		١٩
١٩	١٤	٢٦	پنجشنبه		٢١		١٨		٤٦		٣٣		٢٠
٢٠	١٥	٢٧	جمعه		٢٣		١٩		٤٦		٣٤		٢١
٢١	١٦	٢٨	ایرتسی		٢٤		٢٠		٤٦		٣٦		٢٢
٢٢	١٧	٢٩	پازار		٢٥		٢٠		٤٦		٣٧		٢٣
٢٣	١٨	٣٠	ایرتسی		٢٧		٢١		٤٦		٣٨	اولکر فورتنه‌سی	٢٤
٢٤	١٩	١	صالی		٢٨		٢١		٤٦		٤٠	کانون اول فرنکی	٢٥
٢٥	٢٠	٢	چهارشنبه		٢٩		٢٢		٤٦		٤١		٢٦
٢٦	٢١	٣	پنجشنبه		٣١		٢٣		٤٧		٤٢		٢٧ (اق)
٢٧	٢٢	٤	جمعه		٣٢		٢٣		٤٧		٤٣	دخول زمهریر	٢٨
٢٨	٢٣	٥	جمعه ایرتسی		٣٣		٢٤		٤٧		٤٤		٢٩
٢٩	٢٤	٦	پازار		٣٤		٢٤		٤٧		٤٥		٣٠
٣٠	٢٥	٧	پازار ایرتسی		٣٥	٧	٢٥	٩	٤٧	[illegible]	٤٦	اخر سقوط اوراق	٣١

شهور			ایام هفته	طلوع شمس	ظهر	عصر اول	اخشام	ربیع الاول — ایام مشهوره	ایام [illegible]
١	٢٦	٨	صالی	٢ ٣٦	٧ ٢٥	٩ ٤٧	١٢ ٤٧		٣٢
٢	٢٧	٩	چهارشنبه	٣٧	٢٦	٤٧	٤٧		٣٣
٣	٢٨	١٠	پنجشنبه	٣٨	٢٦	٤٧	٤٨		٣٤
٤	٢٩	١١	جمعه	٣٩	٢٧	٤٧	٤٩		٣٥
٥	٣٠	١٢	ایرتسی	٤٠	٢٧	٤٧	٤٩	قره قیش قورتنه سی	٣٦
٦	١	١٣	پازار	٤٠	٢٧	٤٧	٥٠	کانون اول رومی	٣٧
٧	٢	١٤	ایرتسی	٤١	٢٨	٤٧	٥٠		٣٨
٨	٣	١٥	صالی	٤١	٢٨	٤٨	٥١		٣٩
٩	٤	١٦	چهارشنبه	٤٢	٢٨	٤٨	٥١		٤٠
١٠	٥	١٧	پنجشنبه	٤٣	٢٨	٤٨	٥٢	اول شب یلدا	٤١
١١	٦	١٨	جمعه	٤٣	٢٨	٤٨	٥٣		٤٢
١٢	٧	١٩	ایرتسی	٤ ٤٣	٢٨	٤٨	٥٣	مولود نبی	٤٣
١٣	٨	٢٠	پازار	٤١	٢٩	٤٨	٥٣		٤٤
١٤	٩	٢١	ایرتسی	٤٢	٢٩	٤٨	٥٢	اول اربعین	٤٥
١٥	١٠	٢٢	صالی	٤٣	٢٩	٩ ٤٨	٥٢	فصل شتا	٤٦
١٦	١١	٢٣	چهارشنبه	٤٢	٧ ٢٩	٤٨	٥٣		٤٧
١٧	١٢	٢٤	پنجشنبه	٤١	٢٩	٤٨	٥٢	آخر شب یلدا	٤٨
١٨	١٣	٢٥	جمعه	٤١	٢٩	٤٨	٥٢	گون دونمی قورتنه سی	٤٩
١٩	١٤	٢٦	جمعه ایرتسی	٣ ٤١	٢٨	٤٨	٥٢		٥٠
٢٠	١٥	٢٧	پازار	٤٠	٢٨	٤٨	٥١	اول نهی فصد وحجامت	٥١
٢١	١٦	٢٨	ایرتسی	٤٠	٢٨	٤٨	٥١		٥٢
٢٢	١٧	٢٩	صالی	٣٩	٢٨	٤٨	٥١		٥٣
٢٣	١٨	٣٠	چهارشنبه	٣٩	٢٨	٤٨	٥٠		٥٤
٢٤	١٩	٣١	پنجشنبه	٣٨	٢٨	٤٧	٥٠		٥٥
٢٥	٢٠	١	جمعه	٣٧	٢٧	٤٧	٤٩	کانون ثانی فرنگی	٥٦
٢٦	٢١	٢	ایرتسی	٣ ٣٦	٢٧	٤٧	٤٨		٥٧
٢٧	٢٢	٣	پازار	٣٥	٢٧	٤٧	٤٨		٥٨
٢٨	٢٣	٤	ایرتسی	٣٥	٢٦	٤٧	٤٦		٥٩
٢٩	٢٤	٥	صالی	٣٥	٢٦	٤٧	٤٥		٦٠
٣٠	٢٥	٦	چهارشنبه	٧ ٣٤	٩ ٢٥	٤٧	١٢ ٤٥	[illegible]	٦١

شهور			ایام هفته	طلوع شمس	ظهر	عصر	امساك	ربیع الآخر	ایام سنه
عربی	رومی	فرنكی		ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ایام مشهوره	
١	٢٦	٧	پنجشنبه	٢ ٣٣	٧ ٢٤	٩ ٤٧	١٢ ٤٤	زهره‌نك فورتنه‌سی	٦٢
٢	٢٧	٨	جمعه	٣٢	٢٤	٤٧	٤٣		٦٣
٣	٢٨	٩	جمعه ایرتسی	٣١	٢٣	٤٧	٤٢	اشتداد برد	٦٤
٤	٢٩	١٠	بازار	٣٠	٢٢	٤٧	٤١	قمر مع الذنب	٦٥
٥	٣٠	١١	ایرتسی	٢٨	٢٢	٤٦	٤٠		٦٦
٦	٣١	١٢	صالی	٢٧	٢١	٤٦	٣٩		٦٧
٧	١	١٣	چهارشنبه	٢٥	٢٠	٤٦	٣٧	كانون ثانی رومی	٦٨
٨	٢	١٤	پنجشنبه	٢٤	٢٠	٤٦	٣٦		٦٩
٩	٣	١٥	جمعه	٢٢	١٩	٤٦	٣٥		٧٠
١٠	٤	١٦	ایرتسی	٢١	١٨	٤٦	٣٣		٧١
١١	٥	١٧	بازار	١٩	١٧	٤٦	٣٢	القاء الصلیب فی الماء	٧٢
١٢	٦	١٨	ایرتسی	١٨	١٦	٤٦	٣٠		٧٣
١٣	٧	١٩	صالی	١٦	١٥	٤٥	٢٩		٧٤
١٤	٨	٢٠	چهارشنبه	١٤	١٥	٤٥	٢٧		٧٥
١٥	٩	٢١	پنجشنبه	٢ ١٣	٧ ١٤	٤٥	٢٦		٧٦
١٦	١٠	٢٢	جمعه	١٠	١٣	٤٥	٢٤		٧٧
١٧	١١	٢٣	ایرتسی	٨	١٢	٤٥	٢٣	فورتنه قمر مع الراس	٧٨
١٨	١٢	٢٤	بازار	٦	١١	٤٤	٢١		٧٩
١٩	١٣	٢٥	ایرتسی	٤	١٠	٤٤	١٩		٨٠
٢٠	١٤	٢٦	صالی	٢	٩	٤٤	١٧		٨١
٢١	١٥	٢٧	چهارشنبه	٢ ٠	٨	٤٤	١٥		٨٢
٢٢	١٦	٢٨	پنجشنبه	١ ٥٨	٧	٤٣	١٣	ایندون فورتنه‌سی	٨٣
٢٣	١٧	٢٩	جمعه	٥٦	٦	٤٣	١١		٨٤
٢٤	١٨	٣٠	ایرتسی	٥٤	٥	٤٣	٩	اخر اربعین	٨٥
٢٥	١٩	٣١	بازار	٥٢	٣	٤٢	٧	اول خمسین	٨٦
٢٦	٢٠	١	ایرتسی	٥٠	٢	٤٢	٥	شباط فرنكی	٨٧
٢٧	٢١	٢	صالی	٤٧	١	٩ ٤٢	٣		٨٨
٢٨	٢٢	٣	چهارشنبه	٤٥	:	٤٢	١	ازدواج حیوانات	٨٩
٢٩	٢٣	٤	پنجشنبه	١ ٤٣	٥ ٥٩	٩ ٤٢	١١ ٥٩		٩٠

شهور			ایام اسبوع	طلوع		ظهر		عصر		امساک		جمادی الاولی	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	
١	٢٤	٥	جمعه	١	٤٠	٦	٥٨	٩	٤٢	١١	٥٧	غایت قوت سرما	٩١
٢	٢٥	٦	ایرتسی		٣٨		٥٧		٤٢		٥٤		٩٢
٣	٢٦	٧	پازار		٣٦		٥٥		٤١		٥٢		٩٣
٤	٢٧	٨	ایرتسی		٣٣		٥٤		٤١		٥٠	زراعت حنا	٩٤
٥	٢٨	٩	صالی		٣١		٥٣		٤١		٤٨		٩٥
٦	٢٩	١٠	چهارشنبه		٢٨		٥٢		٤٠		٤٥	شرف قمر نهاری	٩٦
٧	٣٠	١١	پنجشنبه		٢٦		٥٠		٤٠		٤٣		٩٧
٨	٣١	١٢	جمعه		٢٣		٤٩		٤٠		٤١		٩٨
٩	١	١٣	ایرتسی		٢١		٤٨		٣٩		٣٨	شباط رومی	٩٩
١٠	٢	١٤	بازار		١٨		٤٧		٣٩		٣٦	عید شمع درقامه	١٠٠
١١	٣	١٥	ایرتسی		١٦		٤٥		٣٩		٣٣	موسم غرس اشجار	١٠١
١٢	٤	١٦	صالی		١٣		٤٤		٣٩		٣١		١٠٢
١٣	٥	١٧	چهارشنبه		١١		٤٣		٣٨		٢٩		١٠٣
١٤	٦	١٨	پنجشنبه		٨		٤٢		٣٨		٢٤		١٠٤
١٥	٧	١٩	جمعه		٥		٤٠		٣٨		٢١	جمرهٔ اولی	١٠٥
١٦	٨	٢٠	ایرتسی	١	٢		٣٩		٣٨		٢١		١٠٦
١٧	٩	٢١	پازار	١	ــ		٣٨		٣٧		١٩		١٠٧
١٨	١٠	٢٢	ایرتسی	١٢	٥٨		٣٦		٣٧		١٦	فورتنه	١٠٨
١٩	١١	٢٣	صالی		٥٥		٣٥		٣٧		١٣	زراعت بصل	١٠٩
٢٠	١٢	٢٤	چهارشنبه		٥٣	٩	٣٤		٣٦		١١		١١٠
٢١	١٣	٢٥	پنجشنبه		٥٠		٣٢		٣٦		٨		١١١
٢٢	١٤	٢٦	جمعه		٤٧		٣١		٣٦		٦	جمرهٔ ثانیه	١١٢
٢٣	١٥	٢٧	ایرتسی		٤٤		٣١		٣٥		٣	آمدن لقلق	١١٣
٢٤	١٦	٢٨	پازار		٤٢		٢٨		٣٥	١١	ــ		١١٤
٢٥	١٧	١	ایرتسی		٣٩		٢٧		٣٤	١٠	٥٨	مارت افرنجی	١١٥
٢٦	١٨	٢	صالی		٣٦	٦	٢٦		٣٤		٥٥		١١٦
٢٧	١٩	٣	چهارشنبه		٣١		٢٤		٣٣		٥١		١١٧
٢٨	٢٠	٤	پنجشنبه		٢٨		٢٣		٣٣		٤٩	جریان ماء اشجار	١١٨
٢٩	٢١	٥	جمعه		٢٥		٢٢		٣٣		٤٦	جمرهٔ ثالثه	١١٩
٣٠	٢٢	٦	ایرتسی	١٢	٢٢	٦	٢٠	٩	٣٢	١٠	٤٤	باغ بودامه زمانی	١٢٠

شهور			ایام هفته	طلوع		ظهر		عصر		امساک		جماذ الاخر / احکام مشتریه	ایام سنه
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]
١	٢٣	٧	بازار	١٢	٢٣	٦	١٩	٩	٣٢	١٠	٤١		١٢١
٢	٢٤	٨	ایرتسی		٢٠		١٨		٣١		٣٩		١٢٢
٣	٢٥	٩	صالی		١٧		١٦		٣١		٣٦	اول وصل قلم	١٢٣
٤	٢٦	١٠	چهارشنبه		١٤		١٥		٣١		٣٣	اول برد عجوز	١٢٤
٥	٢٧	١١	پنجشنبه		١١		١٣		٣٠		٣٠		١٢٥
٦	٢٨	١٢	جمعه		٩		١٢		٣٠		٢٧		١٢٦
٧	١	١٣	ایرتسی		٦		١١		٢٩		٢٥	مارت رومی	١٢٧
٨	٢	١٤	بازار		٣		٩		٢٩		٢٢		١٢٨
٩	٣	١٥	ایرتسی	١٣	:		٨		٢٨		١٩	تساوی لیل ونهار	١٢٩
١٠	٤	١٦	صالی	١١	٥٨		٦		٢٨		١٦	آخر برد عجوز	١٣٠
١١	٥	١٧	چهارشنبه	١١	٥٥		٥		٢٧		١٣		١٣١
١٢	٦	١٨	پنجشنبه		٥٢		٤		٢٧		١٠		١٣٢
١٣	٧	١٩	جمعه		٤٩		٢		٢٧		٨		١٣٣
١٤	٨	٢٠	ایرتسی		٤٧		١		٢٦	١٠	٥	مقابلهٔ نیرین [illegible]	١٣٤

رتب علميه وسيفيه وقلميه‌نك اصول تشريفات دولت عليه اوزره يكديكره تقدملرى

رتبهٔ مشيرى ووزارت صدور روم ايلى واناطولى پايه‌سى
رتبهٔ بالادن اولوب بالفعل وكلالق خدمتنده بولنان رجال
دارشوراى عسكرى رئيسى ورتبهٔ بالادن سائر رجال
استانبول پايه‌سى فريق رتبهٔ اولى صنف اولى روم ايلى بكلر بكلكى

حرمين شريفين ميرلوالق ميرميرانلق رتبهٔ اولى صنف ثانيسى
بلاد خمسه مولويتى ميرالايلق رتبهٔ ثانيه صنف متمايزى
مخرج مولويتى رتبهٔ ثانيه صنف ثانيسى ميرالامرالق قائممقاملق
اصطبل عامره مديرلكى

كبار مدرسين بيكباشيلق رتبهٔ ثالثه قپوجى باشيلق موصلهٔ
سليمانيه مادوننده بولنان مدرسين الاى اميلنكى رتبهٔ رابعه
قول اغالق خواجه‌لك يوز باشيلق

بيوك وكوچك طرفلرندن بردوزى‌يه يازيلان القاب رسميه

مقام صدارت تعظمايه

علما جانبندن	معروض داعئ كمينه‌لريدركه
سائرلرى جانبندن	معروض چاكر كمينه‌لريدركه
عباره ارەسنده	فخامتلو دولتلو افندم حضرتلرى

رتبهٔ صدارتی احراز ایتمش ذواته

علما جانبندن	معروض داعیلری یدر که
سائرلری جانبندن	معروض چاکرلری یدرکه
عباره ارهسنده	ابهتلو دولتلو افندم حضرتلری
امیر مکهٔ مکرمه معزوللرینه	دولتلو سیادتلو افندم حضرتلری
دار السعادة الشریفه اغاسنه	دولتلو عنایتلو افندم حضرتلری
مقام سرعسکری وشرف صهریت سنیه یه نائل اولمش وکلایه	دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری
ذات سردارا کرمی یه	دولتلو رأفتلو افندم حضرتلری
مشیرلره ووزرایه ومعزوللرینه	دولتلو افندم حضرتلری
رتبهٔ بالایه وسرقرنای شهنشاهی ایله مابین همایون باشکتابتنه ودار شورا ریاستنه	عطوفتلو افندم حضرتلری
فریقان ایله رتبهٔ اولی صنف اولی وروم ایلی بکلر بکلکی پایه لولرینه	سعادتلو افندم حضرتلری
میرلوا ومیرمیران ورتبهٔ اولی صنف ثانیسنه	سعادتلو افندم
میرالای وثانیه متمایزینه	عزتلو افندم
رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی ومیرالامراو قائممقاملق واصطبل عامرهیه	عزتلو افندی پاشا بك اغا
بیکباشیلره رتبهٔ ثالثه وقپوجی باشیلره والای امناسنه	رفعتلو بك افندی

رتبهٔ رابعه وقول اغالرينه وخواجه كان	
ويوز باشيلر	فتوتلو بك افندى اغا
رتبهٔ مذكوره مادوننده بولنانلر ايله سائر	
مأموريتده اولنلره	حميتلو بك افندى اغا

مشيخت اسلاميه

علما جانبندن	معروض داعئ ديرينه لريدركه
سائرلرى جانبندن	معروض بندهٔ ديرينه لريدركه
عباره ارهسنده	دولتلو سماحتلو افندم حضرتلرى

مشيخت اسلاميه معزوللرينه

علما جانبندن	معروض داعيلريدركه
سائرلرى جانبندن	معروض بنده لريدركه
عباره ارهسنده	دولتلو فضيلتلو افندم حضرتلرى
صدوره	سماحتلو افندم حضرتلرى
چلبى افندى حضرتلرينه	رشادتلو افندم حضرتلرى
استانبول پايه لولرينه	فضيلتلو افندم حضرتلرى
حرمين محترمين پايه لولرينه	فضيلتلو افندم
بلاد خمسه ومخرج مواليسنه	فضيلتلو افندم
مدرسينه	مكرمتلو افندى
قضاته	مودتلو افندى

فن تاریخه متعلق بعض وقایع

آشنای فن تاریخ اولان ذواتك معلوملری اولدیغی اوزره وقایع سالفه نك تعیین احوال و ازمنه سنی کافل و ناقل اولان کتب تواریخك اصل مأخذ و مابه الاستنادلری اسلافدن متسلسلا منقول و منتشر اولان اخبار و حکایات منثوره و منظومه و آثار مضبوطهٔ قلمیه اولوب و قلاع و هیاکل و امثالی ابنیهٔ عتیقه و مسکوکات و نظائری دخی مأخذ معتمددر . و برطاقم فنونك بو فنه معاونت کلیه سی اولوب خصوصیله بر قطعه ده بولنان اقوامك احوال و مواقع و اخلاق و طبایع و صنایعندن باحث اولان جغرافیه و وقعهٔ تاریخیهٔ معلومه نك تواریخنی بیلدیران تقویمك و بین الاقوام یکدیکره اولان تعلق و مناسباتك درجاتنی خبر و یرن فن السنه ایله فن طبقات ارضك اهمیتی بی اشتباهدر .

انجق تقادم زمان ایله اکثر آثار مندرس و طوفان و تبلبل السنه کبی وقوعات ایله وقایع عتیقه حقنده کی روایات و اخباراتك غث و سمینی یکدیکرینه ملتبس اولوب و قبائلك بر اقلیمدن دیکر اقلیمه وقوع تنقلاتیله یکدیکرندن استراق امزجه و احوال ایله طبایع اصلیه لری بالطبع تغیر پذیر اولمسی فن مذکورجه استشهاد اولنه جق وسائط محرره یه دوچار التباس ایلمشدر . وقایع مذکوره دن برطاقلری ایسه تورات شریفدن منقول اولدیغی حالده ترجمهٔ تورات شریفك تعددی بو بابده دخی تصادف اختلافات ایله باعث تردد مورخین اولمشدر .

ووقایع مشهوره نك تبیین سنین و تواریخنده اصحاب تقویم و زیج و اهل نجوم کریوهٔ

اختلافاته دوشوب اتفاق کلم حاصل اوله‌مامشدر ٠

بناءعلی ذلك مثلا ابتدای خلقت عالمی سنۀ هجریۀ حضرت نبویه صلی الله علیه وسلمدن بعضیلری التیبیك شوقدر و بعضیلری بشبیکه قریب اولمق اوزره بیان ایدوب مدار ترجیح واثبات اوله‌جق بر سند سالم بولنه‌مامشدر

دنیانك ملل قدیمه‌سندن بولنان چین وهند وبابل ومصر حکماء قدیمه‌سیله اوروپالولر ایسه التمش والتیوز بیك سنه‌لره‌ودها زیاده سنه قدر مبداء کردش عالم امکانی اوزاتمشلردر ٠

وار باب فنوندن برطاقلری روی ارضده الك صکره انسانك خلقتنی اعتراف ایله برابر تشکیل جمعیت و تحصیل فنون و حرفت ایدنجه‌یه‌دکین نیجه بیك سنه‌لر مرور ایتمش اولمسنی میدانه قویه‌رق فن طبقات ارضك کشفیاتیله ده تأیید ایتمك استمشلردر ٠

بوندن صرفنظر کتب سماویه ایله بعثتلری مثبت اولان پیغمبران عظام ایله مشاهیر ملوك واقوام بیننده و برطاقم وقایع مثبته ومتواتره‌نك تعیین زمانلرنده ایراد ایدلمش اولان تواریخ دخی برحال تفاوتده اوله‌رق جزمه صالح اوله‌جق بر نقطۀ استنادیوقدر ٠

بو اسبابه مبنی باشلیجه وقایع قدیمه‌دن بعضیلرینك صورت اجمالیه‌ده ایرادیله بعده تاریخ هجرت سنیه‌دن مؤخر بعضیلرینك جدول وجهله ترتیبی ترجیح ایدلمشدر ٠

ابو البشر حضرت ادم صفی اه علیه السلام سن ۹۳۰

شیت علیه السلام بعد الهبوط ولادتی ۲۳۰ سن ۹۱۲

اول بانیٔ کعبهٔ معظمه نبی مشار الیه اولوب اولوقته دکین محل بیت شریفده نزخیه اولدیغی تواریخده مسطوردر .

ادریس علیه السلام درت بطنده شیت علیه السلامه اتصال ایدر اسملری اخنوخ اولمق اوزره مضبوطدر .

تاریخ ولادتی هبوطدن ۱۳۵۲ سمایه رفعلرنده سن ۲۶۵

نوح علیه السلام اوچنجی بطنده ادریس علیه السلامه اتصال ایدر . تاریخ ولادت ۱۶۴۲ سن ۹۵۰

عمر نوحك التیوزنده وهبوطك ۲۲۴۲ سنه سنده وقوع طوفان اوزرینه سفینهٔ نجی اللهده نجات بولمش اولان ذوات معدوده دن ماعدا خلائق کافةً غرق اوله رق بعده روی زمینی اعمار ایدن اقوام باسرهانی مشار الیهك حام وسام و یافث اسمنده اولان اوچ مخدومنك ذریتلری اولمسیله نوح علیه السلام ابو البشر ثانیدر .

هود علیه السلام سن ۲۴۰

مشار الیه سکز بطنده حضرت نوحه اتصال ایدر .

مشار اليه قوم عاده مبعوث اولوب هلاكلری يدی كون وسكز كيجه
هبوب روزكار ايله اولمشدركه ايام مذكوره حسوم و بردعجوز ايله
مشهوردر ٭
حضرت لقمان مشار اليه زماننده در ٭

صالح عليه السلام سن ٥٨
مشار اليه اونجی بطنده نوح عليه السلامه اتصال ايدوب قوم ثموده
مبعوثدر ٭
مشهور اولديغی اوزره قوم مذكور عقرناقه دن اوچ كون صكره
صيحهٔ سهمكين ايله اهلاك اولمشدر ٭

ابراهيم عليه السلام بعد الهبوط سن
٣٣٢٣ ١٧٥
مشار اليهك نسب عاليلری اون برنجی بطنده حضرت نوح عليه السلامه
رسيده اولور كلدانيلرك رئيسی نمرود زماننده دركه قصهٔ نار و كسر
صنام ايله بانیٔ ثانیٔ كعبهٔ معظمه اولدقلری قرأن مبينده منصوصدر ٭

بناء كعبه عمر ابراهيمدن يوزسنه دن زياده مرورنده واقع اولوب
تقريباً هجرتدن ايكی بيك يديوز طقسان اوچ سنه مقدمدر ٭

برادرزاده لری لوط عليه السلام فلسطينه جوار اولان اهل سدوم
وغيريسنه مبعوثدر ٭ سن ٨٠

اسماعيل واسحق عليهما السلام مشار اليهك فرزند مكرملری اوله‌رق ایکی نبی‌ز یشاندر .

حضرت خلیل الرحمنك سن شریفلری اسماعیل علیه السلامك ولادتلرنده سکسان التی‌یه واسحق علیه السلامك ولادتلرنده یوزه بالغ اولمشیدی .

مشار الیهمادن قنغیسنك ذبحیله مأمور اولدقلری مختلف فیه اولوب قول راجحده جداعلای پیغمبر اخرزمان اولان جناب اسماعیلدر . مشار الیه قبائل یمن وعمالقه‌یه مبعوثدر .

حضرت اسحقدن توأم اوله‌رق عیص و یعقوب دنیایه کلوب حضرت اسماعیلك کریمه‌لریله تزوج ایدرك اهل روم فرزندلری روم نسلندندر .

واسحق علیه السلامه اسرائیل دینلمسیله اسباط بنی اسرائیل مشار الیهك اولادکرامیدر .

موسی علیه السلام	بعد الطوفان	سن
	۱٦۲۵	۱۲۰

مشار الیهك پدری عمران لاوی بن یعقوبك حفیدی وهارون علیه السلام برادرلریدر .

ونزول توراتایله مکرمدر فرعون مصره مبعوث وفرعون موسی بعضیلرك قولنجه فرعون یوسف اولوب درتیوز سنه یاشه مشدر .

وبضيلر فرعون موسى فرعون يوسفك قزقرنداشى اوغلى اولديغنه قائللردر .
تاريخ ولادتلرى وفات ابراهيمدن ٦٥٠ وطوفاندن ١٥٥٠ سنه صكره اولوب طوفاندن بيك التيوز يكرمى بش سنه مرورنده صحراى تيهده متوارئ روضهٔ رضوان اولمشلردر .

داود عليه السلام يهودا بن يعقوب عليه السلام احفادندندر .
٧٠ سن ٤٠ مدت سلطنت
مشار اليه نبوت ايله پادشاهلق بيننى جمع ايدوب زبور شريف انلره نازل اولمشدر . جناب حق جل و على طيور وجبالى كنديلرينه مسخر و يدلرنده تيمورى لين ايتمشدر .
وفات داود موسى عليه السلامك وفاتندن بشيوز اوتوز بش سنه مرورنده واقع اولمشدر .
اوغلى سليمان عليه السلامى ولى عهد ايدرك كلى خزائن تعيينيله بيت المقدسك بناسنى وصيت بيورمشلردر .
مشار اليه سليمان عليه السلام اون ايكى سنده پدرلرينك مقامنه جالس وجنود جن وانس وطيور تحت تسخير و اطاعتنده داخل اولەرق حق تعالى احسان بيورديغى سلطنتى بركسه يه ويرمامشدر . مدت عمرى ٥٢ ومدت سلطنتى ٤٠ سنەدر

پادشاهلغك دردنجى سالنده بيت المقدسك بناسنه شروع ايدوب اونبرنجى سالنده اتمامى ميسر اولمشدركه وفات موسانك ٥٤٦ سنه سندەدر .

عیسی علیه السلام ابن مریم
مشار الیه کتاب شریف انجیلك نزولیله و باذن الله تعالی احیای موتا و نزول مائده و سائر معجزات باهره ایله مؤیدو مکرم اولمشلردر •

جوار قدسده واقع بیت اللحم قریه سنده قدم نهادهٔ عالم شهود اوله رق والده لریله مصره عزیمت و اون ایکی سنه اقامتدن صکره بعده ارض شامده ناصره یه عودت بیورمشلردر که عیسویه ایچون نصاری تسمیه سی بوندندر •

سن شریفلری اوتوزه رسیده اولدقده اردن یعنی شریعه یه کاه‌رك دعوته ابتدا و اوتوز اوچ سننده سماء رابعه ارتقا بیورمشلردر •

حضرت یحیی بن زکریا علیهما السلام معین وظهرلری ایدی نبی مشار الیهه اتباع ایدن حوار یون اون ایکی ذات اولوب برنجیسی شمعون الصفادرکه بطرسله مسمی در ایکنجیسی شمعون القنانی اوچنجیسی یعقوب بن زندی دردنجیسی یعقوب بن حلفا بشنجیسی قولوس التنجیسی مرقوس یدنجیسی اندریاس سکزنجیسی تریلا طقوزنجیسی یوحنا اونجیسی یوتا اون برنجیسی طوما اون ایکنجیسی متی در و بونلر اسامیٔ سائره ایله ده ذکر ایدلمشلردر •
حضرت عیسی علیه السلام ایله خاتم نبیین مفخر المرسلین پیغمبرمز محمد المصطفی صلی الله علیه وعلی آله وسلم بیننده کذران ایدن ایام

فترت برروایتده التیوزسنه ومجملر حسابی اوزره یشیوزسنه‌در لکن اصح اولان رفع ایله بعثت نبینك التیوز یکرمی برسنه‌در ٠

طوفاندن صکره اولان وقوعات جسیمه‌دن بریسی بابل شهرنده دعوای الوهیته جسارت ایدن نمرودك بنا ایتدیرمش اولدیغی سورتبلبل لسانیدرکه احوال سمایی تحقیق ایله برابر تکرر طوفان تقدیرنده تهلکه‌سندن وارسته اولمق اوزره سمایه‌قدر برقله انشاسنه قیام ایدرك برخیلی درجه کسب ارتفاع ایتمش اولدیغی حالده جناب حق جل وعلی عمله‌ٔ موجوده‌نك لسانی تبدیل ایدرك بر برینه تفهیم مرامدن عاجز قالملریله هر بری برجانبه متفرق اولوب السنه‌ٔ مختلفه‌نك ظهوری بوندن نشئت ایتمش قله دخی بر صاعقه اصابتیله منهدم اولمشدر ٠

کتب جغرافیاده مبین اولدیغی وجهله افریقاده وجزائر بحر محیط ونواحیٔ سائره‌ده بولنان اقوام وحشیه ایله چین لسانلرندن ماعدا دنیاده کائن لغات متشتتهٔ معلومه‌دن درت عددی یکدیکره غایت متباین اولدقلری جهتله اصول السنه اعتبار ایدلمشدر ٠

اصول اربعهٔ مذکوره‌دن بری لغات سامیه‌درکه بوده (عربیه) و(عبرانیه) و (سریانیه) و(فنیقیه) لسانلرندن عبارت اولوب بونلرك فروعی افریقا قطعه‌سنده ساکن طوائف لسانلریدر ٠

ایکنجی لغات (هندیه) درکه لغات مذکوره فرس وفرسك

فروعیله هندستانك اکثر محللرنده وجزائر شبیل هندی وجزائر بحر محیط جنوبیده استعمال اولنور .

اوچنجی (لغات یونانیه) درکه فروع کثیره‌یی حاوی اولوب ازجمله لاتین لسانی اشبو یونان لغتیله برلو ایتالیالو لسانلرینك اختلاطندن حاصل اولدیغی مثللو کذلك اشبو یونان لغتیله برطاقم قبائل لسانلرینك امتزاجندن انکلیز وفرانسه واسپانیا وایتالیان لسانلری حاصل اولمشدر .

دردنجی اوروپانك اواسطنده ساکن اهالینك لسانلری اولان جرمانیا لغاتیدر .

بوجمله‌یه علاوةً صقالیه دینلان لساندن دخی روس وله وامثالی لسانلر تفرع ایتمشلردر .

ولغات جدیده‌دن چین ویاپونیا لسانلری بر اصلدن نشئت ایتمسیله تلفظده مختلف وحروفده متحددرلر .

وکذلك (آیغور) لغاتی دینلان لسان قدیمدن ترك وتبت وتتار ومنجور لسانلری نشئت ایتمشدر .

افریقا قطعه‌سنده کائن سودانیلرك لسانلری لایقیله معلوم اولمامش ایسه‌ده بونلرك السنه‌لری حصری غیرقابل درجه‌ده متعدد ومتنوع اولمقله برابر بینلرنده برنوع اشتراك اولدیغی بیان ایدلمشدر .

نمرود بابل حکمدارلرینك پیشواسی اولوب قدس شریفی تخریب وبنی اسرائیل حقلرنده ایقاع قتل واسارتله بناء سلطنتلرینی هدم ایدن بخت نصر دخی بوعداددهدر ٠

ابتدای بابل شهرینی تأسیس ایله سنجار صحراسنده حکومت ایدن نمرود بن کوش بن حام اولهرق نوح علیه السلامك اوچنجی بطنندن بریدر فقط ذکری مرورایدن بابل قلعهسنك بانیسی اصل اشبو بیوك نمرود و یاخود بشقهسیمیدر بوراسی و بو سلالهنك مدت حکومتلری معلوم دکلدر فقط بخت نصرك فوتندن اوتوز سنه یکمیهرك ایران حکمداری کیخسرو طرفندن فتح وضبطیله ایران ممالکنه الحاق ایدلمشدر ٠

ملوك فرس طبقاتاربعهیه تقسیم اولنوب طبقهٔ اولی پیشدادیاندرکه دارالملکلری خراسان وفارسدر بعدالهبوط تاریخ ظهورلری ٢٢٤٤ ومدت سلطنتلری ٢٣٥٦ سنهیمش و بونلردن اسملری مذکور اولان کیومرث وهوشنك طهمورث وجمشید وضحاك وفریدون ومنوچهر ونوزر وافراسیاب وزومرد وکرشاسب اسملرنده اونبرنفردر ٠

طبقهٔ ثانیه کیانیان اولوب تاریخ ظهورلری هبوطدن ٤٦٠٢ مدت سلطنتلری ٦٧٩ تاریخ انقراضلری ٥٢٨١ و بونلر کیقباد وفرهاد وکیکاوس یاخود کیاقسار وکیخسرو ولهراسب وکشتاسب و ازدشیر بهمن و همای بهمن و داراب بن

بهمن ودارابن داراب اسملرنده طقوزنفراولوب مغلوب اسکندر اشبو دارادر ٠

طبقهٔ ثالثه اشکانیان اولوب دارالملکلری مداین عراقدر ٠ تاریخ ظهورلری ٥٥٢٧ ومدت حکومتلری ١٦٥ وتاریخ انقراضلری ٥٦٩٢ ومشهورلری اشك بك دارا و بهرام وهرمز وفیروز وخسرودر ٠

طبقهٔ رابعه ساسانیاندر ٠ تاریخ ظهورلری ٥٨٤٥ مدتلری ٤٠١ وانقراضلری بعدالهجره ٣٢ در بونلر اوتوز ایکی نفر اولوب نوشیروان عادل وخسرووکسری و یزدجرد بونلردندر ٠

عاد اولی یعنی تابعهٔ عرب اوچ نفراولوب دارالملکلری حضرموت واحقافدر تاریخ ظهورلری بعدالهبوط ٢٥٠٠ مدتلری ٥٤٥ در ٠ برنجیسی اولان عاد اولادسامدن ارمك حفیدیدر ثانیسی شدید وآخری شداددر ٠

اقیال عرب ٢٩ نفر ودارالملکلری یمن اولوب تاریخ ظهورلری ٣٠٤٤ مدتلری ٣٠٤٩ در ٠
بونلردن برنجیسی اولان قحطانك نسبی درت واسطه ایله سام بن نوحه منتهی اولوب یعرب وحمیر وابرهه و بلقیس وتبع بوجمله دندر ٠

هجرت سنه‌سندن مقدم دیکر بعض وقایع مشهوره

سنین	هجرتك مافوقی اعتبار یله‌در
٣٥٤٨	مصرك ابتدای معموریتی
٢٦٩٠	ملوك ارمنیه‌نك ظهوری
٢٢٩٣	مصرده یدی سنه امتداد قحط
٢١١٦	لاتین قرالیتنك تشكلی
٢٠٧٥	اتنه قرالیتنك تشكلی
٢٠٣٤	ملوك یهودك ابتدای حكومتی
١٧٠٩	اتنه حكومتنك جمهوریتی
١٤٧٠	سلانیك جهتنده ماكدونیا حكومتی
١٣٣٧	رومانیا شهرینك بناسی
١١٥٥	بابل قرالی بخت نصرك بریة الشام و قدس شریفی تخریبی
١١٠٨	عجملرك مصری استیلاسی
٩١٦	اسكندرك مصری عجمدن استردادی
٩١٠	دارایه غلبه‌سی
٦١٧	ماكدونیا حكومتنك رومانیا حكومتنه التحاقی
٦١٣	مصرك رومایه التحاقی
٥١٧	رومادە پاپا نصبی
٤٨٤	جام ایجادی
٢٣٤	ایاصوفیه‌نك بناسی
٢٠١	صو ترازوسنك ایجادی
١٦٣	فرانسه قرالیتنك ابتدای تشكلی

٤٠ توپ قلمنك ايجادى
٣٣ لهقراليتك تشكلى
١٥ اسقوچيه قراليتنك تشكلى
١٤ انكليز قراليتنك تشكلى
١١ اسپانياقراليتنك تشكلى

هجرت سنيهٔ نبويهدن صكره اولان وقايع

١ هجرت نبويه عليه افضل الصلوة واكمل التحيه
١٠ حج وداع
١٤ بناء بصره و فتح شام
١٩ فتح قيصريه
٢٠ فتح مصر
٢٧ فتح جزيرهٔ قبريس
٣٦ استانبولك ايلك محاصرهسى
٤٠ ملوك بنى اميهنك ظهورى ١٤ نفر

دار الملكلرى	ابتداى ظهورلرى	مدت سلطنتلرى	انقراضلرى
دمشق شام	٤١	٩١	١٣٢

٤٩ غلطهده واقع عرب جامعنك اولكى بناسى
٦١ وقعهٔ دلسوز كربلا
٧٥ ضرب سكهٔ اسلام
٨٠ ولادت امام اعظم رحمه‌الله ١٥٠ وفات

٨٢ سجليا جزيره‌سيله مسنيا بوغازينك فتحى

٩٢ اسلامك اندلس ديارينه عبورلرى

٩٥ غلطه جامعنك ايكنجى بناسى

١٢٠ ايجاد كاغد

١٢١ عربلر بيننده علم كيميانك شيوعى

١٣٣ ظهور دولت آل عباس ٣٦ نفر ١٣٦ ابتداى ظهورلرى
دار الملكلرى بغداد ٥٢٤ مدت سلطنتلرى ٦٥٦ انقراضلرى

١٣٩ اندلسده بنى اميه‌نك تشكلى

١٤١ بناء بغداد

١٥٠ ولادت امام شافعى رحمه الله ٢٠٤ وفات

١٦١ هارون الرشيدك اسكداره ورودى

٢٧٩ وفات امام مالك رحمه الله

١٨٢ دانيمارقه قراليتنك تشكلى

١٨٢ وفات امام ابى يوسف رحمه الله

١٩٨ وفات امام محمد رحمه الله

٢٤١ وفات امام احمد بن حنبل رحمه الله

٢٦٢ وفات ابى يزيد بسطامى قدس سره

١٩٨ وفات قطب العصر جنيد بغدادى قدس سره

٣٠٩ قتل حسين بن منصور الحلاج

٣٦٢ روسيه دولتنك تشكلى

٤٠٧ ظهور دولت فاطميه ٥٦٧ انقراضى

٤٢٣ اندلسده بنى اميه‌نك انقراضى

٤٣١ سلجوقیه دولتنك ظهوری ٦٨٧ انقراضی
٤٥٥ مجار قرالیتنك تشکلی
٤٧٠ ولادت حضرت غوث الاعظم عبدالقادر کیلانی قدس سره
تاریخش عشق ٥٦١ تاریخ وفاتش کمال عشق
٤٩٠ ظهوردولت خوارزمیه ٦٣٨ انقراضی
٥١٥ ابتدای دولت اتابکیه ٦١٩ انقراضی
٥١٦ ایجادساعت
٥٢٩ تشکل قرالیت پورتکیز
٥٤٣ ابتدای دولت غوریه ٥٠٦ انقراضی
٥٦٧ ابتدای ظهورایوبیه ٦٥٦ «
٦٠٦ ظهور چینکز ١٣٤ مدت
٦٣١ وفات حضرت مولانا قدس سره
٦٥٢ ملوك اتراك ١٣٤ مدت
٦٥٣ ظهورهلاکو
٦٥٩ ظهوردولت عباسیه درمصر ٩٢٣ انقراضی
٦٦٢ هلاك هلاکو
٦٨٥ شیوع استعمال باروت
٦٨٦ ایجادکوزلك
٦٨٧ کمیلرده استعمال اولنان پوصله نك ایجادی
٦٨٨ دولت علیهٔ عثمانیه نك طلوع انوار سلطنتی
٦٩٩ استقلالی
٧١٧ فتح بروسه

٧٢٨ ضرب سكهٔ عثمانیه
٧٢٩ دولت علیه‌ده موظف عسکر تنظیمی
٧٥٥ ابتدای ظهورقرمانیان
٧٥٨ شهزاده سلیمان پاشانك بحرآرومایلی‌یه عبوریله فتح کلیبولی
٧٦٢ ایجادطوپ
٧٦٣ فتح ادرنه
٧٨٠ ظهور طائفهٔ ذوالقدریه در مرعش ٩٢٢ انقراضی
٧٨٠ آل رمضان دراطنه ١٩٠ مدت
٧٨٣ ظهوردولت چراکسه درمصر ٩٢٣ انقراضی
٧٩١ قوصوه‌محاربهٔ مشهوره‌سی
٧٩١ وفات شاه محمدبهاءالدین نقشبند قدس سره
٧٩٦ فتح سلانیك و یکیشهر
٧٩٨ فتح نیکبولی
٨٠٤ وقعهٔ تیمور
٨٢٥ فتح یانیه
٨٤٨ وارنه محاربه‌سی
٨٥٠ ایجاد صنعت طباعت
٨٥٧ قوصوه‌نك ایکنجی محاربه‌سی و سلطان مراد ثانینك مظفریتی
٨٥٧ فتح استانبول
٨٥٨ بناء اسکی سرای
٨٦٢ امریقانك کشفی
٨٦٨ اتمام جامع فاتح

٨٧٣ یکی سرایك بناسی
٨٨٠ منکلی کرای خانك دولت عثمانیه یه اطاعتی
٨٩٢ کمال رئیسك دونغاایله اسپانیایه عزیمتی
٩٠٢ کشف امیدبورنی
٩٠٣ سلطان بایزید جامعنك بناسی
٩٢٠ چالدران محاربه سی
٩٣٠ قیون ساعتنك ایجادی وفتح حلب وشام
٩٢١ خرپوتك فتحی
٩٢٢ کردستان امراسنك دولت علیه یه انقیادی ودیار بکرك فتحی
٩٢٣ فتح مصر ودرسعادتده ترسانه نك بناسی
٩٢٣ سلطان سلیمانك فرانسزی حمایه سی
٩٣٥ ویانه نك برنجی محاصره سی
٩٤١ فتح بغداد
٩٤٤ تسخیر عدن
٩٤٧ ایمپراطور قارلوسك هزیمتی
٩٥٧ سلیمانیه جامعنك انشاسنه شروعی
٩٥٧ مجارقرالیتنك نمسه ایمپراطورلغنه التحاقی
٩٦١ بحرمحیط شرقی سیدی رئیسك برنجی سفری
٩٦١ سلیمانیه جامعنك اتمام انشاسی
٩٧٨ اهل اسلامك اندلسدن چیقدیغی
٩٧٩ قلیج علی پاشانك قپودان دریا نصبی
٩٨٧ انشاور صدتقی الدین بحساب اصول اعشاری

١٠١٢ ممالك عثمانيه‌ده دخان ظهوری

١٠٥٠ انفیه‌نك استانبولده شیوع استعمالی

١٠٥١ اوروپاده غزته‌نك ایجادی

١٠٩٤ ویانه‌نك ایکنجی محاصره‌سی

١١١٦ بیوك پترونك روسیه‌یه نظام وضعی

١١٣٥ اسکدارده دارالطباعه‌نك تأسیسی

١١٨٠ استانبولده زلزلهٔ عظیمه

١١٩٨ تلقیح بقری اختراعی (چیچك اشیسی)

١١٩٩ ایجاد بالون

١٢٠١ تلغراف ایجادی

١٢١٣ فرانسزلرك مصری استیلاسی

١٢١٥ لیطوغرافیانك اختراعی

١٢١٦ مصرك فرانسه‌لولردن استخلاصی

١٢٢٢ واپور ایجادی

١٢٣٢ اوروپا مصالحهٔ عمومیه‌سی

١٢٤٠ شومندفر ایجادی

١٢٤١ وقعهٔ خیریه و تأسیس عساکر نظامیه

١٢٤٢ استانبولده مکتب طبیه‌نك تأسیسی

١٢٤٦ ادرنه مصالحه‌سی

١٢٤٧ یونانستانك استقلالیتی

١٢٥٣ استانبولدن غلطه طرفنه جسر عتیقك انشاسی

١٢٥٤ قرانتنه نظامنك تأسیسی

۱۲۵۵ تنظیمات خیریه

۱۲٦۰ استانبولدن غلطه طرفنه جسر جدیدك انشاسی

۱۲٦۳ مکاتب رشدیه‌نك تأسیسی

۱۲۷۰ قریم محاربه‌سی

۱۲۷۳ پارس معاهده‌سی

۱۲۷۸ تور پیل تعبیراولنان دکز لغملرینك ایجادی

۱۲۸۰ استانبولده ممالك عثمانیه محصولات صناعیه وارضیه‌سنی
تشهیر ایچون سرکی کشادی

۱۲۸۱ ولایاتك تشکلی

۱۲۸۲ پروسیاایله اوستریادولتلرینك محاربه‌سی

۱۲۸۳ منافع عمومیه صندقلرینك تأسیسی

۱۲۸۳ ایکنه‌لی تفنك ایجادی

۱۲۸٤ سلطان عبدالعزیزخانك اوروپایه سیاحتی

۱۲۸٦ سویش قنالنك کشادی

۱۲۸۷ فرانسه‌ایله پروسیادولتلرینك محاربه‌سی وفرانسه‌قرالینك
جمهوریته انقلابی

۱۲۸۷ المانیاایمپراطورینك اعلانی

۱۲۸۷ ایتالیا دولتنك رومایی استیلاسی

۱۲۸۸ ترامو ایك درسعادتده احداثی

۱۲۸۹ ترسانهٔ عامره‌ده حوض سابح استعمالی

۱۲۹۰ غلطه‌ده تونل کشادی

۱۲۹۳ قانون اساسینك وضعی

١٢٩٤ مجلس مبعوثان واعیانك انعقادی

١٢٩٥ برلین قونغراسی وایاستفانوس معاهدەسی

١٢٩٧ درسعادتده مكتب ملكیەنك كشادی

خلفاء راشدین

١١ خلافت حضرت ابو بكر الصدیق رضی اه تعالی عنه
٢ مدت خلافت ٦٣ سن

١٣ حضرت عمر الفاروق رضی اه عنه مدت خلافت شهر سن
١٠ ٦ ٦٥

٣٣ حضرت عثمان ذی النورین رضی اه عنه ١٢ ٨٨

٣٥ حضرت علی المرتضی رضی اه عنه ٥ ٦٣

٤٠ حضرت حسن رضی اه عنه ٣٠ ٦ ٤١

ائمهٔ اثنی عشر

١ علی بن ابی طالب رضی اه عنه مضجع عالیلری نجف اشرفده

٢ حسن بن علی رضی اه عنه ٤٧ عمر شریفلری ٣ بعد الهجره
تاریخ ولادتلری مضجع عالیلری بقیع مبارك

٣ حسین بن علی رضی اه عنه ٥٦ ٥ شهر عمر شریفلری
٤ تاریخ ولادتی مضجع عالیلری كربلای معلا

٤ امام زین العابدین رضی اه عنه ٥٨ عمر شریفلری ٣٣ ولادت
مضجع عالیلری بقیع مبارك

٥ امام محمد باقر رضی اه عنه ۷۳ عمرشریفلری ۵۷ ولادت
مضجع عالیلری بقیع مبارك
٦ امام جعفر صادق رضی اه عنه ٦٨ عمرشریفلری ۸۰ ولادت
مضجع عالیلری بقیع مبارك
۷ امام موسی کاظم رضی اه عنه ٥٥ عمرشریفلری ۱۲۸ ولادت
مضجع عالیلری بغدادده جوار کاظمیه ده
۸ امام علی الرضا رضی اه عنه ٥٥ عمرشریفلری ۱٥۳ ولادت
مضجع عالیلری خراسانده طوسده
۹ امام محمد تقی رضی اه عنه ۲٥ عمرشریفلری ۱۹٥ ولادت
مضجع عالیلری سامراده
۱۰ امام علی نقی رضی اه عنه ٤۰ عمرشریفلری ۲۱٤ ولادت
ضریح عالیلری کاظمیه ده
۱۱ امام حسن العسکری رضی اه عنه ۲۸ عمرشریفلری ۲۳۳ ولادت
ضریح عالیلری سامراده
۱۲ امام محمد المهدی ۲٥۸ ولادت قبر پرنورلری سامراده

سلاطین عظام عثمانیه

غازی سلطان عثمان خان بن ارطغرل ابن سلیمان شاه

ولادت	جلوس	ارتحال	مدت سلطنت	مدت عمر	مدفن عالیلری
٦٥٦	٦۹۹	۷۲٦	۲۷	۷۰	بورسده حصار ایچنده

قره حصار شهرینی و برهجك و انقره جهتنی ضبط ایدرك قره حصارده نام همایونلرینه خطبه قرائت اولنمشدر .

غازی سلطان اورخان خان بن عثمان خان

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عالیلری

٦٨٠ ٧٢٦ ٧٦١ ٣٥ ٨١ پدرلری جوارنده

بروسه ازمید ازنیق قره‌سی برغمه کلیبولی شهرلرینی فتح ایلمشدر .

غازی خداوندکار سلطان مرادخان اول

٧٢٦ ٧٦١ ٧٩١ ٣١ ٦٥ بروسه‌ده چکرگه‌ده

ادرنه شهری فتح اولنه‌رق ایکنجی پایتخت اتخاذ اولنوب قوصوه محاربهٔ عظیمه‌سنده اعلای رأیت مظفریت بیورمشلردر .

غازی سلطان بایزید اول

٧٦١ ٧٩١ ٨٠٥ ١٣ ٤٤ درسعادتده جامعلری قربنده

سلستره‌دن ودینه قدر بتون طونه سواحلنی وافلاق وبغدان وصرب ایالتلرینی قونیه وسیواس وملاطیه شهرلرینی ممالک محروسه‌یه الحاق ایله اناطولی حصارینی انشا ایتدیرمشلردر

غازی چلبی سلطان محمدخان

٧٨١ ٨١٦ ٨٢٤ ٨ ٤٣ بروسه‌ده یشل جامع جوارنده

تیمورلنک وقعه‌سی اوزرینه ثانیاً تأسیس بنیان دولتده مساعئ مشهوره وموفقیت عظیمه‌لری تزیین صحایف تواریخ ایلمشدر .

غازی مرادخان ثانی

٨٠٩ ٨٢٤ ٨٥٥ ٣٠ ٤٩ بروسه‌ده جامعلری جوارنده

جانبك منتشه يانيه سلانيك مجارستان صربستان مملكتلرینی استیلا
ووارنه محاربهٔ عظیمه‌سنی اجرا بیورمشلردر

ابو الفتح غازی سلطان محمد خان

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عالیلری
۸۳۳ ۸۵۳ ۸۸٦ ۳۱ ۵۲ استانبولده جامعلری قربنده
استانبول و بوسنه و هرسك ومورا وقریم و بغدان وسینوب
وطربزون ولایتلرینی ضبط وجامع ومدارس معلومه واسکی
سرای و یکی سرای وروم ایلی حصاری غازیٔ مشار الیهك اثار
جلیلهٔ عصر همایونلریدر ٠

غازی سلطان بایزیدخان ثانی

۸۵۱ ۸۸٦ ۹۱۸ ۳۲ ٦۷ جامعلری جوارنده
ارنابودلق وهرسکك بعض جهتلری ضبط اولنه رق اواخر سلطنتلرنده
استانبولده وقوعبولان شدتلی برزلزله‌ده یوزطقوز جامع شریف
ایله بیك یتمش خانه منهدم و بشبیك مقداری نفوس تلف اولمشدر ٠

غازی یاوز سلطان سلیم خان

۸۷۵ ۹۱۸ ۹۲٦ ۸ ۵۱ جامعلری جوارنده
چالدران صحراسنده شاه اسماعیلك اردوسنی پریشان ایدرك کردستان
وکورجستان ولایتلرینی ضبط ایلدکدن صکره حلب اووه‌سنده
مصر اردوسی تارمار ایدیلوب حلب شام مصر طرابلس ولایتلرینی
تسخیر مکهٔ مکرمه شریفلریله اکثر قبائل عرب شیخلری

عرض مطاوعت ایتمش اولدقلری مثللو جزائر دخی ممالك شاهانه یه الحاق ایدلمشدر •

قانون غازی سلطان سلیمان خان

ولادت	جلوس	ارتحال	مدت سلطنت	مدت عمر	مدفن عالیلری
٩٠٠	٩٢٦	٩٧٤	٤٨	٧٤	جامعلری جوارنده

نمسه و عجم اوزرینه بالدفعات و بالذات وقوعبولن سفرلرده اردوی همایون ایله تشریف ایدرك جمله سنده مظفراً عودت و حبش و روس و بلغراد و اقدكز اطه لرینی کاملاً ضبط و برنجی دفعه اوله رق و یانه شهرینی محاصره بیورمشلردر •

غازی سلطان سلیم خان ثانی

٩٣٠	٩٧٤	٩٨٢	٨	٥٠	ایاصوفیه جامعی قربنده

قبریس تونس طرابلس یمن ولایتلری کاملاً ضبط اولنمشدر •

غازی سلطان مرادخان ثالث

٩٥٣	٣٨٣	١٠٠٣	٢٠	٥٠	ایاصوفیه جامعی قربنده

شروان طاغستان ولایتلرینی ضبط و تسخیر ایلمشدر •

غازی سلطان محمدخان ثانی

٩٧٤	١٠٠٣	١٠١٢	٩	٣٧	ایاصوفیه جامعی قربنده

افلاقلولرله عظیم محاربه ایتمش و نمسه اردوسنی پریشان ایدرك اكری قلعه سنی فتح بیورمشلردر •

غازی سلطان احمدخان

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عالیلری
٩٩٨ ١٠١٢ ١٠٢٦ ١٤ ٢٨ جامعلری قربنده
مجارستان ولایتی نمسه‌دن استرداد ومجار بکلرندن بریسنی قرال
تعیین وسلطان احمدمیداننده التی مناره‌لی جامعشریفی وطوبخانه
چشمه‌سنی مشارالیه بنا بیورمشلردر ٠

سلطان مصطفی خان

١٠٠١ ١٠٢٦ ١٠٤٨ ٣شهر خلع استانبولده جامعلری قربنده

غازی سلطان عثمان خان ثانی

١٠١٣ ١٠٢٧ ١٠٣١ ٤ ٤ شهر ١٨ استانبولده جامعلری قربنده
خوتین پیشکاهنده لهلولرله محاربه ایلمشدر ٠

دفعه سلطان مصطفی خان

١٠٠١ ١٠٣٢ ١٠٤٨ ٢ شهر ٤٨ ایاصوفیه حرمنده

سلطان مرادخان رابع

١٠١٨ ١٠٣٢ ١٠٤٩ ١٦ ٣١ پدرلری سلطان احمدیاننده
بالذات اردوی همایونله بغداده عزیمت ایدوب ولایت مذکوره‌یی
توابعیله عجمدن استرداد بیورمشلردر ٠

سلطان ابراهیم خان

١٠٢٤ ١٠٤٩ ١٠٥٨ ٨ ٩ شهر ٣٤ سلطان مصطفی تربه‌سنده

کرمان و ازاق جهتلری قزاقلرك یداستیلا لرندن تخلیص اولنمشدر ٠

غازی محمدخان رابع

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عالیلری

فراغت استانبولده بغچه

۱۰۵۱ ۱۰۵۸ ۱۰۹۹ ۵۰ ۵شهر ۳ ۵۳ قپوسنده والدهلری

وفات تربه سنده

۱۱۰٤

دفعهٔ ثانیه اولهرق و یانه شهری محاصره ایدلمشدر ٠

سطان سلیمان خان ثانی

۱۰۵۲ ۱۰۹۹ ۱۱۰۲ ۳ ۸شهر ۵۰ سلطان سلیمان تربه سنده

فساد داخلی اصلاح اولنه رق غسه و صر بستان طرفلرندن استیلا اولنان بوسنه ولایتلری استرداد اولنمشدر ٠

سلطان احمدخان ثانی

۱۰۵۲ ۱۱۰۲ ۱۱۰٦ ٤ ۸شهر ٥٤ سلطان سلیمان تربه سنده

نمسه لولرله عظیم برمحاربه اجرا بیورمشلردر ٠

سلطان مصطفی خان ثانی

۱۰۷٤ ۱۱۰٦ ۱۱۱۵ ۸ ۸شهر ٤۰ محمد خان رابع یاننده

مجارستاندن نمسه لولر طردوابعاد وونده‌ك طوتنماسی پریشان

وساقز اطه‌سی استرداد اولنمش وقارلوفچه معـاهده‌سی امضا قلنمشدر .

غازی سلطان احمدخان ثالث

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عالیلری فراغ

۱۰۸٤ ۱۱۱٥ ۱۱٤۳ ۲۷ ۱ اشهر ٦۰ محمدخان رابع یانده

وفات

۱۱٤٦

روسیه ایله پروب نهری کنارنده محاربه ایدرك وندكاولردن ازاق قلعه‌سی موراو یونان اطه‌لری استرداد و پساروفچه ده معاهده امضا اولنمشدر .

غازی سلطان محمودخان اول

۱۱۰۸ ۱۱٤۳ ۱۱٦۸ ۲٥ ٦۰ سلطان مصطفی تربه سنده

روسیه واوستریا وعجمله محاربه وصرب وافلاق و بغـدان مملکتلری دولت علیه‌یه ترك اولنمق ازاق دکزی یالیلرنده‌کی روسیه استحکاماتی هدم ایدلمك شرطیله تجدید معاهده اولنمشدر .

سلطان عثمان خان ثالث

۱۱۱۰ ۱۱٦۸ ۱۱۷۱ ۳ ٦۰ سلطان محمدخان قربنده

احوال داخلیه اصلاح ایدیله‌رك سلطان محمود اول دورنده باشلانیلوب

یدی سنه‌دنبرو یاپلمقده اولان جامع شریف اتمام ایدیلوب نورعثمانیه تسمیه قلنمشدر .

سلطان مصطفی خان ثالث

ولادت	جلوس	ارتحال	مدت سلطنت	مدت عمر	مدفن عالیلری
١١٢٩	١١٧١	١١٨٧	١٦ ٨شهر	٥٨	جامعلری جوارنده

روسیه ایله ایکی دفعه محاربه ایلمشدر .

غازی عبدالحمید خان

١١٣٨	١١٨٧	١٢٠٣	١٥ ٨شهر	٦٦	بغچه قپوسنده تربه‌لرنده

روسیه ایله محاربه ایلدکدن صکره قینارجه معاهده‌سی عقد و امضا اولنمشدر .

غازی سلطان سلیم خان ثالث

١١٧٥	١٢٠٣	فراغ ١٢٢٢ وفات ١٢٢٣	١٨ ٨شهر	٤٨	سلطان مصطفی خان تربه‌سنده

اوستریا دوله بعد المحاربه یاش معاهده‌سی امضا اولندرق مصالحه وفرانسزلر طرفندن استیلا اولنان مصری استرداد واوروپا اصولی اوزره نظام جدید احداث وطوپخانه وترسانه‌یه متعلق موادحربیه‌نك اصلاح واکمالنه سعی واهتمام قلنمشدر .

سلطان مصطفى خان رابع

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت مدت عمر مدفن عاليلري

١١٩٣ ١٢٢٢ ١٢٢٣ ١ ٢ شهر ٣٠ سلطان عبدالحميد خان

تربه سنده

زمان سلطنتلرنده روسيه دولتيله متاركه اولنوب متمادياً يكيچري عاصيلر يله اوغراشمشلردر .

غازى سلطان محمودخان ثانى

١١٩٩ ١٢٢٣ ١٢٥٥ ٣٢ ١٠ شهر ٥٥ چنبرلى طاش جوارنده

تربهٔ مخصوصه لرنده

طونه كنارلرنده متمادياً اوچ اى روسيه ايله محارب ايديلەرك بكرش معاهده سى عقد اولنمش و صرب بستانه امتيازو يرلمش و يكيچرى قشله لرى طوپ ايله يقيلوب اوجاقلرى الغا ايدلمش وادرنه معاهده سى امضا اولنمشدر عصر همايونلرى ممالك محروسه جه مبدأ اصلاحاتدر .

١٢٣٧ ١٢٥٥ ١٢٧٧ ٢٢ ٩ شهر ٤٠ سلطان سليم جامعى قربنده

تنظيمات خيريه وضع وتأسيس بيوريله رق گلخانه خط همايونى قرائت اولنوب مصر غائله سى برطرف وقره دكز واق دكز بوغازلرندن اجنبى حرب كميلرينك مرورى منع اولنمش وروسيه ايله سيواستپول محاربه سى اجرا قلندقدن صكره پارس معاهده سى عقدو امضا وتجارت محكمه لرى ورشديه مكتبلرى تأسيس وكشاد اولنمشدر .

سلطان عبدالعزیزخان

ولادت جلوس ارتحال مدت سلطنت سن مدفن عالیلری

۱۲۴۵ ۱۲۷۷ ۱۲۹۳ ۱۶ ۴شهر ۴۸ سلطان محمود تربه‌سنده

قره‌طاغ اختلالی ازاله ایدیلوب مصالح داخلیه تنظیم واداره‌ٔ ملکیه‌وعسکریه‌جه اصلاحات کلیه اجراقلنمش ودونتمای همایون همان برنجی درجه‌یه ایصال ایدلمشدر ٭

سلطان مرادخان خامس

ولادت جلوس خلع مدت سلطنت

۱۲۵۶ ۱۲۹۳ ۱۲۹۳ ۱۱اش۳شهر۳یوم

جاقی۷

السلطان ابن السلطان درهٔ اکلیل ملوك عثمانیانی السلطان

الغازی عبدالحمیدخان ثانی ابن السلطان الغازی عبدالمجیدخان

ایداٰه خلافته الی آخر الدوران افندمز حضرتلرینك

تاریخ مولود سعادت نمودی بیك ایکیوز اللی سکز

سنه‌سی شعبان شریفنك اون سکزنجی یوم مسعودی

اولوب بیك ایکیوز طقسان اوچ سنه‌سی شعبان شریفنك

اونبرنجی کونی بالارث والاستحقاق سر برآرای خلافت

وسلطنت اولمشلردر جناب مالك الملك ذات همایون

ملوکانه‌لرینی کمال موفقیت ومظفریت ایله الی یوم القیام

تخت عالیبخت خلافت شاهانه‌لرنده بردوام ایلیه آمین

مابین همایون حضرت ملوکانه

	رتبه	نشان امتیاز	مدالیه سی		عثمانی	مجیدی
	مشیر	مرصع	الثون	كموش	مرصع	مرصع
مابین همایون ملوکانه مشیری غازی عثمان پاشا دار السعادة الشریفه اغاسی حافظ بهرام اغا	وزیر		»	»	»	»
شهزادکان ذیشان حضراتنك درس نظارتیله عبد العزیز خان حضرتلرینك امور خاندانی ناظری اعیاندن کمال پاشا	وزیر				مرصع برنجی	

	رتبه	مدالیه		عثمانی	مجیدی
		[illegible]	[illegible]		
سرقرنای حضرت شهریاری عثمان بك	بالا	[illegible]	[illegible]	مرصع	[illegible]
قرنای ثانی حاجی علی بك	اولی		»	٣	٢
قرنا حسین بك	میرالای		»	٢	٢
قرنا محمد بك	میرالای	[illegible]	»	٢	٢
قرنا بسیم بك	اولی ثانیسی		»	٤	٢

	رتبه	مدالیه		ع	م
		[illegible]	[illegible]		
مابین همایون جناب ملوکانه باش کاتبی رضا پاشا	وزیر	»	»	مرصع	١
تحریرات اجنبیه کاتبی منیر پاشا	وزیر	»	»	١	١
مابین همایون ایکنجی کاتبی قدری افندی	بالا	»		٣	٢
مابین همایون کاتبی فاضل بك	اولی	»		٣	٢
» » نوری بك	اولی	»		٣	٣
مترجم رشید بك	اولی	»		٢	٢

	رتبه	مداليه كموش	مداليه التون	عثمانى	مجيدى
قرنا محمد بك	اولى		»	٢	٢
قرنا راغب بك	اولى		»	٢	٢
قرنا امين بك	اولى ثانيسى		»	٣	٢
قرنا بهاء الدين بك	خدمه لازمى				٣
امام اول حضرت شهريارى يوسف افندى	صدر اناطولى				١
امام ثانى حضرت شهريارى راشد افندى	استانبول پايه‌سى				٢
سرمصاحب حضرت شهريارى شرف الدين اغا			[illegible]	۴	٢

تحريرات اجنبيه	رتبه	مداليه التون	ع	م
ايكنجى كاتبى حسين افندى	اولى			
مابين همايون كاتبى كاظم بك	اولى ثانيسى	»	٣	٢
مابين همايون كاتبى كامل بك	اولى ثانيسى	»	٣	٤
مابين همايون كاتبى على جواد بك	اولى ثانيسى	»	٣	٤
مابين همايون كاتبى فائق بك	اولى ثانيسى	»		٢
» » حقى بك	ثانيه			٤
دائرهٔ كتابه مأمور قسطلاكى بك	ثانيه			:

هیئت ومجلس وکلا

صدراعظم	مرصع	شیخ الاسلام
سعید پاشا	امتیاز عثمانی مجیدی	احمد اسعد افندی

اسامی	امتیاز	عثمانی	مجیدی
داخلیه ناظری ادهم پاشا	مرصع	مرصع	مرصع
سرعسکر ومابین همایون مشیری غازی عثمان پاشا	مرصع	مرصع	مرصع
بحریه ناظری حسن حسنی پاشا	٠	مرصع	مرصع
خارجیه ناظری عاصم پاشا	٠	مرصع	١
شورای دولت رئیسی عاکف پاشا	٠	١	١
عدلیه ومذاهب ناظری حسن فهمی پاشا	٠	مرصع	١
طوپخانه مشیری علی صائب پاشا	٠	مرصع	مرصع
مالیه ناظری منیر پاشا	٠	١	مرصع
تجارت وزراعت ناظری صبحی پاشا	٠	١	مرصع
اوقاف همایون ناظری کامل پاشا	٠	٠	١
معارف ناظری مصطفی پاشا	٠	١	١
نافعه ناظری رائف پاشا	٠	٤	١
مستشار صدرعالی ذهنی افندی بالا	٠	١	١

ولایات شاهانه ولات عظامیله
الویه متصرفین کرامی

ولات

شهرامانتی	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
مظهرپاشا	وزیر	ازمید	سیرت افندی	اولی
		چتالجه	جوادبك	اولی

ادرنه

عزت پاشا	وزیر	مرکز	نیقولاکی افندی	اولی
		کوملجنه	عبدالقادرکمالی پاشا	روم ایلی
		قرق کلیسا	جاوید پاشا	روم ایلی
		دیمتوقه	جورجی پاشا	میرمیران
		تکفورطاغی	ابراهیم صارم بك	اولی
		کلیبولی	نوری افندی	اولی ثانیسی

سلانیك

غالب پاشا	وزیر	مرکز	احمد پاشا	روم ایلی
		سیروز	فهیم پاشا	میرمیران
		درامه	امین بك	اولی ثانیسی
		سرفیجه	خلیل بك	اولی

ولات

مناستر	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
عبدی پاشا	فریق	مرکز	فرید بك	اولی ثانیسی
		کوریجه	محمد فرید پاشا	میرمیران
فوصوه				
فائق پاشا	روم ایلی	مرکز	وهبی افندی	ممتاز
		یکی پازار	عثما پاشا	روم ایلی
		اسکوب	نجیب پاشا	روم ایلی
		دبره	عثمان نوری پاشا	فریق
		پرزرین	فرید بك	ثانیه
		طاشلیجه	سلیمان پاشا	میرلوا
		ایپك	علی پاشا	میرلوا
اشقودره والی وکیلی				
مصطفی عاصم پاشا	مشیر	مرکز	یوسف ضیا پاشا	میرمیران
		دراج	محمد پاشا	میرمیران
یانیه				
احمد ایوب پاشا	مشیر	مرکز	فوزی افندی	ثانیه
		ارکری	بدری بك	اولی ثانیسی
		برات	تیمور پاشا	روم ایلی
		پروزه	عبد الرفیع افندی	اولی ثانیسی
		اسقوپلك	محمود بك	ممتاز

ولات

كريد	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
فوتيادی پاشا	وزير	قنديه	اسعد بك	اولی
		رسمو	عبدول پاشا	ميرميران
		لاشيد	اقسلوس افندی	ممتاز
		اسفاكيا	لئونيزاواروحا افندی	
جزاير بحرسفيد				
حقی پاشا	روم ايلی	مركز	محمد علی بك	اولی ثانيسی
		مدللو	اكاه افندی	بالا
		ردوس	كمال بك	بالا
		لمنی	حسين رشدی پاشا	ميرالامرا
قره سی				
عاطف بك	اولی	بيغا	عارف بك	اولی ثانيسی
خداوندكار				
نظيف پاشا	وزير	مركز	حيدر پاشا	روم ايلی
		كوتاهيه	منيب پاشا	روم ايلی
		قره حصار صاحب	نجيب بك	اولی ثانيسی
ايدين				
ناشد پاشا	وزير	مركز	راغب بك	اولی ثانيسی
		صاروخان	سروری افندی	صدور
		منتشا	ممتاز بك	ممتاز
		ايدين	جميل بك	اولی ثانيسی
		دكزلی	خيری پاشا	روم ايلی

ولات	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
قسطمونی				
عبدالرحمن پاشا	وزیر	مرکز	طاهر بك	متمایز
		سینوب	ویسی پاشا	میرمیران
		بولی	اسماعیل بك	اولی ثانیسی
		کنغری	محمد پاشا	میرمیران
انقره				
سری پاشا	روم ایلی	مرکز	بهجت بك	متمایز
		قیصریه	هاشم پاشا	روم ایلی
		یوزغاد	حاجی حسن بك	اولی
		قیرشهری	محمود بك	متمایز
قونیه				
سعید پاشا	مشیر	مرکز	احمد رشدی افندی	ثانیه
		حمید	علی بك	متمایز
		بوردور	امین بك	اولی ثانیسی
		تکه	ترخان بك	اولی
		نیکده	شرف بك	اولی ثانیسی
سیواس				
رفعت پاشا	وزیر	مرکز	عثمان پاشا	میرمیران
		اماسیه	نجیب پاشا	میرمیران
		قره حصار شرقی	رشید بك	ثانیه
		توقاد	هادی پاشا	روم ایلی

ولات

طربزون	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
عزیز پاشا	روم ایلی	مرکز	انیس افندی	متمایز
		جانیك	رشاد پاشا	میرمیران
		لازستان	محمد راسم پاشا	روم ایلی
		کمشخانه	محمد شکری افندی	ثانیه
ارضروم				
مصطفی پاشا	مشیر	مرکز	علی افندی	اولی ثانیسی
		ارزنجان	محمد امین افندی	ثانیه
		بایبورد	یوسف پاشا	میرمیران
		بایزید	کاظم بك	متمایز
بتلیس				
فکری پاشا	روم ایلی	سعرد	سلیمان پاشا	میرمیران
		کنج	حسین مدحت افندی	ثانیه
وان				
حمید پاشا	روم ایلی	مرکز	محمد حیدر بك	ثالثه
		موش	صالح پاشا	میرمیران
درسم				
عثمان پاشا	روم ایلی	مازکرد	کامل پاشا	میرالامرا
حکاری				
ادهم پاشا	روم ایلی	کوار	ثابت افندی	ثانیه
		الباقی	فاضل بك	متمایز

ولات

دیار بکر	رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
ساځ پاشا	مشیر	مرکز	شاکر افندی	اولی ثانیسی
		ماردین	حاجی محمد عزیز پاشا	روم ایلی
«		ارغنی	احمد حمدی پاشا	میر الامرا
معمورة العزیز				
		ملاطیه	«	
اطنه				
عابدین پاشا	وزیر	مرکز	خورشید بك	اولی ثانیسی
		ایچ ایل	رضا بك	«
		قوزان	توفیق بك	«
		جبل برکت	مصطفی پاشا	میر میران
حلب				
جمیل پاشا	مشیر	مرکز	عزت بك	اولی ثانیسی
		مرعش	دده بك	میر میران
		اورفه	جلال بك	متمایز
		زور مستقل	محمد پاشا	روم ایلی
سوریه				
حمدی پاشا	وزیر	مرکز	ابراهیم پاشا	میر میران
		عکا	احمد الصلح افندی	متمایز
		بلقا	خلیل بك	ثانیه
		حما	مصطفی پاشا	میر میران

ولات

رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
	طرابلس شام	محمد پاشا	میرمیران
	حوران	محمود پاشا	میرالامرا
	لازقیه	احمد پاشا	میرمیران
	بیروت	نصوحی بك افندی	اولی ثانیسی
	جبل لبنان مستقل	واصه پاشا	وزیر
	قدس شریف مستقل	رؤف پاشا	روم ایلی

موصل

تحسین پاشا	روم ایلی	مرکز	حمدی بك	ممتاز
		سلیمانیه	عالم پاشا	میرمیران
		شهرزور	عطاء الله افندی	استانبول

بنغازی

حاجی رشید پاشا فریق درنه محمد خورشید پاشا میرالامرا

حجاز

عثمان پاشا مشیر

امارت مکهٔ مکرمه

شریف عون الرفیق پاشا وزیر محافظ احمد فاضل پاشا میرلوا

مدینهٔ منوره شیخ الحرم عادل پاشا مشیر

بغداد

تقی الدین پاشا وزیر مرکز ناظم افندی اولی ثانیسی

ولات

رتبه	متصرف	اسامی	رتبه
	حله	رشیدپاشا	روم‌ایلی
	کربلا	محمدجلال‌بك	ثانیه
	عماره	راسخ‌افندی	متمایز
	بصره	محمدطلعت‌بك	دوریه‌مدرسی
	منتفك	قدری‌پاشا	میرمیران
	نجد	سعیدپاشا	میرالامرا

یمن

فیضی‌پاشا	فریق	مرکز	راشدپاشا	میرمیران
		حدیده	جیلی‌پاشا	میرالامرا
		عسیر	احمدفیضی‌پاشا	میرلوا
		تعز	احمدعزت‌پاشا	میرمیران

طرابلس غرب

راسم‌پاشا	وزیر	مرکز	صالح‌پاشا	میرمیران
		فزان	یحیی‌نزهت‌بك	..
		خمس	اویس‌پاشا	میرمیران
		جبل‌غربیه	فریدپاشا	میرمیران

ایالات ممتازه

خدیومصر توفیق‌پاشا

طونس	»	
سيسام بكی	قسطاكی پاشا	وزير
روم ايلی شرقی	غوريل پاشا	وزير

خرپوتده مزرعه مقر ايالت اولدقدن صكره كی ولات

اسامیء ولاة	تعيينلری	رتبه‌لری	منشیء
صدراسبق رشيد پا	٥٠		
حافظ پاشا	٥١	وزير	
سعداء پاشا	٥٢	وزير	عسكريه
زكريا احمد پاشا	٥٣	»	»
وجيهی پاشا	٥٦	»	ملكيه
پلاسلی اسماعيل شاپا	٥٧	»	»
عمرفوزی پاشا	٦٠	روم ايلی بكلربكی	
كوتاهيه‌لی حاجی علی پاشا	٦٢	وزير	سپاهی
سماقولی خسرو پاشا	٦٢	»	عسكری
كورجی يوسف پاشا	٦٥	»	ملكيه
راغب پاشا	٦٧	»	عسكری
اكری بوزلی عمر پاشا	٦٨	»	ملكيه
مزارجی زاده ضيا پاشا	٧٠	»	عسكری
محمد رشيد پاشا	٧١	»	ملكيه

دفعه اسماعيل پاشا	٧١	وزير	ملكيه
مرعشلی سليمان پاشا	٠٠	«	
عثمان نوری پاشا	٠٠	«	ملكيه
عارف پاشا	٧٢	«	عسكری
نوری پاشازاده جمال پاشا	٧٣	«	ملكيه
كورجی صبری پاشا	٧٤	«	عسكری
علی رضا پاشا	٧٥	«	عسكری
حلبلی يوسف پاشا	٧٥	ميرميران	ملكيه
ويسی پاشا	٧٦	روم ايلی بكلر بكی	ملكيه
حاجی عزت پاشا	٧٨	وزير	عسكری
لوسقوفجه لی اسماعيل پاشا	٧٩	وزير	ملكيه

ولايات تشكيله بودائره نك ديار بكر ولايتنه التحاقی مدتده تعيين اولنان متصرفين

اسامیٔ متصرفين	تعيينلری	رتبه لری	منشیٔ
اسماعيل پاشا	٨٣	روم ايلی بكلر بكی	عسكری
مرعشلی حميد پاشا	٧٥	روم ايلی بكلر بكی	ملكيه
خورشيد پاشا	٨٨	وزير	«
ديار بكرلی سعيد پاشا	٨٨	ميرميران	«
اشقودره لی صالح پاشا	٩٠	ميرالامرا	«

دیار بکردن بالتفریق مستقل متصرفلقده تحویلنده
تعیین اولنان متصرفلر

اسامی	تعیینلری	رتبه‌لری	منشیٔ
اشقودره‌لی زاده حسن بك	٩٢	بالا	ملکیه
اطنه‌لی عبدالنافع افندی	٩٢	اولی	»

متصرفلغك الغاسیله ولایته تحویلنده تعیین
بیوریلان والیلر

اسامیٔ ولاة	تعیینلری	رتبه‌لری	منشیٔ
حقی پاشا	٩٦	روم ایلی بکلربکلی	ملکیه
والیٔ مشار الیه قبل الورود سیواسه تحویل ایدلمشدر .			
حقی پاشازاده عزیز پاشا	٩٦	روم ایلی	ملکیه
سلیمانیه‌لی عبداه مصیب پاشا	٩٧	وزیر	»
سروری افندی	٩٧	اناطولی قاضیعسکری	علمیه
مشار الیه درسعادتده تحویل ایدلمشدر			
عبدالنافع افندی	٩٨	بالا	علمیه

﴿ والئ ولايت ﴾

﴿ الحاج حسن رفيق بك افندى ﴾

بالا	عثمانى	مجيدى
	٢	١

﴿ اركان ولايت ﴾

اسامى	رتبه	عثمانى	مجيدى
دفتردار احمد توفيق افندى	متمايز		٣
نائب حسنى افندى	مخرج		
مكتوبى سليمان بك	ثانيه		
مفتى الحاج محمد افندى	پايهٔ مجرده		
الاى بكى حسن بك			٤

مجلس ادارهٔ ولايت

رئيس والئ ولايت

اعضاى طبيعيه

	رتبه عثمانی مجیدی		رتبه مجیدی
دفتردار	متمايز	٣ نائب	مخرج
مكتوبى	ثانيه	مفتى	پايهٔ مجرده
ارمنى اپسقپوسى		قتولك اپسقپوسى	
اغوب افندى	٣	٣ استفان افندى	٣

اعضاى منتخبه

	رتبه	مجیدی	رتبه مجیدی
حاجى محرم اغا	اصطبل عامره	احمد عاصم افندى	مدرس
تيمورجيان ارتين اغا	٥	اغوب اغا	٥

باشكاتب سليمان فائق افندى

مصطفى افندى علی افندى

مجلس ادارهٔ مستنطقلغنى مكتوبى سليمان بك مدعى عموميلكنى باشكاتب سليمان فائق افندى ايفا ايدرلر

اعشار قومسيونى

رئيس والئ ولايت

اعضا	اعضا	اعضا	اعضا
دفتردار	مكتوبى	اعشار ناظرى	ويركو مديرى

امور مالیه مفتشی نجیب بك　ثانیه معاونی ابراهیم افندی

محاسبهٔ ولایت

ممیز عبدالرحمن افندی　ثالثه

مصارفات باشکاتبی عارف افندی　واردات باشکاتبی مدحت افندی

مصالح جاریه باشکاتبی احمد بك　قضا کاتبی ثاقب افندی

مصارفات رفیق اولی سعید افندی　واردات رفیق اولی بکر افندی

واردات رفیق ثانیسی عبدالله افندی　مصارفات رفیق ثانیسی احمد افندی

مصالح جاریه کاتبی رفیقی محمد علی افندی قضا کاتبی رفیقی احمد یمنی افندی

اوراق مقیدی علی افندی　اوراق رفیقی عزیز افندی

ملازم زلفی افندی　ملازم اسماعیل افندی

صندق امینی میخائل افندی

مکتوبی قلمی

ممیز محمد حمدی افندی

مسود اول اسحق افندی　مسود ثانی حاجی عمر افندی

مبیض اول شوقی افندی　مبیض ثانی سالم افندی

مقید اول ولی افندی　مبیض حسن افندی

مبیض ضیا افندی　مقید پنایوط افندی

اوراق قلمی

اوراق مدیری محمد افندی

مقید محمد افندی　معاونی علی افندی

دیکری احمد افندی　محمد افندی

مركز بدایت محکمه‌سی

عدلیه مفتشی حافظ افندی ثانیه

(حقوق دائره‌سی) رتبه (جزا دائره‌سی) رتبه

رئیس نائب افندی مخرج رئیس احمد وهبی افندی مدرس

اعضا اسحق بك ثالثه حاجی حافظ محمود افندی مدرس

کسبار افندی اعضا او یدیس افندی

مدعی عمومی معاونی صالح بك

هیئت تحریریه واجرائیه‌سی

اعضا ملازمی علی افندی اعضا ملازمی خوقاص افندی

مقاولات محرری جدی بك اجرا مأموری قاره‌بت افندی

باش کاتب رائف افندی

ضبط کاتبی صادق افندی ضبط کاتبی نوری بك

« احمد افندی « مصطفی افندی

رئیس نائب افندی

اعضا

جزا رئیسی مدعی عمومی معاونی تجارت رئیسی

تجارت محکمه‌سی

رئیس سعید افندی

اعضای دائمه	اعضای موقته
بکر اغا	ابراهیم اغا
کسبار اغا	مصطفی افندی
باش کاتب جدی افندی	اصدور اغا

کاتب ثانیسی حقی افندی

محكمهٔ شرعيه قلمی

باش كاتب مصطفى افندی — احمد افندی
ابراهيم افندی — محمد افندی
اسماعيل افندی — مصطفى افندی

ولايت معارف مجلسی

	رتبه		رتبه
رئيس معارف مديری مراد بك	ثانيه	مفتش علی افندی	ثالثه

اعضا:
محمد افندی — محمد سعيد افندی
حاجی ذاكر بك — رضا بك
رضا بك — احمد بك
نقغوص افندی — بغوص افندی

كاتب احمد افندی

نافعه دائره‌سی

باش مهندس يوسف بك — ثانيه
معاونی سرتيان افندی — قوندوكتور بغوص افندی
قوندوكتور حسن افندی — « خچادور افندی
« محمد افندی — « بدروص افندی

كاتب عمر طاهر بك
انبار مأموری شاكر افندی

برنجی بلدیه دائره‌سی

اسامی — رتبه — رتبه

رئیس محمد رشید افندی — ثانیه — طبیب مرتضی افندی — ثالثه

اعضا:
حاجی مصطفی اغا — کاتب محمد افندی
بدروس راهب — صندق امینی حاجی مصطفی افندی
کیورق اغا — اجزاجی

ایکنجی بلدیه دائره‌سی

رئیس حاجی محمد افندی — کاتب مصطفی افندی

اعضا:
ابراهیم اغا — صندق امینی محمود افندی
حاجی مصطفی اغا
اسماعیل اغا
خلیل افندی
کسبار اغا
اراکل اغا

مطبعهٔ ولایت

ناظر مکتوبیٔ ولایت

مدیر عبدالکریم افندی — محرر سلیمان فائق افندی
مرتب احمد شکری — مقید
دستکاهی احمد اغا — مرکبجی درویش اغا
موزع عثمان اغا — اوطه‌جی حسین اغا
(لیطوغرافیاجی خورشید افندی رفیقی محمد اغا)

اعشار و اغنام نظارتی

ناظر رجمی افندی ثالثه

باش کاتب عمر افندی تحریرات کاتبی عاکف افندی

رفیقی ابراهیم افندی رفیقی ضیا افندی

دیکری اسماعیل افندی مبیض عمر حلمی افندی

مقید خالد بك مقید محمد بك

انبار مأموری ابراهیم افندی

اوقاف قومسیونی

رئیس بکزاده علی افندی اوقاف محاسبه جیسی شاکر افندی رابعه

اعضا حاجی سیف الله آغا اعضا حاجی حافظ حقی افندی

حاجی زلفو بك کاتب ناجی افندی

اوقاف قلمی

باشکاتب ناجی افندی کاتب ثانی خان افندی

نفوس اداره‌سی

ناظری خورشید افندی

باشکاتب حسن افندی کاتب ثانی عثمان افندی

دفتر خاقانی قلمی

مأموری نوری افندی باش کاتب علی افندی

طاپو کاتبی مصطفی افندی املاك کاتبی احمد فرید افندی

مع تحریر ویرکو قلمی

مدیر انصاری افندی

میزان کاتبی ادریس افندی	مرکز ویرکو کاتبی مصطفی افندی
ویرکو کاتبی رفیقی حاجی محمد افندی	هوغی و پرچنج ویرکو کاتبی رشید «
قاراوغلی وشفقت ناحیه‌سی کاتبی	ایچمه مع خوخ ناحیه‌سی کاتبی
درویش افندی	محمد علی افندی
الپاوت وهرسنك کاتبی علی افندی	ابو طاهر ناحیه‌سی ویرکو کاتبی
خان کندی و پنجرك کاتبی	ابراهیم افندی
احمد افندی	دفترجی مصطفی افندی

املاك قومیسیونی

رئیس ویرکو مدیری

طبیعی	حاجی مصطفی بك	حاجی ابراهیم اغا
	اسماعیل افندی	کسبار افندی
	بدروس افندی	ماردو اغا	منتخب

منافع صندیغی وکیللری

رئیس سلیمان افندی — احمد جمیل افندی منتخب

اقوب افندی منتخب

تجارت اوطه‌سی

رئیس اول‌ثانا کارم افندی　　رئیس‌ثانی حاجی ادریس‌اغا

اعضا

چاقرجی‌زاده حاجی محرم افندی　　جوفجوفزاده اسماعیل افندی
حاجی حافظ حقی افندی　　طوپال‌علی‌زاده محمد افندی
ایچه‌لی زاده علی افندی　　قیومجیان مخسی اوحانس اغا
طراقجیان کرکور «　　خرپوتیان ارتین افندی
داودیان داود اغا
کورکجیان کرقور افندی

معمورة‌العزیز تلغراف و پوسته اداره‌سی

باش مدیر بدری افندی .

سرمفتش وهبی　　سرمفتش غالیار افندی ثالثه

مدیری بلال افندی ثالثه　　تلغراف‌مفتش‌معاونی شوقی افندی

برنجی مخابره‌مأموری عثمان افندی　　مخابره مأموری وهاب افندی

مخابره‌مأموری حسن افندی　　مخابره‌مأموری زلفی افندی

پوسته کاتبی اسعد افندی

خرپوت تلغراف اداره‌سی

تلغراف‌مدیری وهبی افندی　　مخابره مأموری فهمی افندی

تحصیلات اداره‌سی

سرتحصیلدار محمد علی افندی

قضاسرتحصیلداری ابراهیم بك

سواری ٢٠　　پیاده ٩

رژی اجنته‌سی موسیو لاطور

محاسبه‌جی علکساندر افندی   صندق امینی اوحانس افندی

انبار مأموری نظریت افندی

قصبه مأموری حافظ یوسف افندی

خرپوت رسوم ستّه اداره‌سی

مدیر وکیلی احمد افندی

باشکاتب منحل   کاتب ثانی شوقی افندی

صندق امینی عارف افندی   قنطارجی خضر اغا

معمورة العزیز رسوم ستّه اداره‌سی

مأموری احمد افندی   قنطارجی مصطفی اغا

معمورة العزیز قضاسی نواحیسی

نواحی	مدیر	معاون	کاتب
شیخ عمرلر	احمد اغا	طاهر اغا	محمد افندی
قاراوغلی	حاجی عرب اغا	حسن اغا	
طورطونلی	علی بك		
ابوطاهر	سلیمان اغا	قیاجان اغا	یوسف افندی
پرچنج	مصطفی افندی	ابونه کسبار	محمود افندی
قیولی	مغدیسی منوق اغا	مصطفی افندی	سلیمان افندی

نواحی	مدیر	معاون	کاتب
ملاکندی	حاجی عمر افندی	مرسوب اغا	خلیل افندی
خلونك	اواق اغا	مصطفی اغا	کیغرزق افندی
پاغنك	عمر اغا		
خوش	حاجی اسماعیل بك	موسخ اغا	محمد شریف افندی
الجمه	ممو بك	اوسکنهان اغا	حسین افندی
الپاوت	احمد افندی	اقوب اغا	
حال	حسن افندی	قوریخ اغا	خیراه افندی
مریدی	سلیمان بك	اویدکهیا	
خوخ علیا	زلفی بك	وارطان اغا	
حبوسی	زادور اغا	حاجی احمد افندی	مصطفی افندی
کمجی	رشید اغا	منلا عمر اغا	
کورك	زلفو بك	اواق اغا	علی افندی
ایرنکل	محمد چاوش اغا	ابراهیم اغا	

کبان معدنی قضاسی

قائممقام ابراهیم افندی

نائب ابراهیم حقی افندی مفتی محمد افندی مدرس

مال مدیری طاهر افندی تحریرات کاتبی فهمی افندی

مجلس اداره

رئیس قائمقام افندی

اعضای طبیعیه

نائب افندی
مفتی افندی
مال مدیری
تحریرات کاتبی

اعضای منتخبه

فائق افندی
سلیمان اغا
جکرجیان ماردوروس اغا
ماردیروس اغا

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا اسماعیل افندی — اعضا ماردیروص اغا
مماص اغا — برنجی کاتب
نظمی افندی

مستنطق معاونی زلفی افندی — کاتب ثانی نوری بك

بلدیه مجلس

رئیس شوکت افندی

اعضا

سکوتی محمد افندی — ابرام اغا
مانوق اغا — صندق امینی حسنی افندی

کاتب احمد افندی

اعشار و اغنام اداره‌سی

مأموری حاجی عارف افندی

باشکاتب سروب افندی — انبار مأموری احمد افندی

نفوس ادارەسی

مأموری شوقی افندی   کاتب محمد افندی

مأمورین سائره

طاپو کاتبی عثمان افندی   ویرکو کاتبی محمد افندی

صندق امینی ارتین افندی

تحصیلات ادارەسی

سرتحصیلدار محمد افندی

سواری	پیاده
۸ نفر	۲ نفر

تلغراف و پوسته مأموری

بکر صدقی افندی

رژی مأموری

اوسکیان افندی

معارف قومیسیونی

رئیس احمد افندی

اعضا: بکر افندی، کرکور اغا

اعضا: مولود افندی

قضاء مزبوره تابع ارغوان ناحیه‌سی

مدیر عثمان افندی

نائب وکیلی پویراز بك ویرکو کاتبی

کاتب شاکر افندی طاپو کاتبی

عربکر قضاسی

قائممقام عامل بك

نائب ابراهیم احسان افندی مفتی محمد رشدی افندی

مال مدیری مولود افندی تحریرات کاتبی محمد شاکر افندی

مجلس اداره

رئیس قائممقام بك

اعضای طبیعیه: نائب افندی، مال مدیری، مفتی افندی، تحریرات کاتبی، قتولیك مرخص وکیلی اوحانس افندی

اعضای منتخبه: فضللی زاده مصطفی افندی، جعفرچاوش زاده مصطفی بك، دربدریان بغوص اغا، مالمیان مقردیج اغا

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا خلیل افندی اعضا ماردیروص افندی

برنجی کاتب عثمان افندی

مستنطق معاونی یوسف افندی   مقاولات محرری شکری افندی

بلدیه مجلس

رئیس عمر افندی

اعضا

فضلی زاده جمال اغا   جراح زاده یوسف افندی
مصطفی اغا   ابراهیم افندی
حاجی محمد اغا   مناسیان موسس اغا
زورکیان فلبوس اغا   کاتب و صندق امینی حمدی افندی

اعشار واغنام اداره‌سی

مأموری خلیل افندی

باشکاتب اغوب افندی   کاتب ثانی

انبار مأموری حسن افندی

نفوس اداره‌سی

مأموری سلیمان افندی   کاتبی مساك افندی

مأمورین سائره

طاپو کاتبی مصطفی افندی   ویرکو کاتبی محمد فرید افندی
صندق امینی زقار «   معاونی بهجت «

تحصیلداران

تحصیلدار راشد افندی

سواری	پیاده
٧ نفر	٤ نفر

تلغراف و پوسته مأموری

حقی افندی

رسوم ستة مأموری

مصطفی اغا

رژی مأموری

بیروص افندی

معارف قومیسیونی

رئیس عبداه افندی

اعضا شریف اغا	بغوص افندی اعضا
مصطفی افندی	ماردیروص افندی

اکین قضاسی

قائممقام مصطفی افندی

نائب مصطفی نعیم افندی — مفتی عمر افندی

مال مدیری فیضی افندی — تحریرات کاتبی توفیق افندی

مجلس اداره

رئیس قائممقام بك

اعضای طبیعیه: نائب افندی، مفتی افندی

اعضای منتخبه: مال مدیری، تحریرات کاتبی

اعضای منتخبه:
حسن اغا
مصطفی افندی
قره بت افندی

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا مصطفی افندی اعضا کرقور افندی

برنجی کاتب حاجی بکر افندی

مستنطق معاونی بکر افندی کاتب ثانی شکری افندی

مقاولات محرری کمال افندی

بلدیه مجلسی

رئیس حاجی امور اغا

اعضا:
صدقی افندی اسماعیل افندی
حاجی احمد افندی دانه کیان اوهان اغا
قصابیان علکساندر افندی قیومجیان قره بت اغا

صندق امینی پانقو افندی کاتب صادق افندی

اعشار و اغنام اداره‌سی

مأموری نعمان افندی

باشكاتب پارسخ افندی		كاتب ثانی

انبار مأموری امین اغا افندی

نفوس اداره‌سی

مأموری بكر فكری افندی		كاتبی ثابت افندی

مأمورین سائره

طاپو كاتبی حسن افندی		ویركو كاتبی عثمان افندی

صندق امینی صالح افندی		معاونی ادهم افندی

تحصیلداران

سرتحصیلدار شریف بك

سواری	پیاده
٨ نفر	٤ نفر

تلغراف و پوسته مدیری

حسین صبری افندی

رسوم سته مأموری

یشار افندی

رژی مأموری

كروب افندی

معارف قومیسیونی

رئیس اکینی زاده حاجی محمد افندی

اعضا: اسماعیل افندی — خزینه دارزاده اسماعیل افندی — دانزکیان سرکس اغا — اوحان اغا

اغین ناحیه‌سی

مدیر حسن رضا افندی

نائب وکیلی سعید افندی — ویرکو کاتبی عثمان افندی

کاتب راشد افندی

—*—

دردنجی اردوی همایون نظامیه یدنجی وردیف تالی اوتوزدردنجی فرقه‌لری قوماندانی

فریق حاجی حسین پاشا عثمانی ۳ مجیدی ۲

یدنجی فرقه ارکان حربیه هیئتی

رئیس قائمقام محمد شکری بك

لوازم مأموری قول اغاسی علی کامل افندی

ملازم ثانی محمدشکری افندی

یاور قوماندانی ملازم ثانی زیور افندی

اوراق مأموری یوزباشی حافظ علی افندی
ارکان سرچاوشی مصطفی صبری افندی

مرکز قوماندانی

الای امینی شوقی افندی مجیدی ٥

فرقهٔ مذکوره منسوب اولوب مرکزده بولنان یکرمی بشنجی الایك دردنجی طابوری

بیکباشیسی محمد علی افندی

قول اغاسی مصطفی افندی
طابور امامی حاجی ولی افندی
طابور کاتبی عمر افندی
جراح ولی افندی
اجزاجی کامل افندی
برنجی بلوك یوزباشیسی علی افندی
بلوك مذکور یوزباشیٔ ثانیسی محمد توفیق افندی
« « ملازم اولی عزیز اغا
ایکنجی بلوك یوزباشیسی طورسون اغا
« ملازم اولی حاجی عبداللطیف اغا
« « ثانیسی محمد افندی

اوچنجی بلوك یوزباشیسی عبداله اغا
بلوك مذکور ملازم اولی بکر افندی
« « ثانیسی رضا افندی
دردنجی بلوك یوزباشیسی محمد عزمی افندی
بلوك مذکور یوزباشیسی حسن افندی
« ملازم اولی عمر اغا
« « ثانیسی محمد شکری افندی

فرقهٔ مذکوره منسوب یکرمی یدنجی آلایك برنجی طابوری

بیکباشیسی محمد جهدی افندی مجیدی ٥
قول اغاسی محمد شکری افندی
طابور کاتبی مصطفی افندی
اجزاجی پنایوط افندی
برنجی بلوك یوزباشیٔ اولی مصطفی افندی
« « ثانیسی احمد جودت افندی
« ملازم اولی مصطفی افندی
« « ثانیسی ایوب اغا
ایکنجی بلوك یوزباشیٔ اولی احمد اغا
« « « ثانیسی محمد شفیق افندی
« ملازم اولی عبدالرحمن افندی
« « ثانیسی احمد اغا

اوچنجی بلوك یوزباشیسی عاکف افندی
« ملازم اولی مصطفی افندی
« « ثانیسی عاکف افندی
دردنجی بلوك یوزباشیٔ اولی یمن اغا
« « ثانیسی علی اغا
« ملازم اولی محمدجمال افندی
« « ثانیسی رجب افندی

الای مذکورك ایکنجی طابوری

بیکباشیسی خلیل حلمی افندی
قول اغاسی مصطفی سیفی اغا ٤ مجیدی
طابور امامی حاجی ابراهیم افندی
طابور کاتبی خیراه حقی افندی
جراح محمد طاهر افندی
اجزاجی انسی افندی
برنجی بلوك یوزباشیسی قاسم فوزی افندی
« یوزباشیٔ ثانیسی ویسل اغا
« ملازم اولی بکرصدقی افندی
« « ثانیسی اسماعیل اغا
ایکنجی بلوك یوزباشیٔ اولی مصطفی نعیمی اغا
« ملازم اولی سلیمان افندی

بلوك مذكور ملازم ثانيسی حسن اغا
اوچنجی بلوك يوزباشیٔ اولی حسن اغا
» » » ثانيسی ولی اغا
» « ملازم ثانيسی مصطفی افندی
دردنجی بلوك يوزباشیٔ اولی احمد جلال الدين افندی
» » ملازم اولی لطف‌اللّه افندی
» » ثانيسی حافظ احمد افندی

ردیف ارکان حربیه هیئتی

ملازم اول احمدرامز افندی
ملازم عيسی افندی
یازیجی چاوشی عبداللّه افندی

ردیف سکسان يدنجی الاینك برنجی خرپوت مقدم
طابوری امرا وضابطانی

قرق دردنجی لواوکيلی ميرالای علی حمدی بك	مجيدی ۳
الای مذکور قائمقامی عثمان بك	٤
الای مذکورك مقدم طابوری بيکباشيسی فيضی افندی	
قول اغاسی حاجی حسين افندی	

طابور کاتبی علی عینی افندی
تفنکجی اوسته‌سی احمد اغا
دبوی مأموری ملازم اول واحد افندی
برنجی بلوك یوز باشیسی سلیمان سری افندی
« یوز باشی ثانیسی حاجی حسین افندی
« ملازم اولی بکر اغا
ایکنجی بلوك یوز باشیسی اسحق افندی
« یوز باشی ثانیسی مصطفی اغا
« ملازم ثانیسی عثمان افندی
اوچنجی بلوك یوز باشیسی حاجی کامل افندی
« یوز باشی ثانیسی احمد اغا
« ملازم ثانیسی طورسون اغا
دردنجی بلوك یوز باشیسی حسن افندی
« یوز باشی ثانیسی علی اغا
« ملازم ثانیسی عمر اغا

اوتوز دردنجی تالی ردیف الاینك برنجی خربوت طابوری

بیکباشیسی محمد اغا مجیدی ٥
قول اغاسی محمد راسم افندی
طابور کاتبی حاجی عمر افندی
برنجی بلوك یوز باشیسی شکری افندی

برنجی بلوك یوزباشیٔ ثانیسی منحل
بلوك مذكور ملازم اولی احمداغا
ایكنجی بلوك یوزباشیسی حافظ علی افندی
« یوزباشیٔ ثانیسی شوكت افندی
« ملازم اولی موسی اغا
اوچنجی بلوك یوزباشیسی عبداه افندی
« یوزباشیٔ ثانیسی محمدشكری افندی
« ملازم اولی عباس اغا
دردنجی بلوك یوزباشیسی حاجی سلیمان اغا
بلوك مذكور یوزباشیٔ ثانیسی حافظعلی افندی
بلوك مذكور ملازم اولی صادق افندی

ردیف سكسان یدنجی الایك ایكنجی ملاطیه مقدم طابوری

ملاطیه موقعی قوماندانی قائممقام حاجی نافذبك
بیكباشیسی احمد خلوصی اغا
قول اغاسی محمدجودت افندی
طابوركاتبی محمدضیا افندی
تفنكجیسی علی اغا
دبوی مأموری ملازم اول شهاب الدین بك
برنجی بلوك یوزباشیسی حاجی عثمان افندی
بلوك مذكور یوزباشیٔ ثانیسی شاكراغا

برنجی بلوك ملازم ثانیسی عمر افندی
ایکنجی بلوك یوز باشیٔ اولی حاجی مرجان اغا
یوز باشیٔ ثانیسی احمد حمدی افندی
ملازم ثانیسی حسن افندی
اوچنجی بلوك یوز باشیٔ اولی سعداه اغا
یوز باشیٔ ثانیسی محمد نوری افندی
ملازم ثانیسی ضیا افندی
دردنجی بلوك یوز باشیٔ اولی علی اغا
یوز باشیٔ ثانیسی طورسون اغا
ملازم ثانیسی یعقوب افندی

ردیف یوز اوتوز بشنجی الایك ایکنجی ملاطیه تالی طابوری

الای مذکور قائمقامی مصطفی بك
بیکباشیسی مرادرشاد افندی
قول اغاسی صالح زکی افندی
طابور کاتبی احمد نظیف افندی
برنجی بلوك یوز باشیٔ اولی خلیل خلوصی افندی
ملازم اولی احمد افندی
ایکنجی بلوك یوز باشیٔ اولی محمد امین افندی
یوز باشیٔ ثانیسی حاجی حسن افندی
ملازم اولی حسن افندی

اچنجی بلوك یوز باشیٔ اولی حسین افندی
یوز باشیٔ ثانیسی محمد افندی
ملازم اولی شاکر اغا
دردنجی بلوك یوز باشیٔ اولی محمد علی افندی
یوز باشیٔ ثانیسی رسول اغا
ملازم اولی محمد امین افندی

سکسان بدنجی مقدم الاینك اوچنجی حصن منصور مقدم طابوری

بیکباشی نظیف افندی
صاغقول اغاسی غالب افندی طابور کاتبی پاکی افندی
برنجی بلوك یوز باشیسی مصطفی اغا یوز باشیٔ ثانیسی بکر اغا
ملازم ثانیسی حسین افندی ایکنجی بلوك یوز باشیسی حسن اغا
یوز باشیٔ ثانیسی محمد افندی ملازم ثانیسی احمد افندی
اوچنجی بلوك یوز باشیسی احمد افندی یوز باشیٔ ثانیسی سلیم اغا
ملازم ثانیسی دده اغا دردنجی بلوك یوز باشیسی احمد اغا
دبوی مأموری ملازم اول احمد افندی

حصن منصور تالی طابوری

بیکباشی اسماعیل اغا مجیدی ٥
قول اغاسی حاجی احمد اغا
طابور کاتبی رشید افندی

برنجی بلوك یوز باشیسی علی افندی
ملازم اولی خیراه افندی
ایکنجی بلوك یوز باشیسی عمر افندی مجیدی ٥
ملازم اولی کریم افندی
اوچنجی بلوك یوز باشیسی حسین افندی م ٥
ملازم اولی حسن اغا
دردنجی بلوك یوز باشیسی عبداه افندی
ملازم اولی اسماعیل افندی

عربکر ردیف مقدم طابوری

بیکباشیسی عثمان افندی
قول اغاسی عبداه اغا مجیدی ٥
طابور کاتبی حسن نیازی افندی
برنجی بلوك یوز باشیسی حاجی ابراهیم اغا
یوز باشیٔ ثانیسی صالح افندی
ملازم ثانیسی سعداه افندی
ایکنجی بلوك یوز باشیسی محمد اغا
یوز باشیٔ ثانیسی محمد افندی
ملازم ثانیسی زیور افندی
اوچنجی بلوك یوز باشیسی محمد اغا
یوز باشیٔ ثانیسی منحل

ملازم ثانیسی حسین افندی
دردنجی بلوك یوزباشیسی ماهر افندی
یوزباشیٔ ثانیسی حسن تحسین افندی
ملازم ثانیسی عثمان اغا

﴾ عربکر تالی طابوری ﴿

بیکباشیسی مصطفی افندی
قول اغاسی شاکر اغا مجیدی ٥
طابورکاتبی شمس الدین افندی ٥
برنجی بلوك یوزباشیسی محمد امین افندی
یوزباشیٔ ثانیسی علی افندی
ملازم اولی حسین اغا
ایکنجی بلوك یوزباشیسی سلیمان اغا
یوزباشیٔ ثانیسی امین افندی
ملازم اولی محمد اغا
اوچنجی بلوك یوزباشیسی قبولی افندی
یوزباشیٔ ثانیسی منحل
ملازم اولی علی افندی
دردنجی بلوك یوزباشیسی اسماعیل حقی افندی
یوزباشیٔ ثانیسی منحل
ملازم اولی یوسف اغا

—*—

ولايت عساكر ضبطيه الاى مجلسى

الاى بكى حسن نجاتى بك مجيدى ٤

اعضا بيكباشى منحل — اعضا اداره امينى محمد صادق افندى

» طابور كاتبى محمد مهرى افندى — » يوزباشى طاهر افندى

» يوزباشى اصف اغا — » ملازم اول يوسف افندى

ژورنال امينى حافظ اغا

معمورة العزيز مركز برنجى طابورى

اسامى	موقع استخدامى	طابور بلوك	سوارى بلوك	پياده بلوك
بيكباشى منحل				
	معمورة العزيز			
طابور كاتبى محمد مهرى افندى	»	١		
يوزباشى سليمان افندى	»			١
يوزباشى طاهر افندى	»			٢
يوزباشى منحل				٣
يوزباشى مصطفى افندى	»	١		
يوزباشى درويش افندى	»		٢	
يوزباشى اصف اغا	شهر ضابطه سنده		٣	
ملازم اول مصطفى اغا	»			١
ملازم اول منحل				٢
» » حسين اغا	كبان			٣

اسامی	موقع استخدامی	طابور بلوك	سواری بلوك	پیاده
ملازم اول یوسف افندی	معمورة العزیز	۱		
« شکری افندی	اکین	۳		
« نجیب اغا	معمورة العزیز	۱		
ژورنال امینی احمد اغا	«		۱	
« حافظ احمد اغا	«		۲	
« محمد اغا	«		۳	
« احمد اغا	«	۱		
« اسعد افندی	«	۲		
« عزیز افندی	«	۳		

—*—

معمورة العزیز لواسی داخلنده بولنان مکاتب رشدیه
(رشدیهٔ عسکریه مکتبی)

مدیری قول اغاسی صفوت افندی مجیدی ۵

ریاضیه معلمی قول اغاسی صالح افندی

داخلیه یوزباشیسی منحل

علم صرف و منطق و تطبیقات عربیه معلمی ابراهیم لبیب افندی

فارسی معلمی راشد افندی

رسم معلمی ملازم ثانی عثمان افندی

لسان معلمی ملازم ثانی مصطفی افندی
حسن خط ترکی معلمی حاجی ابراهیم افندی
املای ترکی معلمی منحل
علم حال وقواعد عثمانیه معلمی ذو الکفل افندی
علم نحو معلمی عمر افندی
جغرافیا وهندسه معلمی ملازم ثانی علی رضا افندی

عدد شاکردان

خرستیان	اسلام
٢٨	٧٧

مکتب مزبور درت صنف اوزرینه مرتب اولوب مکتب مزبورده تدریس اولنان درسلر بروجه اتیدر ٠

علم حال املای ترکی اسماء ترکیه فوائد المتعلم حسن خط ترکی صرف عربی کوهر سنجیده نصیحت الحکما حساب مکمل فرانسزجه حسن خط فرانسوی رسم نحو عربی مکمل حساب ملخص جغرافیا کلستان منطق هندسه غرامر مکمل جغرافیا قواعد عثمانیه حساب تفاصلی اصول دفتری رسم مجسم کتابت مع املا

دار المعلمین

عمر افندی

طالب عدد ١٠

قصبه‌ده رشدیهٔ ملکیه

معلم اول مصطفی ناجی افندی معلم ثانی توفیق افندی
معلم ثالث حسنی افندی معلم خط رشید افندی
بواب محرم افندی
عدد شاکردان ٨٠

حسینك رشدیه مکتبی

معلم ثانی محرم افندی معلم خط ولی افندی
عدد شاکردان ٤٠

عربکر قضاسی

معلم اول مصطفی افندی معلم ثانی حسین افندی
معلم خط شاکر افندی
عدد شاکردان ٧٢

عربکرده اسکی شهر رشدیه‌سی

معلم ثانیسی علی نیازی افندی بوابی حاجی رشدی افندی
عدد شاکردان ٧٠

اکین قضاسی رشدیه مکتبی

معلم اول ابوبکر یمنی افندی معلم ثانی عارف افندی
معلم خط توفیق افندی
عدد شاکردان ٥٨

کبان معدنی قضاسی رشدیه مکتبی

معلم ثانی احمد افندی بواب حافظ محمد افندی
عدد شاکردان ٣١

ملاطیه سنجاغی

متصرف رشدی پاشا میرالامرا

نائب محمد اشرف افندی مدرس محاسبه جی نسیب بك ثانیه

مفتی حاجی احمد افندی پایهٔ مجرده دفترخاقانی مأموری حسن افندی

تحریرات مدیری محمد احسان بك اوقاف مدیری حاجی سزائی افندی

مجلس اداره

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	علی اغا
مفتی افندی	علی افندی
محاسبه جی بك	اوهانس اغا
اوقاف مدیری	سرکیس اغا
تحریرات مدیری	باشکاتب عبداه افندی
دفترخاقانی مأموری	رفیق عبداه افندی

تحریرات قلمی

مسود اول حاجی عثمان افندی مسود ثانی عاصم افندی

مبیض برهان الدین افندی مبیض ابراهیم افندی

مبیض شفیق افندی

محاسبه قلمی

واردات مقیدی محمود افندی مصارفات مقیدی حافظ عثمان افندی

مصالح جاریه مقیدی عبداه افندی رفیق اول طاهر افندی
رفیق ثانی حاجی افندی دیکری توفیق افندی
صندق امینی قره بت افندی

محكمهٔ بدایت

مدعیٔ عمومی معاونی
محمد توفیق افندی

حقوق دائره‌سی	جزا دائره‌سی
رئیس محمد اشرف افندی	رئیس ابراهیم افندی
اعضا حاجی جعفر افندی	حاجی ابراهیم افندی
کرکور اغا	بوزو اغا
ضبط کاتبی عبدالقادر افندی	اعضا ملازمی عبداه افندی
« اوحانس افندی	« کامل افندی

محکمهٔ شرعیه باشکاتبی حاجی محمد افندی ضبط کاتبی عبدالباقی افندی
رفیقی عثمان افندی « حسن افندی
اجرا مأموری محمد اغا
اجرا مباشری علی افندی
دیکری حسین اغا

تجارت محکمه‌سی

رئیس حاجی محمد افندی

اعضای دائمی	اعضای موقته
ابو سیف افندی	حاجی عثمان افندی
	حاجی امین افندی
هامپارسوم اغا	کیروب اغا

قره بت اغا

كاتب امين افندى

بلديه دائره سى

رئيس على بك

اعضا عبدالرؤف افندى	اعضا عثمان افندى
حسن اغا	عقوب اغا
استفان افندى	قره بت اغا

كاتب محمود افندى صندق امينى عبدالقادر افندى

دفتر خاقانى قلمى

مأمورى حسن افندى

باشكاتب مصطفى افندى كاتب ثانى احمد افندى

طاپو كاتبى حاجى محمد افندى املاك كاتبى عمر افندى

اوقاف اداره سى

مديرى حاجى سزائى افندى

كاتب حاجى عمر افندى

اعشار واغنام اداره سى

مديرى عاكف بك

باشكاتب امين افندى كاتب ثانى درويش افندى

کاتب ثالث محمود افندی   انبار مأموری حاجی حسن اغا
کاتبی علی افندی

املاك ادارەسی

ویرکو مأموری عبداه شکری افندی
مرکز ویرکو کاتبی بکر افندی   ویرکو کاتبی محی الدین افندی
ایزولی ویرکو کاتبی بکر «   دفترجی احمد «
بالیان واطراف شهرو یرکو کاتبی حاجی محمد افندی

نفوس ادارەسی

مأموری عبداه افندی   کاتب حاجی بکر افندی

تحصیلات ادارەسی

لوا سر تحصیلداری اسماعیل افندی   قضا سر تحصیلداری حسین افندی

تلغراف و پوسته ادارەسی

مدیری عثمان افندی   مخابره مأموری فکری افندی

دیون عمومیه ادارەسی

مأموری اوحانس افندی

رژی ادارەسی

مأموری کغورك افندی   ثالثه کاتب سعید افندی

لواژاندرمه طابوری

اسامی	موقع استخدامی	طابور	سواری بلوك	پیاده بلوك
بیکباشی عارف اغا	ملاطیه		۲	
کاتب حسن تحسین افندی	«		۲	
یوزباشی احمد افندی	«		۱	
« اسماعیل حقی افندی				۱
« مصطفی اغا				۲
ملازم اول علی اغا			۱	
« « رستم اغا				۱
« « بهرام افندی				۲
ملازم ثانی محمد افندی			۱	
« « عمر افندی				۱
پولیس چاوش ابراهیم افندی				
محبوسخانه مدیری مصطفی اغا				
کاتبی جمال افندی				
ایزولی ضابطه مأموری شیخ موسی اغا				

—*—

اغچه طاغ قضاسی

قائممقام وکیلی محمدبك

نائب توفیق افندی   مفتی افندی

مال مدیری واعظ افندی   تحریرات کاتبی مصطفی افندی

مجلس اداره

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	عمر اغا
مفتی افندی	بطال اغا
مال مدیری	اغا
تحریرات کاتبی	اغا

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا بطال اغا   اعضا کسبر اغا

برنجی کاتب

بکر افندی

مستنطق معاونی حاجی محمد افندی   کاتب ثانی عثمان افندی

اعشار اداره سی

مأموری محمود افندی		كاتب عثمان افندی

مأمورين سائره

طاپو كاتبی ابوزر افندی		ويركو كاتبی ابراهيم افندی

صندق امينی محمود افندی

نفوس اداره سی

مأموری محمد افندی		كاتب طيفور افندی

تلغراف مأموری عزت افندی

تحصيلات اداره سی

سر تحصيلدار رسول افندی

سواری	پياده
٦ نفر	٤ نفر

حكيم خان ناحيه سی

مديری عبداه افندی

كاتب محمود افندی		ويركو كاتبی حاجی محمد افندی

كورنه ناحيه سی

مدیری عمر اغا

کاتب محمود افندی صندق امینی مصطفی افندی

کوره جك ضابطه مأموری بکر اغا

ایوالی ضابطه مأموری یوسف اغا

حصنمنصور قضاسی

قائمقام محمد عاطف افندی

نائب مصطفی افندی مفتی حسین افندی

مال مدیری عبداللطیف افندی تحریرات کاتبی محمد وجهی ه

مجلس اداره

رئیس قائمقام افندی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	مصطفی اغا
مفتی افندی	بکر اغا
مال مدیری	اغا
تحرات کاتبی	اغا

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا قاسم افندی اعضا سرکس افندی

برنجی کاتب

حسن افندی

مستنطق معاونی مصطفی افندی کاتب ثانی حسین افندی

اعشار اداره‌سی

مأموری مصطفی بك　　کاتب حافظ عمر افندی

نفوس اداره‌سی

مأموری اسماعیل افندی　　کاتبی احمد افندی

تحصیلات اداره‌سی

سرتحصیلدار محمد توفیق افندی

سواری	پیاده
٦ نفر	٤ نفر

مأمورین سائره

طاپو کاتبی محمود افندی　　صندق امینی سلیمان افندی
ویرکو کاتبی بکر افندی　　قراو یرکو کاتبی سعید افندی
خاص ویرکو کاتبی یوسف افندی

تلغراف مدیری

عبدالقادر افندی

صمصاد ناحیه‌سی

مدیری محمد افندی

کاتب علی افندی — ویرکو کاتبی عطا افندی

کاخته قضاسی

قائممقام محمود افندی

نائب احمد رفعت افندی — مفتی افندی

مال مدیری عمر جمال افندی — تحریرات کاتبی مصطفی افندی

مجلس اداره

رئیس قائممقام افندی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	علی اغا
مفتی افندی	احمد اغا
مال مدیری	دانیل افندی
تحریرات کاتبی	بغوص افندی

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا حاجی ابوزر اغا — اعضا بدروس اغا

باش کاتب بکر صدقی افندی

مستنطق معاونی حاجی حسین افندی　　کاتب ثانی عثمان افندی

اعشار اداره‌سی

مأموری ابراهیم افندی　　کاتب علی افندی

نفوس اداره‌سی

مأموری محمد علی افندی　　کاتبی عثمان افندی

تحصیلات اداره‌سی

سر تحصیلدار افندی

سواری	پیاده
٦ نفر	٤ نفر

مأمورین سائره

طاپو کاتبی منحل　　ویرکو کاتبی مصطفی افندی

صندق امینی حاجی محمد افندی

تلغراف مأموری طاهر افندی

کرکر ناحیه‌سی

مدیری صادق اغا

کاتب محمد افندی
ویرکو کاتبی محمد ماهر افندی

شیرو ناحیه‌سی

مدیری ابراهیم افندی
کاتب عثمان افندی
ویرکو کاتبی صالح افندی

مردیس ناحیه‌سی

ضابطه مأموری عثمان اغا
کاتب افندی
ویرکو کاتبی مرتضی افندی

بهسنی قضاسی

قائممقام وکیلی اسحق افندی
نائب مصطفی افندی
مفتی مصطفی افندی
مال مدیری زیور افندی
تحریرات کاتبی زبیر بك

مجلس اداره

رئیس قائممقام افندی
اعضای طبیعیه
اعضای منتخبه

نائب	حاجی مصطفی بك
مفتی	ابیش اغا
مال مدیری	ماردیروس اغا
تحریرات کاتبی	شیرین اغا

محکمهٔ بدایت

رئیس نائب افندی

اعضا محمد افندی — اعضا کرکور اغا

برنجی کاتب حاجی حسن افندی

مستنطق معاونی محمد صالح افندی — کاتب ثانی سامح افندی

نفوس اداره‌سی

مأموری محمد زکی افندی — کاتبی عبداه افندی

تحصیلداران

سرتحصیلدار خیری افندی

سواری	پیاده
٦ نفر	٧ نفر

مأمورین سائره

طاپو کاتبی عبداه افندی — ویرکو کاتبی عبدالقادر افندی

صندق امینی مراد افندی — کیسون ویرکو کاتبی طورسون افندی

طوت وكول باشی و يركو كاتبی ابراهيم افندی

اعشار اداره‌سی

مأموری كركور افندی　　كاتب صائب افندی

تلغراف مأموری

رشدی افندی

هويدی ناحيه‌سی

مديری عثمان افندی

كاتب سليمان افندی　　ويركو كاتبی درويش

بولام ناحيه‌سی

مديری محمد توفيق افندی

كاتب حسن افندی　　ويركو كاتبی مصطفی افندی

ملاطيه رشديه مكتبی

معلم اولی عثمان عزمی افندی　　معلم ثانی منحل

معلم خط مصطفی عونی افندی　　بواب عبداله اغا

عدد شاكردان ٥٥

کاخته مکتب رشدیه‌سی

معلم ثانی حاجی احمد افندی بواب عبدالرحمن افندی
عدد شاکردان
٣١

بهسنی رشدیه مکتبی

معلم ثانی حقی افندی بواب شیخ محمد افندی
عدد شاکردان
٧٠

حصنمنصور رشدیه مکتبی

معلم ثانی سید افندی بواب علی افندی
عدد شاکردان ٣٤

ولایته دائر بعض معلومات تاریخیه

سلاطین بنام عثمانیه‌دن جنتمکان یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك شاه اسماعیل اوزرینه نهضت ووقوع مظفریتلریله عودت همایونلرنده ادریس بدلیسی واسطه‌سیله امراء اکراد عرض مطاوعت ایتمش اولملرندن طولایی مؤخراً ایرانیلر طرفندن عسکر ارسالیله محاصره اولنان آمد یعنی دیاربکر قلعه‌سنك تخلیصی ایچون سوق اولنان عساکر فوزمآثر کمرکاهی خرپوت

وارغنی طریقی اولوب واولوقتهقدر بوحوالی ایرانیلر ایادیٔ
ضبطنده بولنمسیله قرمان والیسی خسرو پاشا معیتنده بولنان
حسن بك خرپوت قلعه‌سنی محاصره وولایت وتوابعنی تسخیر
ایتمش ایسه‌ده یالکز قلعه‌نك فتحی میسر اولمدیغی حالده موسم
بهارده پیشکاه حصاردن کچن یکیچری طاقمی کاه‌حاکمی قره‌چین
زاده احمدبك اتفاقیله اوچ کون بالمحاصره حصن مذکورك دخی
تیسر فتحیله ۹۲۱ تاریخنده ممالك شاهانه‌یه التحاق ایلدیکی
وقانونی جنتمکان سلطان سلیمان حضرتلرینك ایران سفرندن
دیاربکری تشریفلرنده موکب همایون خرپوت اووه‌سنه‌قدر
کلوب ینه عودت بیورلمش اولدیغی دخی توار یخده مسطوردر .

وبوقلعه‌یه حصن زیاد تعبیری مروی واوچیوز تاریخلر ینه
قدر بعض مناسبات ایله توار یخده ذکری جاری ایسه‌ده باقیسی حقنده بر
معلومانه ظفریاب اولنه‌مامشدر .

بوولایتك مقدملری نه‌یولده اداره ایدلمش اولدیغنه ووقایع
عتیقه‌سنه دائر تاریخلرجه تفصیلاته تصادف اولنه‌میوب جغرافیاده
دخی یالکز دیاربکر ولایتنه ذیل اوله‌رق سائر معتنا شهرلردن بری
برقاچ مدارس علومی حاوی خرپوت ودیکری عربکیر شهر یدر دیو
ذکر ایدلمشدر .

وتاریخ مذکورده ملاطیه مصریلر یدنده اولوب سلطان مصر

غوری یه مظفریت اوزرینه شهر مذکورده طقوز یوز یکرمی
ایکی تاریخنده ضمیمهٔ ممالك محروسه اولمشدر ٠

صکره‌لری خرپوت وملاطیه ودرسم وارغنی سنجاقلرینی
جامع و برمدت دیاربکر واورفه‌یه‌قدر ولایت مذکوره متسع
بردائره اولدیغی حالده اخیراً تقلیل دائره‌سیله ابتدای تشکیلات
ولایاتده متصرفلق‌ایله دیاربکر ولایت جلیله‌سنه الحاق ایدرك
ایکیوز طقسان ایکی تاریخنده مستقل متصرفلق وطقسان التی
تاریخنده ولایت‌اولمشدر الحالةهذه حاوی‌اولدیغی دائره مرکز
اولان معمورة‌العزیز سنجاغیله ملاطیه لواسندن عبارت‌اولوب
معمورة‌العزیز لواسی‌ایسه خرپوت وکبان معدنی وعربکیر
واکین قضالرینی وملاطیه سنجاغی دخی ملاطیه واغچه طاغ
وکاخته و بهسنی وحصن‌منصور قضالرینی حاویدر ٠

بوممکتده باشلوجه حاصلات‌حنطه وشعیر وچوق‌و بعض
محللرنده ارز اولوب حبوباتدن مرجك رزکرك وکنه کرچك
و بوکرجه ونخود و بقله‌وکوشنه وفیك‌ولازوت وداری‌وکلکل
وصوغان وصارمساق و برالماسی و پك ازفصلیه و پاتاتس دخی
حصوله‌کلور ولایتك هرطرفنده خصوصیله خرپوت واغین
وعربکیر وملاطیه و بهسنی وحصن‌منصور قضالرنده اوذم‌باغلری
زیاده اولوب وقیصی وطوت کلیت اوزره اوله‌رق بونلردن
پکمز وسجوق ورچل اعمال‌اولنه‌رق فضله‌سی قوریدیلور الما

وامرود واریك وایوا ونار وقزلجق وشفتالو وقاون وقارپوز امثالی مبذولدر . چندسنه‌دنبرو ملاطیه علماسندن نفوس مأموری سابقی حاجی علی افندینك ثمرهٔ غیرتی اوله‌رق افیون زرعی ایجاد اولنه‌رق سنه بسنه ترقی ایتمکده و بوندن اهالیجه کایتلو منافع وتجارت کورلمکده‌در . اوللری خرپوتجه‌ده هوس اولنوب بردرجه‌یه‌قدر ترقی بولنی الدیغی کورلمش ایسه‌ده صکره‌لری تنزله میل ایلمشدر . وهرطرفنده آری بسلنیلوب اکثر اهالی عسل اکلیله شکر استعمالنه اوقدر میللری یوقدر وجابجا حریر دخی اعمال اولنور و یرلی بزدخی نسج ایدیلور . و بومملکتده قیون وکچی وصغیر یتشدیرلدیکی کبی بعضا قصرق دخی بسلنیلوب عادی طای یتشور .

ولایت مشارالیها شمالاً ارضروم ودرسم ولایتلری وشرقاً دیار بکر ولایتیله ملحقاتندن پالو قضاسی وجنوباً حلب ولایتی مضافاتندن اورفه سنجاغی وغرباً سیواس وحلب ملحقاتندن مرعش سنجاغیله البستان وعینتاب قضالریله محدود اولوب نفس معمورة العزیز استانهٔ علیه‌نك ایکیوز اون بش ساعت بعدنده و بغداد جاده‌سی اوزرنده اوتوز سکز بچوق درجه عرض شمالی ایله اوتوز التی درجه اللی بش دقیقه طول شرقیده وقبله‌سی دخی حلب ولایتیله اورفه سنجاغی موازیسنده واقع اولمشدر .

بغداد جاده‌سنك اس الحرکاتی صامسون اسکله‌سی اولوب

اورادن اماسيه وتوقاد وسيواس وتوابعندن الاجه خانه اوغرايه رق ولايت حدودی اولان حسن چلبی وحکیم خان وحسن بدريق ونخمه نهری اوزرنده واقع قرق کوز کوپریسندن مرورايله ملاطيه يه واورادن ايزولی طريقيله مرکز ولايته بالالتصاق بورادن ينه بغداد جاده سی اوزرينه تصادف ايدن ارغنی قصبه سندن کچه رك ديار بکره وارلديغی کبی بورادن اکين طريقيله طربزون اسکله سنه ايصال ايده جك طريق دخی ملحقات ولايتدن کبان قضاسندن مرورايله عربکير واکينه وار يلوب اورادنده طربزون اسکله سنه التصاق ايده جك طريق اکينه التی ساعت مسافه سی اولان خوسته بلندن آشه رق کماخ وارزنجان وکموشخانه دن طربزونه وار يله بيلديکی کبی ينه اکين قصبه سنه ايکی ساعت مسافه سی بولنان دليکلی طاشدن ايريله رق قوريچای وقره حصاردن کيره سون اسکله سنه وار يلور ٠

و بورادن درسم طريقيله ارزنجانه کيدن طريق دخی نفس معمورة العزيزه درت ساعت مسافه سی بولنان پرتك واورادنده خوزاته اوغرايه رق مرجان طريقيله ارزنجانه وارزنجاندن ترجان طريقيله ارضروم والشکرد و بايزيده کيديلور ٠

و بورادن پالو يه کيدن طريق ايله ده کيغی اوزری ارضروم وجباقجور اوزرندن موش و بتليس ووانه کيديلور وعربکردن صاری چيچك نام يايلايه ايريلان شعبه ايله ده ديوريکی وسيواسه وار يلور ٠

بورادن حلبه کیتمك ایچون ایکی طریق اولوب بریسی بورادن ارغنی وچرمك وسیورك واورفه و برهجك ودیکریده ملاطیه و بهسنی وعینتاب قضالرندن مرورایله حلبه‌وار یلور ۰

واطنه‌یه دخی بهسنی حدودندن مرعش واورادن چقور اووه طریقیله وار یله‌جغی کبی عینتاب وکلیس طریقیله دخی اسکندرون اسکله‌سنه واریلور ۰

معمورة العزیز قضاسی

اشبو معمورة العزیز قضاسنده ایکی قصبه اولوب بونلردن بریسی خرپوت شهریدر شهر مذکور رأس جبلده تأسیس اولنمش بلاد قدیمه‌دن اولوب ارمنی لساننده خرپرت یعنی طاش قلعه ایله موسوم ایکن خرپوت لفظنه نقل اوله‌رق الیوم بواسم ایله یاد ایدلمکده در ۰

دروننده برخراب قلعه موجوددرکه حصن زیاد ایله تواریخده مضبوط ایدوکی کذران ایتمشدر ۰ ابنیهٔ عتیقه ومؤسسات ملوکدن اویله براثر موجود دکل ایسه‌ده اسلاف اهالینك اثر بنا وعمارتلری اوله‌رق اولدقجه جسیم و اکثر یسی معمور اولمق اوزره اون جامع واون مدرسه وسکز کتبخانه واون اوچ مسلم وطقوزغیر مسلم مکتب وسکز کنیسا وطقوز حمام واون ایکی خان وسکز یوز قرق اوچ دکاکین وایکیبیك التیوزیتمش بش بیوتی حاویدر ۰

مکتب رشدیه‌سی منتظم اولوب و اون بش سنه مقدم عمارقه‌لولر طرفندن تأسیس ایدلمش برجسامتلی پروتستان مکتبی دخی موجوددر ٠

وجوارنده ودامن جبلده بشیوز یمش خانه و برجامع بررشدیه و برکنیساو ایکی حمامی شامل اولان حسینك قریه‌سیله برده اللی ایکی خانه‌دن عبارت سرای قریه‌سی شهرمذکور محلاتندن معدوددر ٠

شهرمذکورك جوارنده لطیف بغچه‌لروار در ونفس شهرده ناظر بابا و برچاریك مسافه‌ده اعزه‌دن فتح احمدوعریان ومنصور بابالر ایله ینه شهرك دیگر طرفنده اعزهٔ کرام اسلافدن جلال وشمش واسد وعادل وطاهر وعمر وعلاءالدین نام یدی نفر ذواتك عصر عبدالمجیدخانده باراده اوزرینه قبه بنا ایدلمش قبرلری وحسینك قریه‌سنده سیدقاسم قبری زیارتگاهدر ٠

اوقات صیفده هواسی اعتدال اوزره لطیف اولوب فقط ایام شتاده اکثر سنه‌لرده بردی زیاده و برفی فوق العاده در خصوصیله طاملر اوزری اخشاب وطبراق اولدیغندن تراکم ایدن قارلر زقاقلره آتیلوب ازقه‌سی ایسه حسب الموقع ضیق اولدیغی جهتله کلیت اوزره تراکم وانجماد ایدرك درت بش ماه متردّدین ایچون موجب زحمت وصعوبتدر ٠

دیگر قصبه‌سی شهرمذکوره برساعت مسافه‌سی اولان

معمورة العزيز اولوب اووه ده و بغداد جاده سی اوزرنده واقعدر قصبهٔ مذکوره اولری چوته لی زاده لرك كنديلرينه مخصوص اوله رق اقامتگاهلری اولديغندن نام قديمی اغوات مزرعه سيدر . چندسنه مقدم درونده اولان دائرهٔ حكومت محترق اوله وق دور عبدالعزيزخانيده مجدداً انشا و احيا اولنمسيله معمورة العزيز نامنی اكتساب ايلمشدر .

مقر ولايت اولری كبان معدنی اولوب خرپوت قضاسی ولات اسلافك امراء بلده دن تعيين ايتدكلری ذوات واسطه لريله اداره ايدلمشدر .

بناءعليه اشبو تعيين اولنان بكلرك خانه سی قنغی قريه ده ايسه اوراسی مركز حكومت قضا اتخاذ اولنه رق خوش وصارنی وهوغی امثال قريه لرك مقر حكومت اولديغنه اصحاب وقوف موجوددر صكره لری چوته لی زاده لر بين الامرا كسب امتياز واشتهار ايدرك ادارهٔ قضا مستمراً بو خاندانه منحصر حكمنده قالوب مدت مديده مزرعه مركز قضا اولمشدر .

والی تاريخنده صدر اسبق رشيد پاشا مرحوم كردستانك اصلاحنه مأمور اوله رق حرباً داخل و بر قاچ ماه خرپوت شهرنده بر خانه ده ارام ايله اصلاحات ايله مشتغل اولدقدن صكره مذكور مزرعه ده بولنان چوته لی زاده لر قوناقلرينه نقل ايدرك

اوراسنی مقر مشیریت وولایت اتخاذیله جوارنده برخسته خانه
وحسینك قریه‌سیله مزرعه‌یه مناسبتلی جسیم برقشله ومتین
جبخانه بنا ایتدیرمش ایسه‌ده عسکره‌لری دردنجی اردوی همایون
ارضروم و بعده ارزنجانه تحویل مرکز ایتمش اولمسی حسبیله
مشیریت دائره‌سیله قشله وخسته‌خانه‌لره باقیله میه‌رق منهدم
اولوب فقط حکومت بومحلده تقرر ایتمشدر . موءخراً مذکور
جبخانه‌یه محاذی مکمل برردیف دبوبی واوچ سنه مقدم
خرپوتك نظامیه یدنجی وردیف اوتوز دردنجی فرقه‌لرموقعی
اتخاذی اوزرینه مذکورخسته‌خانه محلنده اعانهٔ اهالی وسائره ایله
برواسع قشله بنا ومشیریت دائره‌سندن بقیه اولوب برخیلی مدتدر
تلغرافخانه ایدلمش اولان ابنیه دخی عسکری مکتب رشدیه‌سی
اتخاذ اولنمشدر قصبهٔ مذکوره مرکز ولایت اولمق سببیله توسع
ایده‌رك الیوم درت جامع ومسلم وغیرمسلم التی مکتب ودرت
حمام وایکیوزاللی دکاکین واوچ خان واون مسافرخانه و بر
ذخیره انباری وان بش قهوه و بر قرائتخانه و برقازینو
واون طقوز مغازه و بر دباغخانه وایکی منسوجات فابریقه‌سی
واون فرون و بشیوز اللی بش بیوتی حاوی اولوب برد
چاریك مسافه‌سی بولنان واوچ جامع واوچ مکتب وایکی
کنیسا و برحمام و بشیوز اون‌ایکی بیوتی مشتمل اولان کسریك
وکذلك برجامع برمکتب و برکنیسا و بر حمام وایکیوز بیوتی
شامل اولان ایغیکی و بر مکتب و برکنیسا و یوزیتمش طقوز بیوتی
بولنان سورسوری و ٤٠ خانه‌یی و برجامع و برمکتب و برکنیسایی

حاوی خرخیك و یوز یکرمی بر خانه و بر کنیسایی شامل مورنیك
و اون طقوز خانه و بر جامعی مشتمل زعفران قریه لر یله اون یدی خانه یی
شامل چتال اوغلی مزرعه سی قصبهٔ مذکوره محلاتی عدادنده در ·
و شهر و قصبه ده بشقه بشقه بر تلغرافخانه موجود اوله رق اجرای
مخابرات ایدلمکده در قضای مذکور ٣٦٠ قرایی حاوی اولوب
قرای مذکوره داخلنده جسامتلی قریه لر موجوددر من الجمله
دیار بکر جاده سی اوزرنده واقع پرچنج قریه سنده ٣٨١ خانه
و ایکی جامع شریف و برمدرسه و کنیسا و اسلام و خرستیان صبیان
مکتبلری و برحمام واردر واطرافی باغ و بغچه لر ایله محاط اولوب
تنزهه شایان محللر و حوضلر موجوددر وینه طریق مذکور
اوزرنده واقع ملاکویی دینلان قریه دخی ١٢٧ خانه یی و بر
مکتب و برجامع و برمدرسه یی حاوی اوله رق ملاکویی
قاونی مشهوردرکه مغنیسا قاوننك عدیلیدر فقط بو قریه ده
چلتیك زرع اولندیغی جهتله جودت هواسنی تغییر ایتمشدر ·
وارزنجانی احمد بکرجی جامع مذکورده مدفون اوله رق
زیارتگاهدر و پالو طریقنه ناظر دامن جبلده یکدیگرینه متصل
ایچمه وزرتریج قریه لری اولکیلردن فائق برصورتده باغلق
و بغچه لق وفر یادگاه عنادن برموقع دلارا و فرات نهریله اووه یه
اولان نظارتی دلکشا اولوب ایکیسی ٣٤٦ خانه یی مشتملدر ·
ایچمه قریه سی داخلنده بولنان کنیسادن ایکی اوچ دکرمان
اداره ایده جك برصو نبعان ایدرك بتون باغ و بغچه وترلالری
سقی و ارواایدر ·

و برقصبه هیئتنده چارشو و بازاری اولوب دباغ اصنافی دخی موجوددر خارجنده اولان ایچمه صویله بهرسنه پك چوق اهالی اجتماع ایله تداوی ایدرلر زرتریج قریه سنده قلعه خرابه سی کبی بعضاً آثار عتیقه مشهود اولوب یارم ساعت ایچروسنده قبله یه ممتد اولان بغچه لردرونده دیرمسیح اسمنده برمناستروار درکه درونده عبدالمسیح نامنده برقبرعتیق اوله رق خرستیانك زیارتکاهیدر و بونلرك شمالاً قارشو یقاسنده بولنان خوش قریه سی دخی اگرچه بونلر جسامتنده دکل ایسه ده نظارتی کمال اتساعده وهواسی لطیف اوله رق بوقریه ده اولان باغلرك اوذوم محصولی پك مشهوردرکه چاوش اوذومنك ثانیسی عد اولنور بونلردن بشقه علیشام وحبوسی وکونك وهوغی وکرمیلی وکنه دریج وخوخ علیا وقیولی وطادم وکورك وخانکوبی والپاوت و بزمشین وخلونك وخال وکوریه امثالی بربیوجك قصبه شکلنده جسامتلی قریه لراولوب جمله سی سایهٔ شاهانه ده معمور واراضیلری مزروعدر و بودائره ذاتاً اوچ قسمه منقسم اوله رق برقسمی اولو آباد ودیکری قوزآباد ایله معروف اولوب قسم ثالثی عشائردر ذکری مرور ایدن ایکی قصبه دائره لرینك استثناسیله قصوری اون طقوز دائره یه بالتقسیم بشقه بشقه ناحیه اعتبار ومنتخب مدیرانك تحت اداره لرینه تفویض ایدلمشدر ٭ اسملری بالاده کذران ایدن مأمورین ولایت ذیلنده کوسترلمشدر ٭

كبان معدنى قضاسى

مقرولايتك خرپوته نقلندن مقدم يالكز خرپوت وملحقاتى دكل ديار بكر وحلب واورفه وكمشخانه ويوزغاده وارنجه برايالت جسيمه‌نك مقرى اشبو كبان قصبه‌سى اوله‌رق بوده معدنك كرمئ اعمالات وترقئ وارداتى مطالعه‌سنه ابتنا ايدلمش اولديغى بى‌اشتباهدر وقوعات قديمه‌سى معلوم دكل ايسه‌ده تعيين اولنان ذوات معدن نظارتى عنوانيله منصوب اوله‌رق بيك يوز قرق اوچ تاريخنده نظارت مذكوره‌يه بدرى اغا نامنده برذات مأمور اولوب بوذاتك هنكام نظارتنده حركت ارضدن يقلمش اولان مغاره درونده بولنان عمله قضازده اولوب بونلرك اكثريسى اكراد بولنمق ملابسه‌سيله رؤساى اكرادك تهاجميله امين مومى اليه قتل و يتمش قدر قال فرونلرى احراق وتخريب اولنه‌رق معدن مذكور يكرمى سنه قدر دوچار ترك وتعطيل اولمشدر مؤخراً يعنى بيك يوزالتمش درت تاريخنده اسباقجى مصطفى پاشا تعيين اولنه‌رق اكراد طرفندن عدم قبولده اصرار كوسترلمسيله مشار اليه پالو قضاسنه چكيلوب اورادن بحراً كلك ايله معدنه بالوصول تيسر استقرار ايله خرابه‌زار اولان معدنى يكى باشدن احيا و يدى سنه قدر معدن نظارتنده خدمات مبروره ابراز واجرا ايلمشدر • يوز يتمش ايكى تاريخنده محمد بك نامنده برذاتى جلب ايله معدن اداره‌سنى مير مومى اليهه بالتفويض كنديلرى واليلكله ديار بكره عزيمت و مومى اليه محمد بك دخى اون درت سنه

قدر معدن مذكوره نظارت ايلمشدر مؤخراً ميرموميٰ اليهك اوراده
وقوع ارتحاليله بيك يوزسكسان يدى سنه سنده يكن اغانامنده برذات
معدن امينى تعيين اولنوب ايكى سنه قدرده اغاى موميٰ اليه ايفاى
خدمت ايدرك بونكدخى سكسان سكزده وقوع وفاتى اوزرينه
تحريرتركه سنه ضيايوسف افندى مأمور اولوب معدن امينلكى
دخى مشار اليهه علاوه بيورلمش ومشار اليهك اثر همت وغيرتى
اولەرق اوصره ده اون بيك قيه يه قريب سيم صاف و بوكا
مماثل قورشون حصوله كلمسيله مشار اليهك بوخدمتنى تقديراً
رتبهٔ وزارت توجيه وايكى سنه صكره مهر همايون ايله ده تبجيل
بيورلمشدر بيك ايكيوز اوچ سالنده ايران دولتيله دولت عليه
بيننده محاربه اچلمسيله مشار اليه قائم برادرى عبدى پاشايى
يرينه وكيل براغەرق كنديسى ارضرومه عزيمت وختام مسئله ده
بغداد ولايتى واليلكى دخى انضمام بيورلمسيله اورادن پالوقضاسنه
معاودتله بغداده كتميه رك ينه كبانه عودت وقائم برادرى عبدى
پاشايى ارضروم واليلكنه تعيين ايله بوراده ترجيح اقامت
ايلمشلر ايسه ده اواثناده مصرك فرانسەلو طرفندن استيلا اولنمسندن
طولايى مأموراً جانب مصره عزيمت و برايكى سنه ظرفنده
بناپورتدن مصرك فتح واستردادينه موفقيتله تكرار معدنه كله رك
يكرمى ايكى تاريخنه قدر معدن نظارتنده دوام و بعده درسعادته
عزيمتله امورنظارتى كتخداسى ازميرلى احمد پاشايه تفويض
بيورمشلردر • مشار اليهك علويت حالنه نورعثمانى جامعشريفى
وسعت ورسمنده اولان جامع وكتبخانه وسائر آثارى دلالت ايدر

(رحمة الله عليه) مشار اليه احمد پاشا دخی یکرمی طقوز تاریخنه
قدر سنوی درت بشبيك قيه يه قريب سيم صاف و بوكا مماثل
قورشون حصوله كتورمش اولديغندن طربزون و كمشخانه
معدنلری نظارتنه تعيين بيوريله رق منتهیٔ عزيمت ايكن اوصره ده
خرپوت خاندانندن چوته لی زاده مميلی اغا ايله میانه لرنده وقوعبولان
برمنازعه اوزرينه اغای مومی اليهی قتل ايلديكندن ناشی
اموال واشياسی جانب ميريدن ضبط وكندوسی اماسيه يه نفی
اولنه رق يرينه اناطولی واليلكی انضمامیله بيوك امیراخور
مصطفی پاشا بالتعيين ايكيوز يكرمی طقوز تاريخنده معدنه مواصلت
و برسنه قدر نظارت ايتمش ايسه ده وقوع وفاتيله اوتوز
برتاريخنده ايچ ايللی احمد پاشا بالتعيين بودخی برسنه قدر ايفای
مأموريت ايتدكدن صكره ارضروم واليلكنه تحويل مأموريت
ايدوب يرينه زغفرانبوليلی صالح پاشا تعيين اولنه رق بيك
ايكيوز اوتوز ايكی تاريخنده معدنه مواصلتله ايكی سنه قدر ايفای
حسن خدمت ايتدكدن صكره اميرالحاج تعيينيله شام شريفه
عزيمت ايدرك يرينه صدراسبق مرحوم رؤف پاشا تعيين
بيورلمشدر . مشار اليه دخی ايكی سنه مدت ايفای مأموريتله ايران
سفرينه مأمور اوله رق يرينه دائره سی اغواتندن شاكر اغا تعيين
ايدلمشدر اوتوز طقوز تاريخنده اكينلی صالح پاشا مأمور اولوب
اوچ سنه قدر اجرای حكومت ودرسم اشقياسنك اصلاح
وتأديبلری ايچون اواجغه عزيمتله اوصره ده روسيه محاربه سنده
اردوی همايون سردارلغنه تعيين اولنه رق يرينه طربزون

خاندانندن قاوزی اوغلی فیض‌اه بکی تعیین ایلمشدر ۰
بیك ایکیوز قرق بش تاریخنده دخی مرحوم ضیا یوسف پاشا کوله‌لرندن عثمان نوری پاشا مأمور اولوب اوچ سنه‌دن زیاده مدت ایفای مأریتدن صکره خرپوت خاندانندن اولوب دیار بکر والیسی بولنان حاجی ابراهیم پاشا تعیین اولنه‌رق دیار بکردن معمورة العزیزه مواصلتنده خانه‌سنده کیفسزلنوب ارتحال دار بقا ایلدیکندن برینه دامادی اسحق پاشا بالتعیین اوچ سنه قدر ایفای وظیفهٔ نظارتله بعده دیار بکر ولایتنه تحویل مأموریت ایتمشدر ۰ قرق طقوز سنه‌سی اواخرنده سیواس ودیار بکرومعدن ولایتلری انضماميله تعیین بیوریلان صدراسبق رشید پاشانك معیتنده قرق طابور عساکر شاهانه اولدیغی حالده ملاطیه‌یه قدر کلوب طابورلری اوراده براغه‌رق کندوسی دائره‌سی خلقیله برابر معدنه عزیمت ومعدنك کرمیٔ اعمالنه صرف همت ومقدار حاصلاتك قونطوراتویه ربط ایله متصرف عنوانیله کوستاندللی محمد بکی تعیین ایدرك کندوسی ینه ملاطیه‌یه عودت واورادن عساکر شاهانه‌یی بالاستصحاب طوغریجه خرپوته عزیمتله شهر مذکور بیك ایکیوز اللی تاریخنده مرکز ولایت اتخاذ اولنمش ومومی الیه محمد بکك ایکی سنه‌دنصکره انفصالی وقوعبولمسیله برینه سرعسکر اسبق حافظ پاشانك برادری احمد بك تعیین ایله درت سنه قدرده موهی الیه واوچ سنه قدر دخی کوسه محمد پاشا نامنده بری ودرت سنه برمدتده‌ده خرپوت خاندانندن سلیمان پاشا مأمور اولمشلردر ۰

بو مدت ظرفنده اصول عتیق اوزره یاپلش اولان قال فرونلری ترك و تعطیل ایدیله‌رك اوروپادن جلب اولنان مهندسلر معرفتیله امریقا اصولی اوزره یاپیلان قالخانه‌دن اولکیلرندن دها زیاده حاصلات حصوله کلمکده ایکن متصرفلغك ارغنی معدننه تحویلیله معدن مزبوردخی اورایه تعیین اولنان متصرفلرك تحت نظارتنده براقیله‌رق بونلر طرفلرندن مدیر صفتیله اغواتلرندن بری کوندریلوب بو واسطه‌لرله اداره‌لدن چیقارق و حاصلات کوندن کونه تدنی‌یه یوزطوته‌رق بالاخره معدن مزبور وارداتی مصرفنه کفایت ایتمیورکبی واقع اولان براتها اوزرینه معدن مزبورك ترك و تعطیلیله حیفا که برواردات کلیه محو اولوب بونجه اقچه‌لر صرفیله تأسیس ایدن قالخانه و فرونلرك خرابیتنه سببیت و یرلمش اولدقدن بشقه اوچ بیك خانه‌یی جامع اولان برقصبهٔ جسیمه اهالیسی دخی الثمش اولدقلری اسباب معیشتلرینی غائب ایتدکلری جهتله ترك وطنه مجبور اوله‌رق قصبهٔ مذکوره الیوم درتیوز خانه‌رادەسنده جسامتلیجه برقریه هیئتنه تنزل ایتمشدر .

قضاء مذکوره اون ساعت مسافه‌سی بولنان قلعه قریه‌سنده مدفون عبدالوهاب غازی ایله ینه قصبه‌یه بش التی ساعت مسافه‌سی اولان شیخ حسن رزاقی حضراتی عظیم زیارتکاهدرلر .

عربكر قضاسى

قصبه‌نك اطراف وانحاسى واسع ومنبت ومحصولدار ارضى اولديغى كبى بغچه‌لرى دخى او نسبتده محصولدار اولوب هردرلو ميوه‌بولنور واوذمى مشهوردر . وهواسى غايت لطيف اولديغى كبى صويى دخى مبذولدر خصوصيله پرى دكرمنى ديمكله مشهور ومعارف اولان محلدن نبعان ايدن بردكرمن چوير صويك برمقدار مسافه‌جريانندن صكره برقاچ مثلى چوغالوب وكوز محله‌سنك نهايتندن و برده شهرك باش طرفندن جريان ايدن صولر ايله برلشوب بغچه‌وار اضيلرك اكثريسنى سقى واروا ايتدكدن صكره پغنك قريه‌سندن اشه‌رق نهر فراته منصب اولور .

بوشهرده طام اوزرلرينه فرش ايديلور برنوع سياه طپراق اولوب عادتا الچى كبى طاملرى تأثير باراندن محافظه ايلر محلاتى بر برينه متصل اولميوب بشقه‌بشقه قراحكمنده متفرقدر وخانه‌ونفوسيده جدول مخصوصنده مسطور ومحرردر متعدد جوامع ومساجدى موجود ايسه‌ده نه‌چاره‌كه قديماً مجمع اهالى اولوب اسكى شهر دينلان محل اهاليسى ديكر محلاته داغيلوب اوراسى تنها براقلمش اولديغندن جماعتك قلت وفقدانى سببيله اوجسيم جامعلر بتون لانهٔ بوم اولمشدر .

اكين قضاسى

بو قصبه موقعاً سنكستان اولديغندن باغچه‌لرى يك دوزدكاسه‌ده نظارتلرى دلكشادر و بيوتى طاش واخشابدن معمول ايسه‌ده يردن اون‌درت واون‌بش زراع ارتفاعنده ودرسعادت ابنيه‌سى طرزنده مكملدر قيش موسمنده براز صغوق اولور ايسه‌ده موسم صيفده هرطرفدن نبعان ايدن صولرك مبذول اولمسى و باغچه‌لر ينكده خانه‌لرك اتصالنده بولنمسى حسبيله هواسيده معتدلدر • خصوصيله شهرك باش طرفندن قاضى كولى ناميله بش التى دكرمن چوير كينشلكنده نبعان ايدن آب لذيذ شهر باغچه‌لر ينى سقى وچشمه‌لر يله دكرمنلر ينى اداره واروا ايتدكدن صكره چاغلايوب نهر فراته منصب اولور بوصويك حسب الموقع مجراسى طاشلق اولمق ملابسه‌سيله طاشلره‌لچار په‌چار په عادتا صابون كوپوكى كبى بيرنك پيدا ايدرك كيدر ونهر فراته منصب اولدقدن صكره دخى برخيلى مسافه اورنك ايله جريان ايدر • مذكور صو بهرسنه مارت ابتدالرنده وقت صيفده اولان درجه‌سنك يكرمى اوتوزمثلى راده‌سنده طغيان ايدرك ايكى اوچ ماه‌قدر بوحال اوزره جريان ايلر وينه قصبهٔ مذكوره‌نك جانب شرقيسنده واقع جبلدن قرق كوز ناميله نبعان ايدن صودخى برقاچ شعبه‌يه تقسيم ايله ايچغه وكرشلا وكمركاب واركو قريه‌لرى باغچه‌لر ينى سقى ايدر ومذكور صوغايت خفيف وصغوق و براق بررنكده‌در ونفس قصبه‌يه برساعت

مسافه‌سی بولنان یکرقریه‌سی قربنده مدفون کبار ولی‌اللهدن خلیفه‌نام ذاتك قبری زیارتگاهدر قصبهٔ مذکوره‌نك بغچه‌لرنده هردرلو میوه بولنورحتی طوتی مشهوردرکه قوریسی درسعادته بیله اکثریا قوطیلرایله کیدرك هرقیه‌سی برقیه شکر قیمتی مقابلنده فروخت اولنور خانه‌لرینك اوزری اوفق طاشلردن معمولدر وقصبه‌نك خانه‌ونفوسی جدول مخصوصنده درمیان ایدلدیکندن بوراده تکرارینه لزوم کوریلمامشدر ٠

﴿ ملاطیه سنجاغی ﴾

لواء مذکور اناطولی بلاد معروفه وقدیمه‌سندن اولوب مقر لوا قدیماً اسکی ملاطیه اولوب زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله صکره‌لری اسپوزی نام محله تحویل ایدلمشدر عتیق ملاطیه شهری نهرفرات جانب غربیسنده اولان صحرای واسعده واقعدر ٠ هجرت سنیهٔ نبویه‌دن مقدم یونانیلردن مالطیوس نام حکیم مشهورك اثرعمارتی اولدیغی ودرتیوز سکسان تاریخنده قونیه حکمدارلری اولان آل سلجوقك برمدت زیر حکومتنده بولنه‌رق الیوم موجود ونوادر آثاردن اولان جامع کبیر بونلرك اثر بناسی ایدوکی مرویدر وسائر جوامع جسیمه وخانات وسوق وحمام امثالی ابنیهٔ جسیمه‌یی جامع وسورایله محاط اولوب حتی فاتح بغداد غازی سلطان مرادرابعك سلحدارلری مصطفی پاشانك بناکرده‌سی اولان خان جسیمك اکثر ابنیه‌سی موجود در

اکابر اولیای عظامدن شیخ الاکبر محی الدین العربی قدس سره
العالی حضرتلری مدت مدیده شهر مذکورده ارام واقامتله
اولادلرندن بعضیلری اورادهمدفوندر والیوم مقر حکومت اولان
اسپوزی قصبه‌سی مقدملری شهر مذکور اهالیسنک صیفیه‌سی
اوله‌رق بغچه ایچلرنده یالکز یازموسملرنده اقامته مخصوص برقاچ
ابنیه‌دن عبارت اولدیغی حالده بهرسنه اول بهارده اسپوزی یه
وکوز فصلنده ینه قصبه‌یه نقل ایتمك معتادلری ایکن ایکیوز
اللی بش سنه‌سنده وقوعبولان نزیب محاربه‌سنده حافظ پاشا
قوماندا سیله تجمع ایدن کلیتلو عسکرك شهر مذکورده قشلامش
اولمسی اوزرینه اوسنه اهالی قصبه‌یه نقل ایده‌میه‌رك قیش
اوطه‌لری تدارك وخانه‌لرینی توسیع ایله اوتاریخدن صکره اسکی
شهره عودتدن صرف نظر ایتمشلردر صکره‌لری اسکی شهر ابنیهٔ
جسیمه‌سی کوندن کونه خرابه میل ایدوب و برطرفدن هدمیله
انقاضی اسپوزی‌یه نقل اولنوب کارکیر وجسیم خانه وحمام
وچارشو و بدستان ومدارس امثالی آثار عتیقه‌نك بك چوقلری
منهدم ومنعدم اوله‌رق یالکز اطلال ودمنلری نظر عبرته چارپقده
و بوخرابه‌زار ایچنده یالکز اوچیوز خانه‌قدر کویلی طاقی
بارینقده‌در و بوشهرك انقاضیله اسپوزی کسب معموریت ایدرك
شهر قدیمنه معادل اوله‌جق درجه‌یه ترقی ایتمکده‌در واز برمدتده
خیلیجه جوامع وابنیهٔ سائره تأسس ایدوب زقاقلری منتظم
و بغچه‌لری رشك باغ ارمدر وملاطیه بغچه‌لرنده طعمی لطیف
یازولی الملر حصوله کلور بونك طریق نقشی ایسه استنیلان

ابيات وسائره كاغدلر اوزرينه مقراض ايله يازيلوب الما
كاله كله جك صره ده يابشديريله رق او يولمش محللر اچيقده قالمسيله
كونشدن قزاروب كاغدك التي كونش كورمديكندن صارى
قالور واوحالده اوزرندن كاغدرفع اولنه رق كويا برصارى
ورق اوزرينه قرمزى مركبله يازلمش خط شكلى نمايان اولور
اشبو اسپوزى قصبه سى مشهور شيخ نيازى حضرتلرينك
مسقط راسلرى اوله رق نيازى قريه سى مشهور وموجود محلاتندن
معدوددر مشاراليه بوقصبه يى برقصيدهٔ غرا ايله مدح وثنا
ايدوب حتى كثرت مياه واشجاريله لطافت نسيمنى ديمشق شامه
ترجيح ايده جك درجه لره اصعاد ايلمشدر ٠

واقعا بوقصبه نك هرطرفندن نهرلر جريان وچشمه لر نبعان
ايدوب برارض مستوايده تشكل ايتمش اولمسيله ستايش واطرادن
بشقه برشئ دينله مز ايسه ده يالكز اشجار ملتفه نك كثرت وصقلغى
منافذ روزكارى سد ايدرك رطوبتى غالب اولمسى شهر قديمك
نظر رجحاندن عدم تباعدينى مؤدى اولمقده در ٠

كاخته قضاسى كنار فراتده برجبل كوشه سنده واقع اولوب
ملاطيه دن شرق جنوبده ايكى مرحله در كركر وشيرو بوقضا
نواحيسندن اولوب محلى اكراددر ٠

حصن منصور نهر فرات غربنده واقع اولوب منصور بن

جعونه بن الحارس العامری یه منسوبدر ایام مروان بن محمد الجعدیده منصور مزبور بوحصنك عمارتنه مباشرت ایتمشدر • سیمساط شهر قدیمی قضاء مذکور توابعندن و بهسنی قضاسی دخی بوجوارده اولوب بونلرك اکثر اهالیسی اکراد عدادندهدر واغجه طاغ تعبیر اولنان قضا حصنمنصور ایله ملاطیه بیننده وجبالده واقعدر •

دائرهٔ ولایتده بولنان معبرلردهنهر مرادوفرات اوزرندهمتعدد قایقلر اولوب ابناء سبیلك مرور وعبورینی تسهیل ایله بلدیهلر ایچون برخیلی واردات حصوله کلور یومعبرلردن بریسی پالو طریقلرنده هاویك واوزون اوبا نام محللر اولوب خرپوته یدیسکز ساعت مسافهلری اولهرق معمورةالعزیز بلدیه سی طرفندن بشقه بشقه برسفینه ایشلتدرلمکدهدر • وایکنجیسی پرتك پیشکاهنده واقعدرکه بوسفینه ایلهده درسم ولایتنده اولان چارسنجاق قضاسنه عبورایدیلور فقط بوسفینه قضاء مذکورك پچن سنه بورادن تفکیك ارتباطنه مبنی ولایت مشارالیها ادارهسنه پچمشدر اوچنجیسی خرپوته التی ساعت مسافهسی اولان اشوان نام محلده واقع سفینه اولوب ولایت مشارالیهایه نقل ارتباط ایدن چمشکزك قضاسنه عبورایدیلور • دردنجیسی کبان معدنی پیشکاهنده واقع اولوب عربکر وارغوان واکین وسیواس جادهلرینی تأمین ایلمشدر • بوسفینه کبان بلدیهسنه مربوطدر • و بشنجیسی خرپوته اون ساعت مسافهسی اولان

شیخ حسن سفینه‌سیدرکه بونلکه‌ده سیواس وصامسون طریقلرینی تسهیل ایدر • بوسفینه‌دخی معمورة العزیز بلدیه سنه عائددر • والتی وبدنجیسی هردی وایزولی سفینه‌لری اولوب بونلرده ملاطیه ومحال سائره طریقلرینی تأمین ایله ملاطیه بلدیه سنه مربوطدر وسکزنجیسی نفس معمورة العزیزه اون ساعت مسافه‌سی اولان ایوص سفینه‌سی اولوب معمورة العزیز بلدیه‌سندن یاپلمشدر • بوسفینه ایله‌ده شیروکرکره عبوراولنور • ونهرفرات اوزرنده واقع اولوب اکینه ایکی ساعت مسافه‌سی اولان تامه سفینه‌سیله‌ده تامه وهودی امثالی قراایله چشکزکه وینه اکینه التی ساعت مسافه‌ده واقع سینجاق واغین ناحیه‌سنه تابع پاغنك قریه‌سی پیشگاهنده واقع سفینه‌لرایله‌ده چشکزکه عبور اولنور •

بوولایت داخلنده تبعهٔ اجنبیه اولمیوب یالکز یرلودن مقدملری ترك تابعیتله روسیه محیتنه کیرمشلری وارایسه‌ده بونلرده برقاچ نفر ارمنیدن عبارتدر • جابجا ایرانلو بولنه بیله‌جکی تقریبیله دولت مشار الیهادیاربکر شهبندرلکی طرفندن بروکیل بولندیرلقده‌درکه الیوم شهبندروکیلی کیرکور بکدر •

برده قصبه‌ده بولنان ویوزدن متجاوز شاکردانی اولان پروتستان مکتبنك خواجه‌لغنده امریقالو برایکی ذات اولوب بومکتبك مدیری موسیو بارنیم نام ذاتدر •

خر پوت قراسنده وملحقاتده خیلوجه ارمنیلر پروتستان مذهبنه نقل ایله اکثر قرادهو بعض ملحقاتده مکتبلری موجودر کذلك مزرعه داخلنده بولنان لاتین مکتبی خواجه لری فرانسه لی اولوب بونلرك رئیسی انجیلی نام مسن براهبدر •

بوولایت اهالیسنك قسم کلیسی اسلام وارمنی اولوب خیلوجه ارمنی قتولکلر یده موجوددر • پروتستان ولاتینلر بونلره نسبتله اوقدر کثرتلی دکلدر • ولایتك بعض محللرنده سریانیلر دخی موجود اولهرق روحانیتجه ماردین پطریقلرینه مراجعت ایدرلر پطریق مومی الیه طرفندن غیررسمی بروکیل دخی بولندیرلمقده در •

بوایشده برقاچ سنه لر ماردینلی خواجه نعمان بولنوب ایکی سنه مقدم وقوع وفاتیله شمدیکی حالده متوفای مومی الیهك مخدومی داوداغا توکیل ایدلمشدر •

﴿ داخل ولایتده متمکن عشائر ﴾
(خر پوت قضاسنده)

نفوس

١٩٥٤ الوجلی

١٩٤٢ پارچکان

٢٢٤١ هردی

١٨١٣ زیوه

کبان قضاسنده

١٦٣ نرمیکان

٦٠٨ دریجان

عربکر قضاسنده

٦٠ اطمه

بهسنی قضاسنده

١٩٢٢ قبالر قره‌لر حسنان مهمانلی خورنلی اطمه‌لی مهیکان رشوان ایزولی چقاللی

اغجه‌طاغ قضاسنده

٣٨١ زینانلی

حصن‌منصور قضاسنده

٣٥٠ یرلی خضره سورلی

٢٥٠ کوچر خضره‌سورلی

٢٥٠٠ سمورکاویسی

١٠٠٠ پاشاکاویسی

٧٥٠ قالیون کاویسی

٨٠٠ ایج‌ایل کاویسی

کاخته قضاسنده

٥٠٠ بایك مع تپه‌خان

٣٥٠ پوسکلان

١٥٠٠ کرکر

٣٠٠ جهان‌بکلی

٥٠٠ زروكان
٢٥٠ خسيك ايزوليسی
٣٠٠ كاودزی
٣٥٠ نخودلی
٦٠٠ بی بول

ملاطيه ده

٣٠٠ موليكان
٢٥٠ خليكان
٢١٠٣١ يكون

عشائر مرقومه نك جمله سی مسكون اولوب فقط بعضيلری ايام صيفده مواشيلريني جبال مرتفعده واقع يايلالره چيقاروب خيمه نشين اوله رق حلول موسمنده قريه لرينه عودت ايدرلر

بو نلردن اق اوشاغی وسنانلی وكره چورلی وممه حاروز يوه عشيرتلرينك يايلالری عربكرايله ديوريكی بينـنده اولان صاری چيچك نام محل اولوب غايت هوادار وصولری فراواندر . دريجان وزينان عشيرتلرينك يايلالری دخی مماطاغی اولديغی كبی اطمه عشيرتنك بعضيلری كول طاغی و بعضيلری مماطاغنده يايلا ايدرلر و بهسنی قضاسی داخلنده بولنان عشائردن يالكز رشوان عشيرتی بولام ناحيه سی يايلاسنه وعشائر سائره دخی بولاد وسـورکی جوارنده بكطاغی يايلاسنه وحصنمنصور عشيرتلری دخی اغ طاغده وكاخته قضاسی عشيرتلری نخودلی طاغنده وملاطيه عشيرتلری دخی اغ طاغ وجهان بك يايلالرنده امرار مدت صيف ايدر .

اوچيوز سنهٔ روميسى داخلنده اجرا اولنان امور نافعه وتأسيسات خيريه

ديار بكر حدودندن سيواس حدودينه ممتد اولان طريقك يوز سكسان بش بيك ايكيوز اون بر مترولق مسافه سيله درتيوز يكرمى بش عدد كوپرى ومنفذ ومعمورة العزيزدن اكين قضاسنك منتهاى حدودينه دكين سكسان درت بيك بشيوز متروطريق ويوز بش عدد كوپرى ومنفذ تسويه وانشا وطرق مذكوره‌ده حسب الايجاب التى بيك التى يوز طقسان يدى مترو ديوارلردخى بنا اولنمشدر ٭

معمورة العزيزده بر باب ابتدائى و بر باب اناث وعربكيرك اسكى شهرنده بر باب رشديه مكتبلرى تأسيس وملاطيه ده مكمل خسته خانه ياپديرلديغى كبى اغجه طاغ قضاسنده تلغراف خطى تمديد ايدلمشدر ٭

معمورة العزيزه تابع ايله ميل قريه سى پيشكاهندن جريان ايتمكده اولان نهرفرات اوزرنده ايكنجى دائرهٔ بلديه طرفندن برسفينه احداث اولنمشدر ٭

ولايتك مزروع وغير مزروع مقدار اراضى وخانه ونفوسيله واردات ومصارفاتى جدوليدر

مزروع وغير مزروع اراضى دونمات	اسامئ قصبه وقرا وقضا ونواحى
٣٢١١	معمورة العزيز قصبه سى اطرافنده
٢٢٣٣٥	خرپوت قصبه سى اطرافنده
٧٧١٦٤٦	معمورة العزيز قراسى
٧٩٦١٩٢	يكون
١٦٩	كبان معدنى قصبه سى
٩٧٧٧٠	« قراسى
٣٢٠٥٩٠	ارغوان ناحيه سى
٤١٨٥٢٩	يكون
٦٤٠٧٤	اكين قصبه وقراسى
٨٥٠٠	اغين قصبه سى
١٥٣٢٤٣	« قراسى
٢٢٥٧١٧	يكون
١١٠٠٠	عربكر قصبه سى
٢٢٠٧٥٠	« قراسى
٢٣١٧٥٠	يكون

١٦٧٢٢٧٧	معمورة العزيز سنجاغی
٣٧٣٧٤٦٤	ملاطيه سنجاغی
٥٤٠٩٧٥٢	جمله يكون

خانه	يكون	نفوس مسلم	نفوس غيرمسلم	اسامی
١٧٥٥	٤٧٧٣	٩٦٣	٣٨١٠	معمورة العزيز قصبه سی مع كسريك وايغكی وسور سوری
٣٢٩٧	٨١٥٣	٤٣٠٣	٣٨٥٠	خرپوت قصبه سی مع حسينك وسرای
١٦٨٢٠	٤٣٠٣٤	٢٧٨٦	١٤٢٤٧	معمورة العزيز قراسی
٤٠٨٤	٩٨٠٤	٩٥٦٥	٢٣٩	مع ارغوان كبان قضاسی
٦٠٦٥	١٥١٥٧	١٠٣٣١	٤٨٢٦	عربكر قضاسی
٨٣٣٣	١٧٢٠٧	١٢٧٠٠	٥٥٠٧	مع اغين اكين قضاسی
١٠٠٣٢	٢٢٨٧٦	١٩٢٦٤	٣٦١٢	ملاطيه قضاسی
٦١٧٦	١٢٨٦٠	١١٥٠٥	١٣٥٥	حصنمنصور قضاسی
٨٣٢٠	١٦٠١٣	٢٥٢٦٥	٧٤٨	بهسنی قضاسی
٤٩٦١	١٢٩١٣	١٢٧٠٤	٢٠٩	اغجه طاغ قضاسی
٦٧٠٠	١٣١٣٩	١٢٤٥١	٦٨٨	كاخته قضاسی
٧٦٤٤٣	١٧٦٩٢٩	١٣٧٨٣٧	٣٩٠٩٢	يكون

واردات عمومیه

	ملاطیه سنجاغی	خرپوت سنجاغی	اجمال
املاك	١٢٠٥٠٦١	١٣٢١٥٤٠	٢٥٢٦٦٠١
تمتع	٧٧٢١٥٧	٤٠٢١٢٧	١١٧٤٢٨٤
بدل عسكریه	١٨٣٦٠٨	٨٦٣٣٦٥	١٠٤٦٩٧٣
اغنام رسمی	١١٢٦٥٩	٦١٥٢١٥	١٧٨٧٨٧٤
اعشار	٢٨٦٠٨٤٨	٢٩٧٢٠٧٨	٥٨٣٢٩٢٦
اورمان حق وكسته و پول رسمی	٠٠	٤٠٠	٤٠٠
املاك وطاپو حاصلاتی	٤٦٢٥٠	١٤٧٨٠٦	١٩٤٠٥٦
املاك میریهٔ محلیه ایجار حاصلاتی	٠٠	١٢٠٠	١٢٠٠
صید بحری	٠٠	٣٥٠	٣٥٠
صید بری	٠٠	١٠٠	١٠٠
محاكم خرجلری	٥٠٦٩٢	١٠٩٢٨٠	١٥٩٩٧٢
رسوم متنوعه	٠٠	٥٠٠	٥٠٠
حاصلات متفرقه	٧٢٦٤٧	٦٥١٠٧	١٣٨٧٥٤
یكون	٦٣٦٤٩٢٣	٦٤٩٩٠٦٨	١٢٨٦٣٩٩٠

مصارفات محلیه

اجمال	خر پوت سنجاغی	ملاطیه سنجاغی	
١٤١٤٦٤	٧٩٦٤٠	٠٦١٨٢٤	شرعیه
٩٠٢٧١٨	٥٣٤٧٤٢	٣٦٧٩٧٦	داخلیه
٣٧١١٦٠	١٨٢١٤٠	١٨٩٠٢٠	عدلیه
١٤٤٠٣٢	١٢٠٤٣٢	٠٢٣٥٠٠	معارف
٥٩٠٠٠٠	٥٩٠٠٠٠	٠٠	نافعه
٢٩٨٤٧٢	١٧٦٥٠٦	١٢١٩٦٦	مالیه
٣٨٣٠٤٦	٢٩٥٨٣٧	٠٨٧٢٠٩	معاشات ذاتیه
٥٦٩٦٢١	٢٨٨٣٣٥	٢٨١٢٨٦	ویرکو امانتی
٨٩١٢٨٠	٤٤٠٥٥٠	٤٥٠٧٣٠	اعشار امانتی
٩١٤٣٨٥	٤٥٧٢٢٨	٤٥٧١٥٧	اسهام متنوعه
١٥٣٠١٦٨	٧٨٦٠٤٩	٧٤٤١١٩	ضبطیه
٦٧٣٦٣٤٦	٣٩٥١٥٥٩	٢٧٨٤٧٨٧ ٢٠	یکون

داخل ولایتده بولنان آثار عتیقه

(معمورة العزیز)

معمورة العزیز قصبه سنك جانب شرقیسنده بر بچق ساعت مسافه ده یصیجه نام جبلك زروه سنده غایت جسیم و واسع

برمغاره اولوب درونه نقدر كيدلسه انتهاسنه واصل اولمش وهرجانبنه اطلاع كسب ايتمش كسنه كوريله‌ميوب اشبو مغاره فصول ثلثه‌ده بهار وكوز وقيش موسملرنده صيجاق وحزيران ابتداسندن اعتباراً هوالرنه درجه كسب حرارت ايتسه اوراسى اولقدر صغوق اولديغندن بونك سقفندن اشاغى تقاطر وجريان ايدن صولر موسم صيفده منجمد اولور اشبو موسمده مخصوص بوز صاتيجيلر اولمغله بونلر انجماد ايدن بوزلرى تيمورآلات ايله قروب يولديوك كتوروب اهون بها ايله صاترلر زرتريج قريه‌سى اوزرنده اولان مصتار جبلنده دخى بويله بر بوز مغازه‌سى اولوب موسم صيفده جوار بولنان قرا اهاليسى قروب خانه‌لرينه طاشورلر ٠

كبان معدنى قضاسى

قصبهٔ مذكوره‌ده كائن معدنده ايكى عدد جسيم قورشون مغازه‌سى واردر ذكراولنان قورشون مغازه‌سنك بريسى كبريت رصاص وديكرى قاربون رصاص اولمق اوزره ايكى نوعدن عبارت اولوب قالخانه‌نك لغوندن اول سنوى ايكبيك قوفه‌دن اوچ بيك قوفه‌يه‌قدر جوهر چيقارلمقده ايدوكى متواتردر ٠ جوهر مذكوردن التمش بيكدن يوزبيك قيه‌يه‌قدر قورشون وقرق بيكدن التمش بيك قيه‌يه‌قدر مرده‌سنك واوچيوز اللى قيه‌مقدارى سيم خالص حاصل اوله‌كلديكى مرويدر ٠

قصبهٔ مذكوره‌ده صدر اسبق ضيا يوسف پاشانك احيا كرده‌سى اوله‌رق جسامت ومتانتلى برجامع شريف اولوب تقريباً تاريخ بناسى طقسان سنه‌يى متجاوزدر ٠

ينه مشار اليهك آثارندن اوله‌رق قصبهٔ مزبوره‌ده جسيم وكاركير برباب حمام اولوب اليوم ايشلمكده‌در ٠

قصبهٔ مزبوره‌نك برچاربك خارجنده آثار عتيقه‌دن كاركير جسيم بر روم كليساسى واردر ٠

❈ اكين قضاسى ❈

قضاء مذكورك قائممقام مقرى اولان اكين قصبه‌سنده سورب قوزمو ديمكله معروف برعتيق كنيسا واردر ٠

قضاء مزبوره تابع اغين ناحيه‌سنده قزيل باميل برعتيق كنيسا واردر ٠

❈ عربكر قضاسى ❈

قضاء مذكورك عتيق قصبه‌سنده اوچ قبه اوزرينه واقع

اولور جامعشریف آثار عتیقه‌دن اولوب بانیسی ملوك فرسدن اولدیغی مرویدر .

قصبهٔ مزبوره‌نك چوبانلی محله‌سنده برعتیق کنیسا واردر .

قصبهٔ مذکوره‌نك توابعندن ایکن خرابه زار اولان خراب پازارنام محلده برعتیق کنیسا واردر .

قصبهٔ مزبوره‌یه ایکی اوچ ساعت مسافه‌سی بولنان قورو اواجق نام محلده زمیندن ایکی زراع ارتفاعنه قدر ملاصق واندن یوقاریسی مفارق مناره شکلنده جسیم برحجره‌نك درونده اولان قیولر قیش و یاز ارتوب اکسلمز بر حالده صو ایله مملودر .

ملاطیه سنجاغی

اسکی ملاطیه قصبه‌سنك شرق جهتنده مقطوع الاطراف اوفه‌جق برجبل اولوب بوجبل اوزرنده اولان طاشلر برطاقم اشکال ارائه ایتمکده‌در بوجبلده یوزماصوره‌قدر صو چیقوب هرسنه برمدت جریان ایدر ایسه‌ده شوراقدر .

یکی ملاطیه قضاسنده اسکی ملاطیه ایله اسپوزی ارہ سنده

اردوزی نام قریه‌ده قبل‌الاسلام بنا اولنمش برروم کنیساسی موجوداولوب شمدی ارمنی ملتی اجرای آیین ایدرلر ٭

قریهٔ مذکوره‌یه اوچ ساعت مساده جبل اتکنده وانك دیمکله معروف پك عتیق برمناستر اولوب دیواری اوزرنده خطوط محکوکه موجود ایسه‌ده مرور زمان ایله بوزیلوب اوقونمز برحالی کسب ایلمشدر ٭

ینه ملاطیه قصبه‌سنك جهت شرقیه‌سنده کرنك طاغی دیمکله معروف جبلك ارقه‌طرفنده این‌دره‌سی نامیله بر بوغاز اولوب اشبو بوغازده آثار عتیقه‌دن معدود بعض مغاره‌لر اوله‌رق کویا بورالرده دفاین وارایمش دیو سویلنه کلدیکندن اصحاب مراق پك چوق چالشمش ایسه‌لرده برشی چیقاره‌مامشلردر ٭ اشبو بوغازك درونده‌کی قیانك برکوشه‌سندن خیلوجه صو قاینایوب برطرفه جریان ایتمکسزین ینه اول قیانك ایچنده غائب اوله‌رق نه‌محله کیتدیکی بیلنمز مذکور بوغازك جهت شمالیه‌سنده بولنان طاغده برعتیق کنیسا واردر ٭

❁ اغجه طاغ قضاسی ❁

ینه ملاطیه سنجاغنده اغجه طاغ درونده شغول نامنده بر بوغاز اولوب اطرافنده‌کی جبللرده طاشلردن اویولمش بیك بشیوزدن زیاده مغاره‌لر واردر ٭

ینه اغجه طاغده کورنه ناحیه‌سنده آثار عتیقه‌دن اوله‌رق اون‌ایکی خراب خانه واردر ۰

حصن‌منصور قضاسی

حصن‌منصور قصبه‌سنده بر خراب قلعه واردر ۰

ینه حصن‌منصور قضاسنده زك قریه‌سنك جهت غربیسنده‌کی کانجك طاغی درونده طاشدن اویولمش برمغاره اولوب بومغاره‌نك نهایتی زمینه طوغری امتدادایله‌تاقریه اورته‌سنده‌کی نهره اتصال‌ایدر ۰

جبل‌مذکورك اوستنده برمغاره‌دها اولوب تصاویرمصنعه ومجسمه‌ایله مملودر تصاویرمذکوره درونده انسان و بشیك وجور تکنه‌سی کبی شیلر صورتلری وطاشلر اوزرنده بعض عتیق یازولردخی موجودایمش ۰

بهسنی قضاسی

قصبه‌سی درونده برخراب قلعه اولوب بورجلرینك وابنیهٔ سائره‌نك آثاری باقیدر ۰

قضاء مذکورده طوت ناحیه‌سی درونده اره‌تسلیح دیمکله معروف برقلعه دهاواردر ۰

قضاء مذکورده بولام ناحیه‌سنده برخراب شهر اولوب درونده آثار عتیقه اولدیغی مرویدر •

ینه بهسنی قضاسنده کوکصو نهری اوزرنده آثارعتیقه‌دن معدود برجسیم کوپری اولوب وقتیله عشایرك اندن مرور واهالی‌یه ضرر ایتدکاری ایچون قرای متجاوره اهالیسی باروت ایله تخریب ایدوب ایکی طرفلی اثار ابنیه باقیدر •

کاخته قضاسی

ینه ملاطیه سنجاغنده کاخته قضاسنك قائممقام مقری اولان قصبه اتصالنده برقلعه اولوب برج و بارولرینك اکثریسی باقیدر بوقلعه اوزرنده یونمه‌طاشلردن صوصهرنجلری واردر •

قلعه‌دن تاشاغیسنده بولنان کاخته نهرینه برحیوان کیدوب کله‌بیله‌جك درجه‌ده‌طاشدن او یولمش اوزری بلورسزدرجه‌ده اورتولمش برطریق وارایمش •

بوقصبه‌نك غرب جهتنده قیلر نامیله بعض کارکیر ابنیهٔ عتیقه واردر •

کاخته قضاسی اوکندن جریان ایدن کاخته نهری اوزرنده‌کی کوپری دخی سیره شایان مؤسسات عتیقه‌دندر •

اشبو كوپری ایكی بچق مترو ودها زیاده طول و بر بچق ودها زیاده مترو عرضنده جسیم طاشلردن یاپلمش و بش مترو قدر مرتفع بر دیواری شامل اولوب متانت ورصانت بنائیه‌سی نزد ارباب فنده مصدقدر ․

مذكور كوپرینك هرطرفنده بشر مترو ارتفاعنده و یارم مترو قطرنده طاشدن معمول ایكی عمود اولوب بو عمودلردن بر یسنك اوزرنده بعض خطوط عتیقه‌یی حاوی برطاش لوحه موجوددر ․

قصبهٔ مذكوره‌یه ایكی ساعت قدر مسافه‌ده بولنان قره‌قوش تپه‌سی نامیله مشهور برتپه اولوب اشبو تپه بر جبل اوزرنده وطپراقدن معمولدر جهات اربعه‌سنك هر بر یسنده و بش مترو ارتفاعنده و یارمشر مترو قطرنده طاشدن معمول بر رعمود اوله‌رق اشبو عمودلرك بر یسنك اوزرنده برقوجه قاری صورتی ودیگرنده برقاره‌قوش واو برسنك برجنوار صورت مجسمه‌لری یاپلمش و برعمود اوزرینه دخی خطوط عتیقه ایله محكوك طاشدن معمول برلوحه وضع ایدلمشدر ․

كاختد قصبه‌سنك جهت شمالیسنده وكاخته‌یه بر بچق ساعت مسافه‌ده بولنان بلاك نام جبل اوزرنده برمغاره اولوب بومغاره اوزرنده طاشدن معمول ومجسم انسان وسائره صورت غریبه ومصنعه‌سی واراءیمش ․

ینه کاخته قضاسنده کرکر ناحیه‌سنك مدیر مقری اولان کرکر قصبه‌سنك اتصالنده برخراب قلعه اولوب اشبو قلعه‌ده طاشدن اویولمش صوصهرنجلری واردر ٠

کرکر قصبه‌سنده دخی پك چوق آثار عتیقه‌دن معدود خرابه ابنیه موجوددر ٠

داخل ولایتده کائن انهار وصولر وکوپریلر
(انهار جسیمه‌دن نهر فرات ومراد)

فرات نهری ارضروم اووه‌سنك جانب جنوبیسنده کاوی طاغی نام محلده واقع دوملی نامیله مشهور کولدن نبعان ایله ارضروم اووه‌سنده قره‌صو نامیله کچه‌رك ترجان و ارزنجانه واورادن اکینه داخل اولدیغی کبی مراد نهری دخی بایزید طرفندن اخلاط ایله بولانق قضاسی میانندن وموش اووه‌سندن مرور ایله چانلی کلیسایه ایکی ساعت مسافه‌ده بیك کولدن جاری اولان چاربخور نهریله برلشه‌رك جباقجوره واورادن پالویه کلوب حدود ولایته اتصال ایدر بعده مونذور وپری نهرلری قارشوب پرتکدن کچه‌رك کبان معدننك اوست طرفنده نهر فراته منصب اولور بعده نهر فرات معدندن کچه‌رك خرپوت وملاطیه حدودی اولان ایزولیدن شیروطاغلری جواریله جریان ایدر و بووجهله ملاطیه حدودنده اناطولی ایله جزیره بینی فاصل وفارق اولور

و بعده برەجك وزورطريقيله جارى اولەرق بغداد ايله بصره ميانده واقع قورنه نام محله وصولنده دجله نهر يله برلشوب شط العرب حاصل اولەرق بصرەدن اشاغى محمره نام محلده بحر فارسه منصب اولور ٠

مذكور نهر دجله بكن سنه بوولايتدن فك ارتباط ايله ديار بكر ولايت جليله سنه الحاق ايدن ارغنى معدننك خر پوت حدودنده واقع جبالدن عادى برچاى اولەرق نبعان ايدوب از بر مسافه ده مياه وانهار سائرەنك انضماميله كسب جسامت ايدر ٠

خر پوت وارغنى قضالرى حدودنده دوه بوينو طريقى جوارنده برجسيم كول اولەرق مجراسى غير معلوم ايسه ده اوللرى بودرجه ده جسامتى اولميوب قرق اللى سنه دنبرو تزايد ايدرك جسيم بر قريه يى كاملا محو واستيعاب ايلشدر الحالة هذه قريۀ مذكورەده بولنان كنسيانك اثر بناسى كولك وسطنه قريب محلنده مشاهده اولنقده در و بووجهله مؤخرا كسب جسامت ايتمسندن بونك قديما درونندن بر مجراسى اولوبده صكره لرى دارلشوب تماميله جريان ايده مامكده ايدوكى اكلاشيليور مذكور كول محلى خر پوت اراضئ واسعه سندن مرتفع ومتصل اولمسيله بواراضى يى سقى ايچون دولتلو اسماعيل پاشا حضرتلرى واليلكلرى اثناده برمنفذ اچمق اوزره بر خيلى اقچه صرف ايتمشلر ايسه ده فن آشنا مهندس وساطتى بولنمامق حسبيله ممكن

اولەمیوب ترك ایدلمش ویکن سنه والی افندی حضرتلری جانبندن
بونك کشفیچون نافعه نظارت جلیلەسنه مراجعت اولنمش ایسەده
تأمین مصلحته کافی مهندس موجود اولمدیغی جوابنك اخذیله
شمدیلك حالیله براقلمشدر بوکولدن بالق صیداولنور ۰

خارنکیت نهری

نهر مذکور باقی دره نام محلدن نبعان ایدرك معمورة العزیزه
درت ساعت مسافەدە عالیشام قریەسی پیشکاهندن جریان ایدوب
اولواباد قراسی مزروعاتنی بازموسملرنده سقی ایدرك وقت شتاده
مرادنهرینه منصب اولور نهر مذکور اوزرنده اوچ کارگیر کوپری
واردر فقط انهار جسیمەدن غیر معدوددر ۰

وانقو نهری

نهر مذکور عربکر ودوریکی قضالری داخلنده کائن صاری
چیچك نام جبلدن چیقارق اغین ناحیەسندن جریان ایله نهر فراته
دوکیلور نهر مذکور اوزرنده ایکی کوپری واردر بودخی
انهار صغیرەدندر ۰

اریکی نهری

نهر مذکور دخی ذکر اولنان صاری چیچك طاغلرندن چیقوب
اکین قضاسندن جریان ایدرك بنجه نام قریەنك متعدد دکرمنلرینی

اداره واریکی وکوچان ومحله نام محللری وایچغه قریه سنك بغچه لرینی اسقا ایتدکدن صکره نهر فراته منصب اولور کذلك انهار صغیره دندر •

ملاطیه سنجاغی

(دیرمسیح نهری)

اشبو نهر ملاطیه قصبه سنك جنوباً منتهاسنده اثر بناسی موجود اولان برخراب کنیسا یرنده مربع الشکل برحوضدن چیقوب منبعده بردکرمن اداره ایده جك قدر ایسه ده بش دقیقه اچلدقده کچیدو یرمز مرتبه ده جسامت کسب ایلر نام قدیمی اسبوزی اولان جدید ملاطیه قصبه سنه دخولندن صکره نصفی ایریلوب چلتوك حرقلرینه ونصف دیکری قصبه نك وسطندن شماله طوغری جریان والتی ساعت مسافه تحتنده بولنان باغ و بغچه ومزروعاتی سقی ایله نهر فراته منصب اولور •

نهر مذکور اوزرنده اولدقجه جسامتلی برکوپری و یکرمی قدر ده دیکرکوپریلر اولوب نهر مذکور منبعندن بربچق ساعت مسافه یه کلنجه یه قدر وسطنده جریان ایدن صوسودرنکنده اولوب کویا کافور ایله وسط نهره بربیاض خط چکلمش کبی کورینور بو مسافه یی کچدکدنصکره خط مذکور غائب اولور غرایبدندرکه بونهرده بالق واستقوز وسائر ذی روح حیوانات موجود دکلدر •

خوراطه نهری

نهرمذكوردخی قصبهٔ مزبوره‌نك جهت شرقیسنده نیازی نام برقریه‌دن چیقوب قصبه‌نك عرضاً وسطندن مرورایدر اشبونهرایله دیرمسیح نهری اشاغی بنازی دینلان محلده‌بربرینه تصادف ایدرك نهر دیرمسیح‌قنطره‌ایله اوزرندن واشبوخوراطه نهری التندن‌جریان‌ایلر بونك‌لطافت‌ولذتی فوق‌التعریف ایسه‌ده اشاغیلرده طعمی بوزیلوب بوینه باغ‌وبغچه‌وترلالری سقی‌ایدر اوزرنده نیازی وچفته كوپری وسائره نامیله متعدد كوپریلر واردر .

پكارباشی نهری

اشبو نهر قصبهٔ‌مذكوره‌یه برساعت مسافه‌ده اردوزی نام قریه‌نك اوست طرفنده پكارباشی دینلان محلدن نبوع ایدوب قریهٔ مذكوره‌نك وسطندن شماله‌طوغری جریان والت طرفنده اولان باغ و بغچه‌لری ومزروعاتی سقی‌ایدر وایام مخصوصه‌سنده دیرمسیح‌نهریله برلشور بونك اوزرنده دخی متعدد كوپریلری واردر .

كرنك صویی

اشبو صو انهاردن معدود اولمیوب ذكرمن اداره‌ایده‌جك

مقداردر قصبه‌نك اشاغی طرفنده جهت شرقیه‌دن نبعان ایدوب قرق اللی خطوه كیدر كتمز دیرمسیح نهرینه منصب اولور فقط جریانی دائمی اولمیوب نیسان اواسطنده علی الدوام برجمعه كیجه‌سی طوپ پاطلركبی دفعةً بردره‌دن ظهورایدوب ایكی ماه مدت جریاندن صكره غیبوبت ایدرك كویا كه الاشیاء مرهونة باوقاتها سرینی اثبات ایلر ٠

﴿ تخمه نهری ﴾

اشبو نهر ملاطیه سنجاغنده اغجه طاغ قضاسنك كورنه ناحیه‌سی طرفندن شرقه طوغری جریان ایدر وعتیق ملاطیه‌یه ایكی ساعت مسافه محله یاقلاشدقده شماله دونه‌رك قوریجق نام زیارتكاه پیشكاهنده نهر فراته منصب اولور بغداد جاده‌سی اوزرنده واقع اولوب جسامتلی انهار عدادنده اوله‌رق قرق كوز كوپریسی بونهر اوزرنده تأسیس ایدلمشدر ٠ مرورزمان ایله ابنیه‌سی مشرف خراب اوله‌رق تهلكه‌لو بردرجه‌یه كلمشیكن اثار دور عبدالحمیدخانی جمله‌سندن اولمق اوزره مجدداً اجرای تعمیراتنه مباشرتله برخیلی قنطره‌سی اكمال اولنه‌رق قصوری دخی بمنه تعالی بوسنه رسیدهٔ ختام اوله‌جغی بی اشتباهدر ٠

بونهرك اتصالنده وارغوان ناحیه‌سی داخلنده برایكی یوز بیك دونم مقدار معطل اراضیٔ منبته اولمسیله نهر مذكوردن برجدول

کشادیله اراضئ مذکوره‌ده برجفتلك همایون اعماری‌ایچون سنه
باب‌عالی جانب اشرفنه عرض وانها اولنمش‌ایسه‌ده هنوز اراده‌سی
سنوح ایتمامشدر .

بالاوصو نهری

اشبو نهر قصبه‌نك جانب‌شرقیسنده بولنان جبالدن چیقان
صولرك تجمعیله حاصل ومتشكل اولوب قصبه‌یه برساعت
مسافه‌ده‌بولنان محلدن مرورایله شماله‌طوغری جریان‌واطرافنده
بولنان‌قرا ومزارع مزروعاتنی سقی‌ایدرك نهایت نهرفراته‌منصب
اولور انهار عادیه‌دندر .

ششمان نهری

اشبو نهر كذلك قصبه‌نك‌جبال متجاورهٔ شرقیه‌سندن‌چیقان
صولردن تشكل‌ایدرك درت‌ساعت محلدن جانب شماله جریان
وبرطاقم مزروعاتی سقی‌ایله نهرفراته دوكیلور كذلك انهار
عادیه‌دندر .

خاتون نهری

نهر مذكور قصبه‌نك جهت غربیسنده بغچه‌لر ارهسنده

بابوختی نام محلدن چیقارق وکتدکجه عیون متعدده صولریله قاریشه‌رق تکثر واطرافنده بولنان قرا ومزارعی سقی ایدرك نهر تخمه‌یه منصب اولور . کذلك انهار عادیه‌دندر .

سلطان صوبی نهری

نهر مذکور بولانقریه‌سندن کلوب بالیان صوینه قاریشه‌رق ملاطیه سنجاغی مرکزی اولان اسپوزی قصبه‌سنه درت ساعت مسافه‌ده اغجه طاغ ایله اسپوزی اراسنده شماله طوغری جریان ایدوب نهر تخمه‌یه منصب اولور ملغا خرپوت ایالتی والیسی اسبق متوفی صبری مصطفی پاشا اشبو نهردن برجدول اچدروب التی ساعت مسافه‌یه قدر کوتورمش اولدیغی صوبی مطلوب اولان محله یتشدیرمزدن اول ترك وتعطیل ایتمش ایسه‌ده مؤخراً سکسان ایکی تاریخنده جدول مذکور جانب میریدن حفر وتجدید ونقصانی اکمال واون ساعت طول ودرت ساعت عرضنده واسع ومنبت صحرایه ایصال اولنه‌رق برچیفتلك همایون انشا اولنمشدر که الیوم دردنجی اردی همایون ادره‌سنده‌در .

قالبورجی نهری

نهر مذکور ملاطیه سنجاغنه مضاف حصنمنصور قضاسنده کاوی نام محل درونده‌که جبال پیشکاهندن چیقارق نهر فراته

منصب اولور نهر مذكور اوزرنده برقاج كوپرى واردر •

دكرمان كو نهرى

نهر مذكور ملاطيه سنجاغنه مضاف بهسنى قضاسندقائمقام مقرى اولان بهسنى قصبه‌سنه برساعت مسافه ده واقع بوغاز ايچندن چيقارق اون ايكى ساعت اشاغيده نهرفراته دوكيلور •

كوكصو نهرى

نهر مذكور بهسنى قضاسنده بولام ناحيه‌سنده سودكوقريه‌سى پيشكاهنده‌و برقسميده‌قريه‌يه برساعت محلدن و برازيده البستان قضاسى طرفندن چيقوب بهسنى‌يه مضاف اوزان قريه‌سنده برلشه‌رك جانب قبله‌يه طوغرى جريان ايله نهرفراته منصب اولور •

نهرمذكور اوزرنده كول باشى نام محلده التونلى كوپرى ناميله معروف بركوپرى واردر •

آق دره نهرى

بونهردخى بهسنى قضاسنده بونچاير قريه‌سى پيشكاهندن چيقوب بش‌پكيد نام محلده كوكصونهرينه دوكيلور نهرمذكور اوزرنده چلپوغازناميله بركوپرى واردر •

کاخته نهری

نهر مذکور ملاطیه سنجاغنده کاخته قضاسنده جاری اولوب اوجوارده چیقان فراته دوکیلور اشبو نهر اوزرنده آثار عتیقه دن برمتین ومستحکم کوپری واردر .

معمورة العزیز قصبه سنده بولنان مدارس علوم

	مدرس	طلبه
ساره خاتون مدرسه سی	حاجی ولی افندی	٥٠
اسدیه	« حسن افندی	
ظهریه	« عثمان افندی	٢٠
قورشونلی	« حاجی محمد افندی	٦٠
چولاق زاده	«	
کامل پاشا	« حاجی حمید افندی	٨٠
سلیمان پاشا	« مفتی حاجی محمد افندی	٥٠
توفیقیه	« حسن افندی	٢٠
حاجی عمر اغا	« محمد افندی	٣٠
میدان	« حاجی محمد افندی	١٠
محمد اغا	« سعد الدین وحسن افندیلر	
حاجی اسحق پاشا	« محمد افندی	٣٠

	مدرس	طلبه
حاجی ابراهیم پاشا مدرسه‌سی	علی افندی	٦٠
جوهریه «	احمد افندی	٢٥
شفاهیه «	صاجلی حاجی محمد افندی	٤٠
جامع کبیر «		١٠
پرچنج قریه‌سنده مصطفی بك «	حسین افندی	٤٠
ملاکندی قریه‌سنده احمد بیکرجی «	عبدالرحمن افندی	٢٥
کبان قضاسنده ضیائیه «	حسن افندی	
عربکر قضاسنده چارشو جامعی «	مفتی محمد افندی	٢٠
« « عثمان پاشا «	عبداه افندی	١٠
اکین قضاسنده جومك اوغلی «	حسین افندی	

ملاطیه‌ده اولان مدارس علوم

	مدرس	طلبه
شهابیه مدرسه‌سی	حاجی محمد افندی	٣٠
نوریه «	حاجی جعفر افندی	٢٥
حاجی یوسف افندی «	حاجی سلیمان افندی	٦٠
سکوتلی جامع شریفی «	عبداه افندی	٤٠
حاجی عباس افندی «	علی افندی	٢٠
چنارلی جامع شریفی «	یوسف افندی	٢٠
دخانجی زاده خلیل افندی «	خلیل افندی	١٥

	مدرس	طلبه
خارجی اوغلی مدرسه‌سی	محمود افندی	٢٣
زین الدین زاده »	حاجی احمد افندی	٢٠
سلوکی زاده »	احمد افندی	٢٠
مصطفی پاشا »	محمد افندی	٣٠

داخل ولایتده بولنان کتبخانه

کتاب	جلد
نفس خرپوت قصبه سنده قورشونلی مدرسه سنده	
چرته‌لی زاده‌لر کتبخانه‌سی	١٠٠٠
حاجی کامل پاشا کتبخانه سنده	٣٠٠
حاجی ابراهیم پاشا »	٣٠٠
کبان قصبه سنده ضیا پاشا کتبخانه‌سی	٣٥٠
عربکر قصبه سنده اسیانقجی مصطفی پاشا کتبخانه‌سی	٢٠٠

علوم مشهوره

برنجیسی علم صرفدرکه کلمه‌لرك احوال ابنیه سندن بحث ایدر •
ایکنجیسی نحودرکه کلمه‌لرك احوال اواخرندن بحث ایدر •
اوچنجیسی منطقدرکه فکری خطادن حفظ ایچون تعریفات وادله‌دن بحث ایدر برآلت قانونیه‌در •

دردنجیسی علم کلام اولوب عقایددن بحث ایدر ٭
بشنجیسی علم فقه اولوب فروع مسائل احکام شرعیه‌دن باحثدر ٭

آلتنجیسی علم اصول فقه اولوب احکام شرعیهٔ فرعیه کندیدن استنباط اولنان قواعدی حاوی اوله‌رق مبناسی کتاب وسنت واجماع وقیاس ادلهٔ اربعه‌سیدر ٭

یدنجیسی علم حدیثدرکه احادیث نبویه‌در ٭

سکزنجیسی علم اصول حدیث اولوب احادیث مرویه‌نك مقبول ومظنون وامثالنی بیلمك ایچون اسانید یعنی راویلرینك احوالندن بحث ایدر ٭

طقوزنجیسی علم تفسیر اولوب آیات قرآنیه‌نك سبب نزوللریله قواعد عربیه مقتضاسی اوزره علی طاقة البشریه توضیح معانیسندن بحث ایدر ٭

اوننجیسی علم معانی اولوب حال ومقامك مقتضاسنه مطابقتی حیثیتندن الفاظك احوالندن باحثدرکه مثلا مخاطب اولان کمسنه‌نك حالنه کوره بعضاً تأکیدایله و بعضاً تأکیددن خالی اوله‌رق ایراد کلام اقتضا ایلر بو امثال شیلری بیلمك ایچون اشبو علم معانی تدوین ایدلمشدر ٭

اون برنجیسی علم بیان اولوب برمعنایی مقصود اوزرینه وضوح دلالتده مختلفه اولان تراکیب ایله ایراد ایتمك کندیله بیلنان علمدر حاصلی حقیقت ومجاز وکنایه اوله‌رق ایراد کلامك طریقلری بوعلم ایله بیلنور ٠

اون ایکنجیسی علم بدیع اولوب تحسینات کلامك طریقلرینی بیلدیرر الحاصل اشبو علم معانی و بیان و بدیع فصاحت و بلاغتك خادملریدر ٠

اون اوچنجیسی علم هندسه اولوب هیئت اجسام وسطوح وخطوطدن عبارت اولان اشکالك مساحهٔ ابعادیله خواصندن بحث ایلر ٠

اون دردنجیسی علم حکمت اولوب بقدر الطاقة البشریه نفس الامرده اولدیغی وجهله حقایق اشیادن بحث ایلر ٠

اون بشنجیسی علم هیئت اولوب اجرام سماویه‌نك یکدیگرینه قربیت و بعدیتندن وحرکتلرینك بطوء وسرعتندن و بونلره متفرع باجمله احکامندن بحث ایلر ٠

اون التنجیسی علم جغرافیا اولوب کرهٔ ارضك ربع مسکونده واقع اقالیمك احوال وعدد بلادیله عرض وطوللرینی وجبال وقره ودکزلر وارمقلر وامثالی احوالنی بیان ایلر بونلردن بشقه

علم وضع وعلم حساب وعلم فرائض وعلم تصوف وعلم جفر وعلم حروف وعلم مناظره يعنى آداب وعلم اشتقاق وعلم خط وعلم املاء خط وعلم تاريخ وعلم عروض و علم موسيقى وعلم انشا وعلم اخلاق وعلم مناظر وعلم موازين امثالى علوم موجود اولەرق تعريفدن مستغنيدر • بوعلومدن بعضيلرى مدارسدە و بعضيلرى مكاتبدە و بعضيلرى هرايكيسندە تدريس اولنوب و بعضيلرى غير متداول وتحت نسيج عناكب نسيانده متواريدر •

علوم مذكورەدن فن جغرافيانك واضع مؤسسى مصر حكماى قديمەسندن هرمس نام حكيم اولوب بوفنك فائدەوعلت غائبەسى انسانى احوال عالم و كيفيات استيناس امه مطلع قلمشدر •

دنيادە الك اول ترسيم اولنان خريطه تاريخ ميلاددن بيك ايكيوز سنه اقدم ملوك مصردن (سيسيوستريس) نام ملك عظيمك صحايف اختراعاته علاوه ايتدير مش اولديغى خريطـهٔ اولوب بعدەبو اصول الى الان مرعى الاجرا اولمشدر •

فن مذكورده بطليوسك تأليف ايتمش اولديغى جغرافيا نام كتابده ربع مسكونده واقع درتبيك بشيوز اوتوز شهرك اساميسيله ايكيوز جبال متسلسلەنك مقدار ارتفاعلرى وايچلرنده بولنان جواهر ومعادن وكرهٔ ارض اوزرنده بولنان دكزلرايله جزاير وحيوانات وخواص واقطار زمينده بولنـان مخلوقاتك نوع وصورت واخلاقلرى و بالجمله ذوى الحيـاتك مأكـولات

ومشروباتی مذکور اولوب مأمون خلیفه زمانده تعریب ایدلمش ایسه‌ده نسخه‌سی موجود دکلدر .

خلفای عباسیه زمانلرنده توسع وانتشار ایدرک مفصل مکمل کتابلر تألیف ایدلمشدر .

من الجمله هجرتك ایکیوز طقسان تاریخنده ابو القاسم عبدالله نام ذات کتاب المسالك والممالکی وابو اسحق اصطخر اوچیوز بو قدر سالنده کتاب الاقالیمی و محمد جیها اوچیوز یکرمیده کتاب المسالك فی معرفت الممالکی وابو الفرج بغدادی تذکره‌یی وابن حوقل کتاب المسالك والمفاوزی ویاقوت حموی معجم البلدانی وابو الفدا تقویم البلدانی یادکار اخلاف ایلمشدر .

حکره‌لری اوروپالولر بو فن نفیسی علماء مشار الیهمك آثارندن اخذ ایدرك توسیع وتشعیبنه سعی واجتهاد ایله مکمل بر علم یاپوب تفریق انواع مقاصدیله برقاچ قسم اوزرینه بنا وعلاوات شعوب وانواعنه اعتنا ایلمشلردر .

بو فصولدن بریسی جغرافیای ریاضیه اولوب کره ارضك شکل وهیئت وسکون وحرکتی ونجوم کواکبك اکا اولان نسبتی اعتبار یله احوالندن بحث ایدر .

یکنجیسی جغرافیای طبیعیه اولوب بونده کره ارضك اجزاسیله

صولرندن و بریه وجبال ومعادن ونباتات واوزرنده تعیش ایدن حیواناتدن بحث اولنور ٭

اوچنجیسی جغرافیای دینیه اولوب بونده ادیان ومذاهب وتفرعاتندن بحث ایدیلور ٭

دردنجیسی جغرافیای سیاسیه اوله‌رق بونده دخی مواد احکام سیاست وتدابیر امورملك وملت جهتلری ایرادقلنور ٭

بشنجیسی جغرافیای ادبیه اولوب اداب واخلاق انام وعادات وطباع اقوام اعتباریله سرد مباحث اولنور ٭

التنجیسی جغرافیای تاریخیه اولوب بونده دخی ازمنهٔ مختلفه‌دن بلدان واقالیمدن وقوعبولان حادثات وتغیراتدن بحث وتفصیلات اولنور ٭

دیمك اولورکه سالنامه‌لر دخی برولایتك اقسام مذکوره‌دن بعضیلرینه تفرع ایدرك احوالنی ابراز ایچون دائرهٔ حدودینك مقداری نسبتنده فن مذکوره خادم بر رسالهٔ مختصره‌در ٭

بناءعلیه فن مذکورده ایراد اولنان بعض مواد نافعه‌نك بعض ولایات سالنامه‌لرینه اقتفا ایدرك درج وعلاوه‌سی تنسیب ایدلمشدر ٭

مثلا کرهٔ ارضك حرکهٔ یومیه وسنویه‌سندن بحث ایتمك مباحث جغرافیای ریاضیه‌دندر .

ارضك حرکه‌سی رأی متأخرین اولوب کرهٔ ارضك محوری اوزرنده یکرمی درت ساعتده برکره غربدن شرقه تشکیل ایلدیکی حرکتنه حرکت یومیه وجرم ارضك اطراف شمسده تتابع فصول ایله سنه‌ده برکره تشکیل ایلدیکی دورکامله حرکت سنویه‌دینلور . وشمس اعظمك کرهٔ ارضدن برملیون اوچیوز یکرمی سکز بیك کره بیوك وارض ایله بینلرنده اولان بعد اوتوز درت ملیون بشیوز بیك فرسخ اوله‌رق برثانیه ظرفنده یدییوز زراع مقداری مسافه قطع ایدن طوب کله‌سی کرهٔ ارضدن مرکز شمسه طوغری اتلسه مرکز شمسه انجق اون ایکی سنه ظرفنده واصل اوله‌بیله‌جکنی حساب ایتمشلردر العلم عندالله

ایکنجی قسم اولان جغرافیای طبیعه که علم طبیعة الارض دخی اطلاق اولنور بونده ارضك کرویتی اثبات اولنمشدر .

شویله‌که : اوائلده ارضك بسیط ومستدیر ایدوکی شایع ایکن میلاددن بشیوز سنه مقدم (فیثاغورث) حکیم زماننده برطاقم ادلهٔ عقلیه ایله کروی الشکل اولدیغنه فلاسفهٔ عصر اتفاق ایلمشلردر .

کرهٔ ارضك مساحهٔ سطحیه‌سی ایکیوز ملیون میل مربع

حساب اولنوب بونك اونده بدیسی مقداری صودن واونده اوچی مقداری قره‌دن عبارت ایدوکی و بوقره‌نك نصف کرهٔ شمالی بشدن درت حصه‌سنی ونصف کرهٔ جنوبی خمسنی محتوی اولدیغی بیان ایدلمشدر ارضك درونی ادراك انساندن مخفی اولمسیله علمأ طبقات ارض ظاهر ارضده بولنان اجزالری کوروب درت قسمه تقسیم ایتمشلردر ٠

شویله‌که : برقسمی بیلدیکمز عادی طاش وطپراق وچامورلر وایکنجیسی معدن طوزلری وامثالی معادن واوچنجیسی قابل احتراق واشتعال اولمیان ودردنجیسی چکیج ایله دوکلمکه قابل اولان موادمعدنیه‌در ٠

برنجی قسمدن اولان بللور بعض کره ملون و بعضاً غیر ملون اوله‌رق جبال متسلسله‌ده وصویی چوق مغاره‌لرده اولور ٠

بو بلوری اذابه ایدرك تقلید جوهر تصنیع ایدرلر بوقسمدن عقیق یمانینك الك ظریفی بلاد شرقده بولنان بیاض وبنفشه رنکنده اولانلردر ٠ برجنسی دها واردرکه جوهرینه مادهٔ اجنبیه داخل اوله‌رق حشیش رنکنده اولمسیله عقیق یمانیٔ حشیشی دینلور بوجنس بلاد یمن ومکهٔ مکرمه‌ده ظهور ایدر ٠ اق عقیق سود ویابولوط رنکنده بیاض برطاش اولوب

محلنده دانه‌دانه بولنورکه بوندن یوزك طاشی اعمال ایدرلر .
مطلق عقیق ایکی قسم اولوب برقسمی عقیق عادی اوله‌رق بلادهند و بلاد عرب ومصرده ظهور ایدر . و برقسمی عقیق اعلادرکه انجق بلادعجمده ظهور ایلر .

یشم طاشی صوماترا اطه‌سنده وامریقای جنوبیده امازون نهری جوارنده بولنور تزیناتده قوللانیلور .

یشب طاشی صنفی متعدد برطاش اولوب بعض نوعی صیقل ایله زیاده‌سیله لمعان پیدا ایدر بوطاشك اعلاسی بلاد هندده واوستریا واسوج وفرانسه ممالکنده ظهور ایدوب تزیین ایچون امتعهٔ نفیسه میاننده استعمال اولنور .

لاجورد طاشی یشیل رنکنده برطاش اولوب بونك رنکی غایت کوزل اولمقله برابر تأثیرهوا ایله متغیر اولدیغندن یومشق توز یاپیلورکه بوتوزه ماوراءالنهر لاجوردی تعبیر ایدرلر حجر مذکور بلاداسیاده ظهور ایدر بوجمله‌دن احجار مشرقه برقاچ نوع اولوب بونلرك اعلاسی زبرجد وصاری یاقوت و یاقوت احمردر .
و بر یسیده زمرددرکه نوع جواهردن عداولنان احجار نفیسه‌نك بشنجی درجه‌سنده اولوب اعلاسی کوزل یشیل اولنلریدر .
اوفق دانه‌دانه اوله‌رق امریقا قطعه‌سنده کائن پرو بلادنده بولنور اسپانیوللر امریقا ممالکنی فتح ایتدکلری وقت پرواهالیسی بوزمردك بیوك دانه‌لرینه پرستش ایدر بولمشلردر .

نشادر ایکی نوع اولوب بری ایتالیاده کائن وولقان طاغنده وکبریت معدننده چوق بولنور ودیکری بلاد مصر وشامده وفرانسهده حیوانات وخصوصیله دوه روثندن یاپیلور الماس وحجرالجس وعنبرخام وکهربا نوع ثالث معادنندن اولوب حجرالماس معادن مستقله دندر • تحقیقات واقعه یه نظراً معادن کوریتک روحی اولوب مواد معدنیه نك غایت براقیدر •

حجرجس یعنی سیاه کهربا نفط معدنیدن برنوع اولوب عنبرخامك مادهٔ حیوانیه ویا حجریه اولمسنده معادن اربابی بالاجزم واتفاق ایدهمامشلردر •

بوعنبرك رائحهٔ طیبه سندن ایچون مقبول برشی اولوب سطوح وشطوط بحرده پارچه پارچه اولهرق ظهور ایدر •

کهربا برجوهر نفطی اولوب پروسیا سواحلنده بحر بالطقده ظهور ایدر • دردنجی نوع معادنك اشهری زرنیخ وتوتیا وجیوه وقورشون وتیمور وبقر وکموش وپلاتن دینلان بیاض التوندر •

حجرمقناطیس تیمور معدننده اولوب بونك تیموری جذب ایتمسی وقطبی کوسترمك خاصهسی مشهوردر والتون معادنك انفس ووزنجه اثقلی اولوب دوکلدکجه اوزامق خاصهسیدر •

هوای نسیمیده اولان بخار دائما مشاهده اولنان برچوق آثار وحوادثاتك منشأ ومنبعیدر شبنم یعنی چـه وقراغی تعبیر اولنان نسنه‌لرك حدوثنه باشلوجه سبب هوای نسیمیده بولنان بخار اولدیغی مثللو سیس و بولت و یغمور وقار دخی بعض اسباب خارجیه‌نك تأثیریله ینه هواده اولان بخاردن حاصل اولورلر ٠

رطوبتلی اولدیغی حالده سطح ارضك درجـهٔ حرارتی هوانك درجهٔ حرارتندن دون اولوبده حصوله کلان بخـار هوایی اشباع ایده‌جك مرتبه‌دن زیاده بولنـدیغی تقـدیرده تکاثف ایدرك بیاض دومانلر هیئتنی کسب ایدوب سطح ارضه ملاصق قالورکه ضباب یعنی سیس و یاخود پوص دینلان شی بوندن عبارتدر ٠

بالعکس بعض کره نهرلرك درجهٔ حرارتلری هوانك درجهٔ حرارتندن دون بولنمغله صولرك اوست طرفنده اولان هواده‌کی بخار صوغیوب مقداری درجهٔ اشباعی تجـاوز ایتدیکی کبی تکاثف ایلمکه باشلایه‌رق نهرك اوزرنده برسیس پیدا اولور ٠

(بولتلر)

هرموسمده هواده یوزوب بولت اسمیـله معروف اولان

نسنه‌لر تکاثف ایتمش اولان بخارك غایت صغیر صو حبه‌لریله
تجمعندن عبارتدر مذکور صوحبه‌لری هرنقدر هوادن اثقل
ایسه‌لرده‌ینه هـوادن اثقل اولان بعض اینجـه توزلر هواده
طیران ایلدکاری مثللو بولنردخی دائما سطح ارضده ایصنوب
خفت پیدا ایدرك یوقاری طوغری صعود ایدوب جوهـواده
سیروسیاحت ایدرلر بوصورتله بولتلرك سیسدن فرقی اولمیوب
یالکز سیس سطح ارضده و بولتلر ایســه اندن بعید اوله‌رق
جوهواده ارتفاعات مختلفه‌ده بولنورلر اولنان تجربه‌لره نظراً
بولتلرك سطح ارضدن ارتفاعلری قیش موسمنده بیك بشیوزایله
ایکبیك زراع و یازموسمنده درتبیك ایله بشبیك زراع بیننـده
اولمق لازمکلورایسه‌ده کیلو ساق نام حکیم بالون ایله طقوز
بیك زراع قدر ارتفاعه چیقدقده بوارتفاعدن یوقاریده‌دخی
بولت مشاهده ایلمشدر .

بولتلرك صورت ظاهره‌لرینه نظراً درت نوع اولوب بونلردن
(طنجـاف) دینلان اینجـه بولت اکثریا بیـاض واتلمش
پموق کبی برهیئتده اوله‌رق الـیوکسکده اولان بولتلر بونلراولوب
اکثریا هواده بونوع بولتلرظهور ایلدیکی وقت هوانك تحول
ایده‌جکنه دلالت ایدرلر .

بولتلرك برسببله صوغومه‌لری اوزرلرینه حاوی اولدقلری

صغیر حبه‌لری برلشه‌رك بیوجك حبه‌لر اولوب ثقلتلری حسبیله جوهواده طوره‌میه‌رق سطح ارضه هبوط ایدرلرکه یغمور بوندن عبارتدر .

مذکور بولتلری تشکیل ایدن صغیر حبه‌لر برمقدار صوغیوب تکاثف ایدرك کبیر حبه‌لری اولورایکن دها زیاده صوغیه‌رق درجهٔ انجماده کلوب تصعب ایدرلر ایسه (قار) حاصل اولور

معلوم اولدیغی اوزره مختلف بیوکلکده و غیرمنتظم اوله‌رق مدورالشکل بوزدانه‌لرندن عبارت اولان نسنه‌لره (طولو) تعبیر اولنور (وولتا) نام حکیمك قولنجه بری مثبت و دیکری منفی القتریقی حاوی و یاخود بری هرقنغی نوعدن اولورسه اولسون القتریق ایله طولو واخر القتریقدن عاری بولنان ایکی بولت بر برلری اوزرنده بولنه‌رق بونلرك برندن حاصل اولان یغمور دانه‌لری اول بولتدن القتریقی اخذ ایله دیکر بولته رفع اولنه‌رق القتریقلرینی اکاویردکدن صکره دیکر بولت طرفنه تکرار جذب و بعده رفع اولنه‌رق مذکور یغمور دانه‌لری اول ایکی بولت اراسنده اشاغی یوقارو برمدت حرکت و اشبو حرکت اثناسنده یکدیکرینه چارپشه‌رق برسبب خارجی ایله دخی صوغیوب تصلب ایدرك یره نزول ایده‌رلر .

اکثریا بهار و یاز موسملرنده و کونك اك صیجاق وقتنده فورتنه‌لو هوالرده رعد و برق اثناسنده و بعضاً صاعقه ایله برابر

سطح ارضه نازل اوله‌رق انده اولان مزروعات واشجار ونباتاتی رخنه‌دار ایدوب زیاده بیوجك اولدیغی حالده انسان وحیواناتی دخی اهلاك ایده‌بیلور • ودائما طولو یاغمزدن اولجه بولتلرده برخفیف کورلدی ایشیدیلوب اکثریا فورتنه‌نك روزکاری طولودن صکره ظهور ایدرك طولودن اول و یا برابر ظهوری نادر وکیجه‌وقتی طولو یغمسی دخی ازواقع اولمشدر •

(برق . رعد صاعقه)

بولتلرك بعضیلری مثبت و بعضیلری منفی القتریقی حاوی اولدقلرندن بومثللو مغایر القتریقلری حاوی اولان هرقنغی ایکی بولت جو هواده بر برلرینه تصادف ایتدکلرنده حاوی اولدقلری مغایر القتریقلر یکدیکرینی جذب ایدوب اتحاد ایدرك اثنای اتحادده بر و یا زیاده شراره‌لر ظهور ایتمکله برقك اول شراره‌لردن عبارت بولندیغی ورعد دخی شرارات مذکوره‌نك بولتدن بولته وطاغدن طاغه عکس ایدرك دفعات متوالیه اوزره تکرر ایدن صدانك کورلدیسی اولوب صاعقه ایسه هرقنغی نوع القتریقی حاوی بر بولت ارضه قریب کلدکده کندیسنده بولنان القتریقك مغایری اوله‌رق ارضده بولنان القتریق ایله و یاخود ارضك القتریق مرکبنی بالتأثیر تحلیل ومشابهینی درون ارضه طوغری دفع ومغایرینی جذب ایدوب

انكله اتحادایدرك اثنای اتحادده ظهورایدن شرارەلردن عبارت اولدیغی اشکار برکیفیتدر .

سطح ارضده بولنان طوپراقلر وطاشلر وسائره دائما مواد معدنیه وترابیەدن عبارت اولوب شرارهٔ القتریقیـەدخی مواد معدنیه‌یی اذابه ایتمکده بولندیغنـدن بولت ایله ارضـك حاوی اولدقلری مغایر القتریقلرك سطح ارضده ویابرقاچ زراع درون ارضده اتحادایتدکلری محلدن مرورایدن شرارەلر اول موادمعدنیهٔ ترابیه‌یی اولاً اریده‌رك بعده اریمش اولان موادتصلب ایتدکده شرارەلرك مرور ایلدیکی استقامتده تیمور اوجاقلرنده حاصل اولان جروح مثللو چبوق شکلنده برشی حاصل اولورکه خلق انی ذات صاعقه ظن ایدرلر بوایسه مذکور صاعقه‌نك تأثیرندن حصوله کلمه برشی اولوب ذات صاعقه ایله بشقه درلو هیچ برمناسبتی یوقدر .

صاعقه‌یی موجب اولان بولت سطح ارضه تقرب ایتدکده ارض اوزرنده واقع اولوب کندوسـنه سائر اشیادن زیاده قریب بولنان شیلرنه ایسه ذکراولنان ایکی مغایر القتریقـلرك اتحادی کیفیتی اول شیلرك هرقنغیسی سائرلرندن زیاده ناقل القتریق ایسه اوزرنده وقوعبولدیغندن صاعقه‌نك نزولی اکثر یوکسك تپەلر ومناره وقله کبی مرتفع نسنەلر ورطوبتلی اغاجلر اوزرلرنده واقع اولوب انلردن یره مرورایدرك کذرکاهی اوزرلرنده بولنان

نسنه‌لری هدم واحراق وحیوانی تلف وهلاك ایدر .

بناءعلیه فورطونه‌لو هوالرده اویله مرتفع نسنه‌لرك جوارنده بولنمق وعلی‌الخصوص یغموردن محافظه ضمننده صحرالرده بولنان یوكسك اغاجلرك التنه كیرمك پك مخاطره‌لو شیلردن اولمغله اصلا تجویز اولنمامق لازمكله جكی توصیه ایدلمشدر .

—*—

(روسیه ایمپراطورلغی)

٢٤٣ تاریخنده دوقه‌لقله باشلایوب ٣٦٣ سالنده قراللق نامنك اكتسابیله ١١٣٤ سنه‌سنده‌ایمپراطورلق عنوانی‌قزانمشدر . ایمپراطور علكساندر حضرتلری ١٢٦٢ تولدایدوب ١٢٩٨ سنه‌سنده صندالیٔ ایمپراطوری‌یه جلوس ایلمشدر . پای تختی پترسبورغ‌شهریدر نفوس اهالیسی‌عموماً طقسان‌ملیون مقدار یدر وقوهٔ‌عسكریه‌سی‌حضرده سكز یوزسفرده ایكی‌ملیون‌ایكیوز بیك راده‌سنده وواردانی یوز اوتوزالتی ملیون لیرامقدارنده‌وصرفی بونسبتده‌در .

(المانیا ایمپراطورلغی)

المانیا ایمپراطورلغنی تشكیل‌ایدن ممالك شمالی وجنوبی

قسملرینه ایریله‌رق قسم شمالیسی برقرالیت ودرت بیوك و بش کوچك دوقه‌لق و یدی پرنسالك واوج جمهوریت ایله «هس» بیوك دوقه‌لغك «من» نهری ساحل شمالیسنده اولان قسمنی حاوی بولندیغی مثللو المانیای جنوبی دخی «وادیرا» و «ورتمبرج» قرالیتلریله «یاد» و «هس‌دارمشتاد» و «لیتمش‌شتاین» بکلکنی شامل اولوب بدایتی ۱۱۱۳ تاریخنده باشلیوب ۱۱۸۶ تاریخنده لهستانك برقسمنی ضبط و ۱۳۸۷ سنه سنده فرانسه ایله وقوعه کلان محاربه نتیجه سنده فرانسه‌نك «الساس» و «لورت» ایالتلرینی ضمیمهٔ ممالك ایتمکله قرالیت عنوانی ایمپراطورلغه تحویل ایلمشدر ٠

المانیا قطعه سنه اوائلده جرمانیا اطلاق اولنمقده ایکن مؤخراً المانیانك هر ملل مختلفه سنه برراسم وضع اولندیغی کبی یالکز جنوب غربیسی طرفلرنده ساکن اقوام جرمانیا اسمنه منحصر اولمشدر ٠

ایمپراطور «ویلهلم کیوم» حضرتلری ولادتی فی ۱۰ مارت سنه ۱۲۱۲ تاریخنده اولوب فی ۱۲ کانون‌اول سنه ۱۲۷۸ سنه سنده صندالیٔ ایمپراطوری یه قعود ایلمش پای‌تختی «برلین» شهریدر نفوس عمومیه سی اللی ملیونه قریب اولوب قوهٔ عسکریه سی حضرده درتیوز بیکی وسفرده برملیون درتیوز بیکی وواردانی اوتوزایکی ملیون لیرایی متجاوز و مصارفی بونسبتده در ٠

(انكلتره ايمپراطورلغى)

خيلى زماندنبرو ايرلانده و بريتانيا اطه‌لرى انكلتره‌نك تحت تصرفنده اولوب ١٠٦٦ سنهٔ ميلاديه سنده انكلتره حاكمه‌سى «الزابت» نام قرالچه‌نك وفاتى اوزرينه اقرباسندن بولنان اسقوچيا حكمدارى پاى تختى اولان «ايدنبروغ»دن لوندره‌يه كچه‌رك ايكى حكومتى برلشديرمش و ١٨٠١ سنهٔ ميلاديه‌سنده ايرلانده بريتانيا معاهده‌سنى قبول ايدوب جمله‌سى برحكومت اولمشلردر • ويقتوريا حضرتلرينك ولادتى فى ١٢ مايس ١٢٣٥ سنهٔ هجريه‌سى و بدايت حكومتى فى ١٦ حزيران ١٢٥٤ ساليدر مقرحكومتى لوندوره شهريدر • درونده اون بيك قطعه مقدارى چارسو واوچ مليون مقدارى سكنه‌سى واردر • هندستان مستملكاتى اهاليسيله برابر نفوس عموميه‌سى ايكيوز اللى مليونه بالغدر • ميلادك بيك التيوز اونبر تاريخنده انكليز تجارلرندن بعضيلرى هنداهاليسيله تجارته شروع ايدرك كتدكچه دولت مشاراليها سطوت وقوتى ممالك هنده مستولى اولوب مقاتلهٔ شديده‌وسفك دماء كثيره‌ايله اكثر ممالك هنده متصرف اولمشلردر •

(اوستريا ايمپراطورلغى)

١٨٠٦ تاريخ ميلاديسنده المانيا ايمپراطورلغى عنوانى اوستريا

ايمپراطورلغنه تحويل اولنەرق حالا ايمپراطور « فرانسوه ژوزف » حضرتلرينك تاريخ ولادتى فى ١٦ اغستوس سنه ١٢٤٦ واپمپراطورلغى فى ٢٠ تشرين ثانى ١٢٦٦ پاى تختى «ويانه» اولوب اوتوز التى مليون نفوسه مالكدر .

(فرانسه جمهوريتى)

١٨٧٠ سنه‌سنده المانيالولرك محاربه‌سنده فرانسه ايمپراطورلغى جمهوريته انقلاب ايدوب حالا رئيس جمهور «موسيو غره‌دى» حضرتلريدر پاى تختى پارس اولوب نفوس عموميه‌سى قرق مليون رادەلرنده اولەرق قوۀ عسكريه‌سى حضرده بشيوز وسفرده بربچق مليونه‌قريبدر .

(ايتاليا قراللغى)

١٨٥٩ و ١٨٦٠ و ١٨٦١ تاريخلرنده ايتاليادەغايت عظيم وقوعات اوزرينه ايتالياى وسطاده واقع جميع ممالك وسيجلياتين عموماً سردنيا قراللغنك تحت حكمنه داخل اولەرق ساردنيا قرالى ايتاليا قرالى اولمشدر . حالا قرال هومبر حضرتلرينك ولادتى ١٢٦١ وقراللغى ١٢٩٥ و پاى تختى روما شهريدر نفوس عموميه‌سى اوتوز مليونى متجاوزدر .

(اسویچره جمهوریتی)

جماهیر متفقه هیئتندهایکی بچق ملیوندن عبارت اولان اهالینك مصالحنی روئیت ائلك اوزره بهرسنه (زوریخ) و (برن) و (لوسرنه) شهرنده مجلس عمومی عقدایمکده بولنمشلردر .

(اسپانیا قراللغی)

مقرادارهسی (مادرید) شهری اولوب قرال (الفونس) اسلافنه خلفاً صندالیٔ حکمداری یه ۱۲۹۱ سنهٔ هجریهسنده جلوس ایتمش ونفوس عمومیهسی اوتوز ملیوندن زیاده تخمین اولنمقده بولنمشدر .

(پورتکیز قراللغی)

اون ایکنجی عصر اواسطنده اون بشنجی هانری پورتکیز قراللغی تشکیل وسنه ۱۱۳۹ میلادیهسنده کسب استقلالیت ائلمش واون التنجی عصرك اواخرنده التمش سنه قدر اسپانیایه تابع اولدقدن صکره ۱٦٤ سنهٔ مسیحیهسنده تکرار نائل استقلالیت اولمشدر حالاقرال (لوئی فلیب) ۱۲۷۸ سنهٔ هجریهسنده حکمدارالغه یچمش پای تختی (لیزبون) شهری ونفوس اهالیسی سکز ملیون رادهسنده بولنمشدر .

(بلچيقا قراللغى)

حالا قرال (ليو بولـدثانى) ١٢٨٢ سـنهٔ هجريه سـنده قراللغه جالس اولمشدر پاى تختى (بروكسل) شهرى اولوب اهاليسى بش مليون راده سنده در .

(فلمنك قراللغى)

فلمنك مملكتى كه هـولاندا تعبير اولنـور حالا قرال لوئى فليب اولوب ولادتى ١٢٥٤ وقراللغى ١٢٧٨ سنهٔ هجريه سى و پاى تختى (امستردام) شهرى اوله رق مقدار نفوسى بش مليونه بالغدر .

(دانيمارقه قراللغى)

قرال (فرستيان) قراللغى ١٢٨٠ تاريخيدر مقر قراليتى (قو پنهاق) شهريدر نفوس اهـاليسى ايكى بچق مليـونى متجاوزدر .

(اسوج ونوروج قراليتى)

قرال (اوسقار) ثانى ١٢٨٩ تاريخنده قراليتـه بچوب مقر حكومتى (استوقهولم) شهريدر مقدار نفوسى التى مليـونه بالغدر .

(يونانستان قراللغى)

١٢٤٤ سنهٔ هجريه‌سنده‌فرانسه وانكلتره وروسيه‌دولتلرينك توسطلريله يونانستان دولت عليه‌دن تفريق اولنمشدر(يوركى فردنياندو ژوژ) ١٢٨٠ سنه‌سنده قراليتـه جلوس ايلمش ومقرحكومتى (آتنا) شهرى اولوب نفوس اهاليسى بر بچق مليونه بالغدر .

(مملكتين نام ديكرله رومانيا قراللغى)

سلطنت سنيه‌نك زير ادارهٔ عادلانه‌سنده بولنديغى حالده برلين معاهده‌سى اوزرينه بيك ايكيوزطقسان‌بش سالنده‌كسب استقلاليت‌ايتمشدر (بكرش) شهرى مقراولوب مقدار نفوسى ايكى بچق‌مليون راده‌سنده بولنمشدر .

(صربستان قراليتى)

برلين معاهده‌سيله بيك‌ايكيوز طقسان سالنده مستقل‌اولوب مقرى (بلغراد) شهرى ومقدارسكنه‌سى بر بچق‌مليوندر .

(قره‌طاغ پرنسلكى)

بودخى برلين عهدنامه‌سى اوزرينه ١٢٩٥ سالنده مستقل

اولوب مرکزی (چتنه) شهری ومقدار اهالیسی عموماً ایکیوز بیکه قریبدر .

(چین ایمپراطورلغی)

اوچنجی عصردن بدأایله اون التنجی عصرده اوروپایه مناسباته باشلمشدر . ایمپراطور (چوتقجی) ایمپراطورلغی ۱۲۹۱ سنهٔ هجریه سی و پای تختی (پکین) شهری ونفوس عمومیه سی درتیوز ملیونی متجاوزدر .

(چاپون ایمپراطورلغی)

اون ایکنجی عصردن باشلیوب ممالکنی بر طاقم جزیره لر تشکیل ایدر . ایمپراطور (موتدنوهیتون) ایمپراطورلغی ۱۲۸٤ سنهٔ هجریه سی ومقرادارهسی (میاقو) شهری ونفوس عمومیه سی اوتوز اوچ ملیون رادهسندهدر .

(مجتمعهٔ امریقا جمهوریتی)

اوتوز بش ایالتی حاوی برجمهوریت اولوب رئیس جمهور («) پای تختی (واشنیفتون) شهری نفوس اهالیسی اون طقوز ملیون رادهسندهدر .

(ایرانشاهلغی)

ملوك فرسك قدم ووسعت ممالکیله برابر خیلوجه انقلاباته اوغرایوب نهایت ١٢١١ تاریخنده حدود حاضره سنده قرارلشه رق (ناصرالدین شاه) حضرتلرینك جلوسلری ١٢٦٥ تاریخی اولوب پای تختی (طهران) شهری نفوس عمومیه سی التی بچق ملیون مقدار یدر ٠

(فاس پادشاهلغی)

١٠٠٩ سنه سندن بدأ ایله ١٢٩٠ سنه سنده (حسن سلطان) حضرتلری جلوس ایدوب پای تختی (فاس) شهری اهالیسی التی ملیون مقدار یدر ٠

ربع مسکون اوروپا آسیا افریقا امریقا اوستراليا یعنی قلمنك جدید قطعه لرینه منقسمدر

اوروپا قطعه سی

شمالاً بحر منجمد شمالی جنوباً اق دکز غرباً بحر محیط غربی شرقاً اورال طاغلریله محدوددر ٠

قطعهٔ مذکوره اهالیسی اوچ یوز ملیون قدر بولنوب یدی ملیون قدری مسلم و باقیسی غیرمسلم اوله رق کوچك بیوك اون طقوز الکایه منقسمدر ٠

١ روم ایلی ٢ یونان ٣ ایتالیا ٤ اسپانیا ٥ پورتکیز ٦ فرانسه ٧ انکلتره ٨ بلچقا ٩ هولاندا ١٠ دانیمارقه ١١ اسوج ونوروج

١٢ روسيه ١٣ اوستريا ١٤ مملكتين ١٥ صرب ١٦ قره‌طاغ
١٧ پروسيا ١٨ المانيا ١٩ اسويجره ممالكيدر ٠

﴿ آسياقطعه‌سى ﴾

شمالاً بحرمنجمدشمالى جنوباً بحرمحيط هندى شرقاً بحرمحيط‌كبير غرباً آق‌دكز واورال طاغلريله محدوددر ٠

اهاليسى يديبوز مليوندن زياده‌جه اولوب يوزاون‌مليون قدرى مسلم باقيسى غيرمسلمدر قطعهٔ مذكوره باشلوجه‌اون‌ايكى الكايه منقسم بولنمشدر ٠

١ اناطولى ٢ جزيرة‌العرب ٣ سبيريا وقفقاز ٤ عجمستان
٥ تركستان ٦ كاشغر ٧ افغانستان ٨ بلوجستان ٩ هندستان
١٠ هندچينى ١١ چين ١٢ جاپونيا ممالكيدر ٠

﴿ افريقا قطعه‌سى ﴾

شمالاً آق‌دكز جنوباً بحرمحيط‌كبير شرقاً بحرمحيط هندى غرباً بحرمحيط غربى ايله محدوددر ٠

اهاليسى يوزمليون‌قدرنفوسدن‌عبارتدر ٠ قطعهٔ‌مذكوره‌نك احوالى لايقيله‌بيلنه‌مديكندن يالكز كنارلرى معلوم اوله‌رق كوچك وبيوك اون‌سكز الكايه منقسمدر ٠

١ مصر ٢ جزاير ٣ فاس ٤ صحراى كبير ٥ سنغامبى ٦ كنيهٔ
شمالى ٧ كنيهٔ‌جنوبى ٨ هوتانطو ٩ كفريه ١٠ مونوموتابا
١١ بوزامبيك ١٢ زنكبار ١٣ صومال ١٤ حبش ١٥ نوبه
١٦ سودان شمالى ١٧ سودان‌جنوبى ١٨ مداغقار ممالكيدر ٠

(امريقا قطعه‌سی)

قطعهٔ مذکوره‌نك شمال طرفی بحر منجمد شمالی شرق طرفی بحر محیط غربی غرب وجنوب طرفلری دخی بحر محیط کبیر ایله محدود اولوب اهالیسی سکسان ملیون نفوسه بالغدر . قطعهٔ مذکوره باشلوجه اون طقوز الکایه تقسیم اولنمشدر .

١ غرو نیلاند ٢ یکی بریتانیا ٣ متفقهٔ امریقا ٤ مکسیا ٥ غواتمالا ٦ آلاسقه ٧ آنیتل ٨ قولومبا ٩ خط استوا ١٠ ونزولا ١١ کو یانه ١٢ برەزلیا ١٣ پرو ١٤ بولو یا ١٥ پیلاتا ١٦ پاراکه ١٧ اورکه ١٨ شیلی ١٩ پاتاغونیا ممالکیدر .

(اوستراليا قطعه‌سی)

اشبو قطعه بحر محیط کبیرده واقع برطاقم اطه‌لردن عبارتدرکه مالیزیا ملانیزیا پولنیزیا میقرونیزیا وجزایر قطبیه اسملریله باشلوجه بش قسمه تقسیم اولنمشدر . اهالیسی یکرمی سکز ملیون نفوسدن عبارت اولوب اون ملیون قدری مسلم باقیسی غیر مسلمدر .

—*—*❁❁*—*—

(انتقه حقنده تعریفنامه‌در)

ممالك شاهانه‌دن بعض محللرده آثار عتیقه‌دن اوله‌رق بولنمقده اولان مسکوکاتك اکثری باقر وکوش والتون سکه‌لردن عبارت

اولديغندن بونلرك امر انتخابى حقنده بعض ايضاحات اعطاسنه ابتدار اولنور .

برنجى ماده باقر سكه‌لرك اوزرلرنده اولان يازولرى اوقنور وتصويرلرى فرق اولنور درجه‌ده اولمدقجه بونلرك هيچ بر دكرى اولميوب عادتا طاش وطپراق مشابه‌سنده اولديغندن انتخاب اولنه‌جق باقر سكه‌لرك يازولرى اوقونه‌جق وتصويرلرى فرق ايديله‌جك صورتده اولملى واشنمش و يازو وصورتلرى فرق وتميز اولنه‌جق راده‌ده سلنمش اولنلرى اصحابنه اعاده قلنمليدر .

ايكنجى ماده بند سابقده صورت انتخابى تعريف اولنان مسكوكات نحاسيه‌دن مجيديه بشلك قطعه‌سنده واندن از بيوك وكوچك اولنلرى يازو وتصويرلرينك اچيق وعيان اولمسى واصلا بوزلمامسى نسبتى اوزره بر غروشدن بش غروشه قدر مبايعه اولنه‌بيلور و بونلردن اونلق و يكرميلك مجيديه قطعه‌سنده اولنلرى وانلردن برمقدار بيوك وكوچك بولنانلرى دخى كذلك نسبت محرره وجهله بشمر غروشدن اللى‌بشمر غروشه قدر صاتون النور .

اوچنجى ماده يازولرى لاتين حروفيله محرر اولان كوش مسكوكاتك امر انتخابنده برنجى ماده‌ده تعريف اولنان صورته رعايتله برابر بونلر قيمتلو آثار عتيقه‌دن معدود اولميوب عاديلرى

عیار ینه باقیله رق قیمت حقیقیه لریله مبایعه اولنور و یازو وتصویرلری اصلا فرسوده اولمامش اولنلری قیمت اصلیه لرینك بر بچق مثلی ایله النه بیلورو بوجنس مسکوکات کافةً ایکیلك مجیدیه جرمنده در ٭

دردنجی ماده یازولری روم حروفیله اولان کموش مسکوکاتدن قطعه لری اوفق اولنلر قیمت حقیقیه لرینك درت واونلق مجیدیه جرمنده ودها بیوك اولنلرك درتدن التی مثلنه قدر مبایعه اولنور ٭

بشنجی ماده مسکوکات عتیقه دن کرك باقر وکرك کموش اولسون اوزرلرنده یازو اولمیوب ده یالکز تصویر بولنانلر دخی انتیقه دن معدود اولوب بونلرك انتخابنده دخی برنجی ماده ده تعریف اولنان صورته توفیق حرکت اولنمسی والحاصل یازو وتصویرلری فرق اولنمیه جق درجه ده فرسوده اولمش مسکوکات عتیقه نك التماسی لازم کلور ٭

التنجی ماده التون مسکوکات اکثر بوزوق حالده اولمیوب فقط استانبول ایمپراطورلرینك سکه لری واردرکه بونلرك جرمی بیوك وکندولری اینجه اولورلر واوزرلرنده روم حروفاتیله یازو بولنور بونلرك بیوك نوعنك اعتباری اولمدیغندن قیمت حقیقیه لرینك بر بچق قاتنه النه بیلور واوزرلرنده یازو اولمیه رق یالکز رسملری اولانلر

مقبول ومعتبر اولدقلرندن و بونلرك اكثر حرفلری قرق پارلك
مجیدیه‌دن بش غروشلق مجیدیه یه مشابه بولندیغندن كوزللكلرینه
كوره قیمتلرینك اوچ درت مثلی ویریلور •

(حجاز سالنامه سندن درج و علاوه سی مناسب کورولان)

وثنیت عهدنده قره بلوط کبی آفاقی احاطه ایدن ظلمت شرك وجهالت آراسندن برق ساطع کبی لمعان ایدرك لمحهٔ بصرده عالملری نوره غرق ایلیان شمس جهان افروز اسلامك مطلع ظهوری مسقط رأس رسالتپناهی اولان مکهٔ مکرمه شهری بدرکه مقدما (بطحا) تسمیه قلنمشیدی (جزیرة العرب) لك جهت غربیسنده و یکرمی بردرجه قرق بش دقیقه عرضیله یتمش یدی درجه طولنده کائندر .

جناب کبریانك تجلیگاه ربوبیتی اولمغله قبلهٔ موحدین اولان کعبهٔ معظمه یی کمال توقیرایله آغوش احترامنده اعزاز ایلیان اشبو بلدهٔ مقدسه نك مبدأ عمرانی (جرهم) قبیله سنك حضرت اسماعیل علیه السلامه معیتله توطن ایتملرندن اعتبار اولنمق لازمکاور شویله که نبیٔ عالیشان مشارالیهك ارتحالندنصکره ولایت کعبهٔ معظمه نجل عالیلری (نابت) بن اسماعیل علیه السلامه قالمش ایسه ده آندنصکره (مضاض بن عمرو) الجرهمی یه انتقال ایتمشیدی .

کتب سیردن استنباط اولندیغنه کوره جرهم قبیله سی اشبو (مضاض) لك تحت ریاستنده (وقطورا) دینلان شعبه سی دخی (مضاض) لك عموجه زاده سی (سمیدع) رفاقتنده اوله رق یمن طرفلرندن مکهٔ مکرمه یه کلمش وجرهمیلر بلدهٔ

طيبه‌نك علونده واقع (قعيقعـان) نام محـل ايله اطرافنـه
يرلشديكى كبى (سميدع) دخى شهر شريفك اشاغى جهتنده‌كى
(اجياد) دنيلان محل ايله حواليسنده توطن ايلمش اولديغندن
شام وشرق جهتلرندن كلان ارزاقك اعشارينى (مضاض)
وجهت غربيه ايله يمن طرفلرندن كلنلرك رسومنيده (سميدع)
استيفا ايدردى •
برمدت صكره (جرهم) و (قطـورا) بيننـده ملك
منازعه‌سى تحدث وتكون ايدرك بيت معظمه‌نك امر اداره‌سى
(مضاض) يدنده بولنمش اولمسندن اولاد اسمـاعيل بالطبع
انكله اتحاد (وسميدع) لك جماعتى اوزرينه هجوم واقتحام
ايتمكله اراده شديد برمحـار به جريان ايتمش و (قطورا)
قبيله‌سى منهزم اوله‌رق (سميدع) دخى قتل اولنمغـله بقيـة
السيوف اولنلر طلب صلحه قيام ايتـدكلرندن عقد اولنـان
مصالحه اوزرينه بلدهٔ طيبه‌نك ولايتى بالاستقلال (مضاضه)
انحصار ايتمشدر •
ارادن برخيلى مدت كچه‌رك اولاد اسماعيل عليه السلامده كثرت
وتوسيع حدود مسكنه حاجت حاصل اولمش ايسـه‌ده مكهٔ
مكرمه‌نك ولايتى كندوداييلرى اولان جرهميلر عهده سـنده
بولنمش اولديغندن حق قرابته رعايت وانلرله محار به‌دن مجانبتله
طلب حقوق امارتدن فراغت ايدرك مكهٔ مكرمه‌يى ترك وسائر
بلاد وقبائله انتشار والتحاق ايتديلر لكن جد اعـلالرى نبى
ذيشان مشاراليه حضرتلرينك كندولرى ايچون تعيين ايتديكى

طریق حقده‌کی ثبات واستقامتلری هرقنغی قبیله نك انقیادینی آرزو ایدرلرسه کندولر ایچون حصولنی بالسهوله تأمین ایدردی .

برمدت صکره جرهمیلرك مكهٔ مكرمه‌ده ظلم وطغیان وکعبهٔ معظمه ایچون کلان هدایایی اختلاس ایلرندن مکنت وقوتلری وهن وضعفه مبدل اولدیغنی (بنی بکر بن عبدمناة بن کنـانه) ایله (خزاعه) قبیله‌سندن (غبشان) قبیـله‌لری مشـاهده ایتمکله جرهمیلره اعلان حرب ایدرك برچوق محاربه‌لر ایتدکدن صکره جرهمیلر منهزم ومغلوب اولمش واول وقت درون کعبـهٔ معظمه‌ده موجود اولان ایکی عدد آلتون غزال هیکلیله رکن بیت معظمه‌نك طاشنی زمزم قیوسنه آته‌رق قیو یده‌طولدیردقدن صکره یمن طرفلرینه عودت مجبور یتنده بولنمشدر .

جرهمیلر مكهٔ مكرمه‌دن چیقدقدنصکره بیت اللهك ولایتی بوایکی قبیـله‌یه اجرای ریاست ایدن (عمر و بن الحـارث الغبشانی) عهده‌سنده تقرر ایتمشـیدی او ارالق قریش متفرق صورتده وجماعتلری بولنان (بنی کنانه) نزدنده بولنه‌رق امر حکومت بلدهٔ طیبه‌یی دخی ذکر اولنـان « خزاعـه » قبیله‌سنك اکابر واعیانی تفوض ایدرلردی .

بونلرك امیری اولان « خلیل بن حبشیه بن سلول بن کعب بن عمرالخزاعی » کریمه‌سی « حبـابی » « قصی بن کلابه » تزویج ایدرك بوندن « عبـد مناف » و « عبـد الدار » و « عبدالعزی » و « عبد » نام اوغللری حاصل اولدی

« قصی » يك نسل شريفی مكهٔ مكرمه‌ده تكثر و تزايد ايتديكی صره‌ده (خليل بن حبشيه) نك وفاتی وقوعبولمشدر ٠

قريش قبيله‌سی حضرت اسماعيل عليه السلامك نسل جليلی اولمغله بيت معظمه‌نك امورلايتنه « خزاعه » و « بنی بكر » قبيله‌لرندن زياده اهل ومستحق اولديغی مشار اليه « قصی » طرفندن جزم اولنه‌رق كيفيت اكابر « قريش » و « بنی كنانه » يه افاده و تفهيم اولنمش وجمله‌سی مشار اليهك فكرينی تحسين ايدرك مالا و بدناً كندوسنه معاونت وعدايلمش اولديغندن « قصی » « عذره » قبيله‌سندن ورضاعدن اولان برادری « زراح ابن ربيعة » و (قضاعه) وقبائل سائره ايله بالاتفاق (خزاعه) و (بنی بكر) عليهنه قيام ايدرك آنلری مكهٔ مكرمه‌دن چيقارمش و ولايت حرم محترمی اولا كندوسی درعهده ايتديكی كبی وفاتندنصكره اولادی تفويض ايلمشدر ٠

بوتی متعاقب اطراف بيت خداده آثار عمران پيدا اوله‌رق كوندن كونه مكهٔ مكرمه شهری تأسس واهاليسيدخی ذكر اولنان قبائلدن تشعب وتكثر ايدرك زمان سعادت حضرت سيد الانبيايه كلنجه جزيرة العربك اكثر بلادينه نسبتله بر شهر شهير هيئتنی آلمشيدی ٠

هجرت نبويه‌نك التنجی سنه‌سی اواخرنده فخر موجودات افندمز حضرتلريله قريشك سفير مرخصی (سهيل ابن عمرو) بيننده بر معاهده عقد اولنمشيديكه قريشدن هركيم سعادت تابعيت

نبوتپناهی‌یه دخالت ایدرلرایسه کبرای قبیله طرفندن منع ایدلماملک وقریشه داخل اولمق استیانلره ده طرف مستجمع الشرف رسالتپناهیدن تعرض اولنمامق بو معاهده‌نك جملهٔ احکامندن ایدی بناءعلیه (خزاعه) قبیله‌سی تحت تابعیت نبوتپناهیده قالمش و (بنو بکر) قبیله‌سیدخی قریشك تابعیتنه داخل اولمشیدی .

بو ایکی قبیله بیننده برقان مسئله‌سی اوزرینه عداوت اولدیغندن اشبو مصالحه زمانی (بنو بکر) قبیله‌سی اخذ ثاره فرصت عدایدرك برمدت صکره قریشدن بالاستمداد (خزاعه) علیهنه قیام واخذ انتقام ایتمشیدی .

(بنی بکر) لك بوجرئتی حکم معاهده‌یی مناقض اولمغله (خزاعه) قبیله‌سی شکایته قیام (و بنی کعب) افرادندن (عمرو بن سالم الخزاعی) یی مأموراً نزدقدسیت وفدحضرت فخرکائناته اعزام ایتدیلر حضرت فخرعالم افندمز مسجد شریفلرنده اصحاب کرام ایله اوتوررلر ایکن (عمرو بن سالم) حرم محترم نبوی یه دخالت ووقوعحالی نظماًوجهراً بیانه مسارعت ایلمسیله کندوسنه جواباً (نصرت یاعمرو بن سالم) بیوردیلر رؤسای قریشدن (ابی سفیان بن حرب) دخی (نبو بکر) لك جرأت واقعه‌سنك ترضیه‌سنی اجرا ایتمك و معاهده احکامنی تجدیدایلمك اوزره مدینهٔ منوره‌یه عزیمت‌ایدرك ازواج مطهراتدن کریمهٔ محترمه‌سی (ام‌حبیبة) رضی الله عنها حضرتلرینه مسافرت وامللنك ترویجی امرنده مشارالیها حضرتلرندن طلب

معاونت ایدردی لکن قبل جناب رسالتپناهیدن اسعاف مسئولنه موافقت بیورلمدیغندن مأیوساً عودت وقریشه بیان کیفیت ایلدی ٠

اوصره‌ده فخرعالم صلی‌الله علیه وسلم افندمز حضرتلری یدنجی آرتق مکهٔ مکرمه‌یه سیروحرکتی امر وتصمیم بیورمشیدی ٠ (حاطب ابن‌ابی ثبیعة) تصمیمات‌واقعه‌نك قریشه اخبارینی متضمن مکتوب یازارق برخاتونه تودیعاً کوندرمش ایسه‌ده وقوعبولان وحی‌الهی اوزرینه درحال (علی بن‌ابی‌طالب) و (زبیرابن عوام) رضی الله عنهما افندیلرمز طرف عالیٔ حضرت رسالتپناهیدن مأموراً اول خاتونی تعقیب ودردست ایدرك حامله اولدیغی مکتوبی اخذ وشق ایتدیلر ٠

بووقوعات سکزنجی‌سنهٔ‌هجریه رمضاننه تصادف‌ایتمکله شهر مذکورك اوننجی کونی حبیب کبریاافندمز حضرتلری (کلثوم بن‌حصین بن عتبه بن خلف الغفاری) یی مدینهٔ منوره محافظه‌سنه ترك ایدرك اونبیك عسکرله مکهٔ‌مکرمه‌یه متوجهاً حرکت بیوردیلر ٠

(عسفان) نام‌محله مواصلت جلیله‌لری‌اثناده عم‌اکرملری حضرت (عباس) افندمز حضرتلرینه ملاقی اولدیلرکه مشارالیه افندمز حضرتلری مدینهٔ منوره‌یه هجرت‌ایتمك‌اوزره مکهٔ مکرمه‌دن حرکت‌ایتمشیدی ٠ اورادن معیت باعث‌الرحمت حضرت رسالتپناهی‌ایله (وادیٔ فاطمه) یه کلدیلر ٠

حرکت سفینهٔ نبوتپناهیدن‌قریش خبردار اوله‌میه‌جق‌اولور

وعلى الغفله اوزرلرینه وار یلور ایسه حقلرنده موجب پریشانی اوله جغنی تخطر ایتمسی اوزرینه قریشی خبردار وطلب امان لزومی کندولرینه اخطار ایتمك ایچون عم بزرکوار مشار الیه حضرتلری مکهٔ مکرمه یه کاور ایکن مکهٔ مکرمه دن تجسس احوال ایچون معسکر همایونه طوغری چیقمش اولان (ابی سفیان) ایله (حکیم بن حزام) و (بدیل بن ورقا) یه تصادف ایدرك وقوعحالی کندولرینه بیان ایتدیلر بونلردن (ابی سفیان استیمان ایچون نزد فرد حضرت فخرعالمه کلەرك عرض دخالت ایلدی ٠

ایرتسی کونی معسکر ظفررهبر جناب محبوب خداسمت بیت حضرت کبریایه متوجهاً (وادئ فاطمه) دن حرکت و (بئر طوا) یه مواصلت بیورملریله جناح یسارده بولنان عسکرك نصفی (زبیرابن عوام) حضرتلرینك قومانداسی تحتنده اولدیغی حالده بلدهٔ طیبه نك اشاغی طرفندن ونصف دیکری یعنی (اسلم) و (سلیم) و (غفار) و (مزینه) و (جهینه) وقبائل سائره دخی (سعدبن عباده) و (خالد ابن ولید) و (علی ابن ابی طالب) حضراتنك معیتنده اوله رق یوقاری طرفدن کردکاری کبی ذات قدسیت صفات حضرت پیغمبریدخی اصحاب کرامی ایله برابر (حجون) جهتنده کی (ازاخر) شعبندن مکهٔ مکرمه یی تشریف بیوردیلر اوآرالق روٴسای قریشدن (صفوان بن امیه) و (عکرمه بن ابی جهل) و (سهیل بن عمرو) جبل (خندمه) ده

جمع ایتمش اولدقلری شرذمهٔ قلیله ایله براز محاربه ایتدیلر ایسه ده (جهینه) دن یالکز بر شهید وقوعبوله رق قریشدن ده اون ایکی نفر تلف اولمشدر .

اشبو فتحك شرفوقوعندنصکره جناب فخر رسالت افندمز مدت حکومتی اشاغیده بیان اولنه جق اولان (عتاب بن اسید) حضرتلر ینی مکهٔ مکرمه والیلکنه بالتعیین مدینهٔ منوره یه عودت وعزیمت بیوردیلر شهرشریف بطحا داخل حوضهٔ حکومت حضرت فخر رسالت اولدیغی آن سعادت اقتراندنبرو مظهر عدل وامان اولان کافهٔ بلاداچون قاعدهٔ طبیعیه دن اولدیغی وجهله توسع وکسب عمران ایدرك شمدیکی حالده تقریباً اوتوز بیك خانه و یوز اونبیك نفوسی شاملدر .

بوشهر شریفك تاوقت تأسسندن خلیفهٔ مشروعهٔ رسول ربانی شوکتلو قدرتلو (غازی عبدالحمید خان ثانی) افندمز حضرتلر ینك ایام واعصاره مغبوط اولان زمان شوکتنشان خلافتپناهیلر ینه دکین وقایع جسیمه سنی ضبط وتحریرایله قلمی حائز مباهات ایلیانلرك آثار قیمتدار ینه مراجعت اولنورسه کوریلورکه فیاض حقیقینك بو بلدهٔ طاهره حقنده بونجه عطایای الهیه سی برر برر تعداد اولنمشده اعیان امت محمدیه رأس المال مفخرت اولان خدمت مقدسه نك قبل حقدن خاندان عثمانی یه توديع بیورلمسی الڭ قیمتدار برنعمت احدیت طانمشدر . واقعا کعبهٔ معظمه نك جلالت قدر ینه بت پرستلر بیله اعتنا ایدرك بولنه قربان اولدقلری معبود موهومی اقعاد ایلیه جك آندن مقدس مقام اولمدیغنی تفرس ایده بیلمشلردی .

خدمت منیفه سیله مباهات ایدن سائر ملوك دول اسلامیه جانبلرندنده تقدیس وتعظیمنده اگرچه تقصیر ایدلمدی لکن بوخاندان رصین الارکانندن مدیحهٔ خلافتی تزیین ایلیان سلاطینك هر بری برقدسی ملك گبی بیت خدا اوزرینه قناد گرمش و بوگونکی گون سجده‌ده توجه ایتدیکمز کعبهٔ معظمه ابنیه‌سی ایشته او گروه پرشکوهدن مجددی دردنجی سلطان مرادخان غازی حضرتلرینه سرمایهٔ مفخرت اولمشدر • چونکه دردنجی دفعه اوله‌رق حضرت (ابراهیم)ك امر حقله بنا ایتدکاری کعبه‌یی مؤخراً (عمالقه) طائفه‌سی تجدید ایتدکدن صکره التنجی دفعه‌ده (جرهم) قبیله‌سی انشا ایلمش ودفعهٔ سابعه‌ده‌کی تجدیدیده اجدادکزین جناب رسالتپناهیدن (قصی) نام ذات شریفه میسر اولمشدر •

سکزنجی بناسی ایسه قریشك اثری اوله‌رق طقوزنجیسنه (زبیر بن عبدالله) حضرتلری موفق اولدقدنصکره مشارالیه حضرتلرینك بیت شریفه ادخال ایلدکاری محل عالی یی حال سابقنه ارجاع ایچون (حجاج) طرفندن التون اولوق جهتنده‌کی جدار شریفه هدم ایدیله‌رك تکرار یاپلمقله بوکا اوننجی بنا دینلمشدر •

حجاجك اشبو تشبثندن تا بیك اوتوز طقوز سنه سنه قدر کعبهٔ معظمه بیان اولنان بناده بقابولمش اولدیغی حالده او سنه شعبانك اون طقوزنجی چهارشنبه گونی عظیم برسیل باصه‌رق برچوق خانه‌لری تخریب ایتدکدنبشقه حرم شریفك داخل

وخارجنده بيك كشينك تلفنى انتاج ايتمش وايرتسى پنجشنبه كونى كعبهٔ معظمه‌نك جهت يمانيه‌سندن ماعدا جهات منيفه‌سى دخى منهدم اولمشدر .

وقوعاتك (سلطان مرادخان رابع) حضرتلرينه عكسنى متعاقب طرفلرندن كليتلى اقچه كوندرلمكله ذكر اولنان شعبان آينك يكرمى ايكنجى كونى بدأ ايدن انشاآتك جهت يمانيه جدار شريفيدخى تجديد ايدلديكى حالده بيك قرق سنه‌سى شعبانك اون التنجى كونى كلياً ختامى ميسر اولمشدركه (رفع الله قواعد البيت) كلمه‌لرى تاريخدر (مرادبنى بيت الاله وزاده) سناء بهاء يزدهى زيده مجده) بيتيدخى سلطان مشاراليه حضرتلرينك اشبو موفقيت مقدسه‌لرينى تمديحاً ادباى وقتك انشاد ايتديكى قصائدك تاريخ بيتلرندندر .

اشبو تجديد اثناسنده باب اجابتماب كعبهٔ معظمه‌بى حال قديمى اوزره ترك ايتمشلرايسه‌ده بيك قرق بش سنه‌سنده شرفصدور ايدن ارادهٔ الهام افادهٔ جناب خلافتپناهيلرى تجديدينى اقتضا ايتمكله موجود اولوب اوزرنده مجدد مشاراليه حضرتلرينك اسم ساميلرى محرر الان كموش قپو اولوقت درسعادتده اعمال ايتديريله‌رك ارسال بيورلمشدر .

مطالعه ايله معلوم اولوركه يوقاروده‌كى سوزلر يالكز كعبهٔ معظمه‌نك بناسندن معلومات ويره‌بيلشدر .

سلاطين صلابت آيين عثمانيه زمانده‌كى اصلاتنه كانجه فاتح ممالك عرب (غازى سلطان سليم خان قديم) حضرتلرى

طقوز یوز یکرمی اوچ سنه سنده (امیرمصلح الدین) نامنده معتبر برذات ارسال بیورمغله (حنفی) مقامنی تجدید وحرم شریفك اوزمانکی طرز وهیئتی اوزره بعض محللرینی تعمیر ایتدیرمشدر .

نجل نجیب جهانکیرانه لری (قانونی سلطان سلیمان خان) حضرتلری دخی طقوز یوز اللی التی سنه سنده حرمشریف ایچون مرمردن مصنوع برمنبر شریف ارسال واقعاد بیورمشدرکه اوزرنده (انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم) آیت کریمه سندن اقتباساً اشارت واردر بومنبرك تصنیعنده مرمرتراشلر اولقدر چیردستلك کوسترمشکه فدیاسلر پروقسدللرده کورسه تعجب ایدرلردی .

طقوز یوز اللی طقوز تاریخنده سقف منیف بیت اللهك ترمیمه احتیاج کوستردیکی عرض اولنمسی اوزرینه عدن آشیان مشار الیه حضرتلری شیخ الاسلام (ابوالسعود) افندینك فتواسیله تعمیرینی اراده واجرا بیوردیلرو باب سعادتی تصفیح ایتدیردکلری کبی طقوز یوز التمش تاریخنده (میزاب) شریفی تجدید ایتمك ومطاف شریف مرمرلرینی اصلاح ایتدیرمك کبی خدمتلر ایتدیلر بونلرله برابر تعمیرات سائره طقوز یوز التمش ایکی سنه سنه قدر امتداد ایلمشدر .

طقوز یوز التمش درتده باب سعادتمآبی تجدید ایتمك کبی شایان اعتنابر موفقیتله ده تزیید ممدوحیت بیورمشلر خلیفه (مهدی بن منصور) عباسینك نام نامیٔ (حضرت علی) یه نسبتله

انشا ایتدیرمش اولدقلری منارەیدە خاقان مشارالیه حضرتلری (شمیسه) نام محلدن چیقان برنوع صاری طاشلرله شمدیکی رسمی اوزرە تجدید ایتدیرمشلردر ٠

(ناصر) عباسینك قرن سادس ایچنده مجدداً انشاسنه همت ایتدیکی بیت حضرت (امینه) که جسم نور آلـود حضرت فخرکائناته محل مولوداولمقله الی الآن مسلمین بیننـده تقدیس اولنور اولوقت اشبو بنای سعادت انتما دخی تجـدیده لزوم کوسترمکله شمدیکی طرز بهین اوزره انشاسی موفقیتیده عدن آشیان مشارالیهه میسر اولمشدر ٠

کرهٔ ارضیه منتشر ملل واقوامدن قنغیسنك تاریخنه مراجعت اولنورایسه (سلطان سلیـان خان) حضرتلرینـك یامأثر فتوحاتکارانەلرندن ویاخود اعمارات نافعهٔ جهـانکیرانه لرندن صحیفه صحیفـه اخبار وآثاره دسـترس اولنـور روم ایلیده آناطولیده حاصلی ملکك هرجهتنده مهم معتنا آثار جلیلەلری مشاهده قلنور ٠ لکن همت بیهتای شهنشاهیلرینك نصلبر علو یتی حائز بولنمش ایدوکنی اکلامق مطلقا (عین زبیده)نك مکهٔمکرمەیه صورت جریانه عطف نظر دقتله قابل اولەبیلور زیرا بوعینك برتعمیری یولنده اخیراً تا اقصای هندستانه قدر بتون ملل اسلامیەنك الك بیوك فداکـارلقلرله جمع ایتدکلری اعانەلر بیله کفایتسزلك کوستردی خاقان مشارالیه ایسه بونی سائر آثار خیریەلرینه عادی برتمه کبی وجوده کتورمشدر چونکه خلفای عباسیەدن « هرون رشید » ك زوجـه‌سی

اولوب صحيحاً فخر المخدرات عنوانته لايق اولان سيدة (زبيده) حضرتلری (وادئ نعمان) نام محلده‌کی تپه‌لر زيرينه تجمع ايدن صولری آنجق مناوراسنده‌کی طاغلره‌قدر اجرا ايليه بيلمش ايکن خاقان مغفور حضرتلری خزينه‌لر صرفيله طقوز يوز التمش يدی سنه‌سنده ذکر اولنان عينك بلدهٔ مبارکه‌يه اجراسی کبی قيامته‌قدر مسلمينك حياتنی تأمين ايدن برخيره تشبث بيورمشدر لکن طقوز يوز يتمش درت سنه‌سنده کندولری دار مکافاته ارتحال ايتمکله اکمال تشبثات خيريه‌لری خلف اشرفلری ايکنجی « سلطان سليم خان » حضرتلرينه انتقال ايتمشيدی .

سلطان مشار اليه حضرتلری دخی والد ماجدلری اثرينه اقتفا وصويی بلدهٔ طاهره‌يه‌قدر اجرا ايله عظيم حوضلر وجسيم صهريجلر انشا ايدرك عالم اسلاميتی احيا ايلدی .

« سلطان سليم ثانی » حضرتلرينك حسناتنی تعداد ايتمكدن ايسه يالکز حرمشريفی تعريف ايله اکتفا مناسب اولوردی لکن زيارت مسجد الحرام ايله استسعاد ايدن بونجه موحدينه قارشو اوزون اوزون تعريفنه‌ده حاجت کوريله‌ميور حرم شريف درتيوز آرشون طولنده وشبه مستطيل شکلنده اوله‌رق اوچيوز عدد قبه‌يی والتيوز اوتوز التی عدد مرمر عمودی حاويدر .

ذاتاً اخشاب اولديغی حالده سکز يوز ايکی سنه‌سنده محترق اولمش ومصر ملکی سلطان برقوق طرفندن ينه اخشاب اوله‌رق تعمير ايدلمش ايسه‌ده خاقان مبرور مشار اليه حضرتلرينك

مركوز جبلیتلری اولان سمو صلابت دینیه و علو غیرت عثمانیه حرم ملائك خدمك تجدید و ترصیننی اقتضا ایتمكله یوقاروده بیان اولنان التیوز اوتوز التی عدد مرمر ستون اوزرینه اوچیوز عدد قبه اولهرق انشاسنه تشبث بیوردقلری حالده طقوز یوز سكسان ایكی سنه سنده فردوس اعلایه رحلت واتمام مصلحتی خلف ذیشرفلری اوچنجی (سلطان مرادخان) حضرتلرینك عهدهٔ همت ودیانتلرینه تودیع وامانت بیورمش اولدقلرندن مشارالیه حضرتلری شمدی مشهود عیون افتخار مسلمین اولان طرز بهشتی اوزره انشا واكماله موفق اولدیلر ٠ اشبو انشاآت اثناسنده درت عدد مناره ده تجدید ایتمشدر كه برنجیسی یوز اوتوز طقوز تاریخنده خلیفه (منصور) عباسینك (باب عمره) ده یاپمش اولدیغی مناره وایكنجیسی (مهدی) خلیفه نك باب (سلام) ده كی مناره سی اوچنجیسی ینه خلیفه (مهدی) نك باب (وداع) ده كی مناره سی دردنجیسی خلیفه (معتضد) عباسینك اثری ایدی باب علی) و (باب زیاده) و باب دریبه) ده كی منارهلرده (سلطان سلیمان خان حضرتلرینك آثار خیریه لرینه ملحقدر یالكز باب سلام) ایله (باب نبی) آراسنده كی مناره ملوك چراكسه دن (قایتبای) كدر ٠

مكمل بنیان حرم اولمقله محترم اولان مشارالیه (مراد خان ثالث حضرتلری طقوز یوز سكسان بش تاریخنده احجار ثمین ایله التوندن معمول اوچ عدد قندیل ارسال بیورمش

اولادلرندن اولوقت امیر مكهٔ مكرمه بولنان « شریف » حسن بن ابی نمی » یدیله ایكیسی كعبهٔ معظمه داخلنه تعلیق و بریسی روضهٔ مطهرهٔ سیدالانبیایه تقدیم قلنمشدر .

بیك یكرمی سنه سنده (سلطان احمدخان اول) حضرتلری دخی التون اولوغی تجدید وكعبهٔ معظمه جه بعض تعمیرات اجراسیله كسب شرف مزید ایتدكلری كبی بیك یكرمی درت تاریخنده ده سكسان بیك التون قیمتنده ایكی قطعه الماس اهدا بیورمشلر ایسه ده حجرهٔ معطرهٔ سیدالانامه اتحافی تنسیب قلنه رق مواجههٔ سعادتده لمعان ایلیان (كوكب دری) نام مشهور الماس اوزرینه وضع ایتدیرلمشدر .

مشارالیه (سلطان احمدخان) حضرتلرینك آثار خیریه لرندن بریده « زمزم » قیوسنك ایچنه وضع ایتدیردكلری تیمور قفسدر . چونكه عشق وشوق ارباب ندن بعضیلر بنك كندولرینی زمزم قیوسنه آته رق بوغلمقده اولدقلری عتبهٔ علیالرینه عرض اولنمش وذكراولنان قفسك ارسالیله او یولده تلف نفسه میدان براقلمامشدر . بوقفس بئر شریف درونده ایندیریله رك صویك برمترو اشاغیسنه زنجیرلرله ربط ایدلمشدر .

« سلطان احمدخان » حضرتلری روضهٔ مطهرهٔ جناب فخرالانام ایچون التون یالدیزلی كوش شبیكه لر اعمال وارسال ایدرك اسكی شبیكه لری تبركا كندی تربهٔ شریفه لرینه وضع ایتمشلر .

مكهٔ مكرمه تاریخلرنده محرر اولدیغنه كوره مشارالیه حضرتلری

کعبهٔ معظمه‌نك برطاشنی التوندن و برطاشنی کموشدن اولەرق بنا ایله حرمتلرینك درجه‌سنی اعلانه نیت بیورمشلر ایسه‌ده حق تعالی حضرتلری مراد بیورمش اولیدی کعبهٔ معظمه‌یی یاقوتدن خلق ایدردی دیو اولوقتك شیخ الاسلامی (سعدالدین افندی زاده محمد افندی) بونیتك اجراسندن کندولرینی منع ایلمش مشارالیه حضرتلرینك آثار خیریه‌لرندن بری‌ده عرفات جهتنده‌کی علملردر .

علمای کرام ذکر و بیان ایدرلرکه (حجرالاسود) کعبهٔ معظمه‌یه وضع اولنجه شرق وغربه و یمین و یساره ضیالر صالمش واوضیانك منتهی اولدیغی مسافه‌یی جناب رب متعال حرم محترم قیلمشدر . بناءعلیه تعیین حدود ایچون علامت وضعی ایجاب ایدوب اولا « ابراهیم » و « اسماعیل » علیهما السلام جانبلرندن وضع اولنوب مؤخراً « عدنان » و « قصی » طرفلرندن تجدید قلندقدنصکره هجرت نبویه‌نك سکزنجی سالنده طرف مستجمع الشرف حضرت نبوتپناهیدن انشا بیورلمشدر .

آندن صکره حضرت « عمرالفاروق » و « عثمان بن عفان » و (معاویه) و (عبدالملك بن مروان) ومهدی عباسی) جانبلرندنده یکیلدلدیکی کبی اوچیوز یکرمی بش تاریخنده خلفای عباسیه‌دن (راضی بالله) خلیفه شمدی حجاجك (عمره) کتیردکلری (تنعیم) نام محله ایکی علم وضع ایتمشدر .

(سلطان احمد خان) حضرتلرینك (عرفات) جهتنده

تجـديد بيوردقلری ایکی عمده وقتیله اربل حاکمی « مظفر » طرفندن یاپدیرلمشدر .

« سلطان مصطفی خان ثانی » حضرتلرینك زمان خلافت علیه‌لرنده‌ده کعبهٔ معظمه‌نك بعض محللری تعمیر و ترمیم ایدیله‌رك حتی سقف شریفدن بش ستون تبدیل و سطح شریفه صعود ایدن نردبانك یدی قدمه‌سی مرمر و باقیسی اخشـاب اوله‌رق تجدید ایدلدیکی کبی حجر مبارکك جـوارنده دخی آثار خلل مشاهده اولنمغله هدم و تجـدید ایدلمش و بو بابده‌کی مصارف انشائیه بعض روایته کوره سلطان مشارالیه حضرتلرینك والدهٔ محترمه‌لری جانبندن تسویه بیورلمشدر .

خلدآشیان « غازی عبدالحمید خان اول » حضرتلرینـك عهد خلافتلرنده حرم شریفك بعض سـتونلری تبدیل و قبـاب شریفه‌دنده بعضیسی تعمیر ایدلدیکی کبی زمزم شریف ابنیه‌سنك دخی ترمیم ایتدیرلدیکی قپوسی اوزرنده محرردر اشبو تعمیرات میاننده باب « عمره » ده‌کی مناره‌ایله سائرلرینکده تعمیری اجرا بیورلمشدر .

بیك ایکی یوز اللی طقوز سنه‌سنده والد کثیرالمحامد جناب خلافتپناهی جنتمکان « سلطان عبدالمجید خان غازی » حضرتلری دخی مشرق انوار فیوضات الهیه اولان درون بیت معظمه‌ده و حجر شریف داخل و اطرافنده بولنان احجاردن بعضیلرینی تبدیل و قباب حرم شریفدن بعضیسیله مرمر ستونلری تجدید بیوردیلر

و « باب علی » ایله « مدرسهٔ سلیمانیه » یه کیدن یوللری احداث ایلدیلر .

حرمین شریفینك خدمت مقدسه سیله حائز افتخار اولان سلاطین عثمانیه میاننده فردوس آشیان مشارالیه حضرتلری بوقاروده خدمت جلیله لرینی بیان ایله تزیین سطور ایتدیکمز « سلطان سلیمان قانونی » و « سلیم ثانی » و (مرادثالث)و(رابع) حضراتنك خدمات مهمه سنه تقابل ایده جك مقدس برخدمته موفقیتله ده عظیم برمباهات اغتنام ایتمشدرکه الله ورسولی عندنده ملوك پیشین اسلامیه دن هیچ بریسی بو خدمته لایق واحرا کورلمش اولماق کرك چونکه مسجد شریف جناب رسالتپناهی مصرملکی (قیتبای) طرفندن یاپدیرلمش وهدمندن اول مشاهده ایدنلرجه معلوم اولدیغی وجهله مسجد شریف معظم الیهك شانه لایق برطرزوهیئت الدیریله مامشیدی .

آثار موفقیتلرینك هر بری امت محمدایچون الی الابد سزاوار افتخار اولان خلیفهٔ مقدس الیهك علوهمت بیهمتالری او مقام جنت مشامك اویله برابنیه التنده بقاسنی تجویز ایده میه رك اساساً هدم وقلعیله برینه دنیانك برجهتنده نظیری اولمیان ابنیهٔ عالیه یی احداث بیورمشدرکه بونك تفصیلی مدینهٔ منوره یه دائر و یریله جك ایضاحات صره سنده سرداولنور .

موفق مشارالیه حضرتلرینك عهد خلافت سنیه لرنده مقام (حنفی) یی تعمیر و بیك ایکیوز یتمشده مطاف سعادت اطرافنده کی قندیل دیرکلرینه ایکی عدددها علاوه سیله محل

معزالیه برقاندها تنویر بیورلدیغی کبی بیك ایکی یوز یتمش اوچ سنه سندەده قباب شریفهٔ حرمشریف التنه بویدن بویه قندیللر احداث وتعلیق ایدلمکله بوقندیللر اشهر حج ایله رمضان شریف وسائر لیالیٔ مبارکەده ایقاد اولنور ٠

کعبهٔ معظمه نك شمدیکی میزاب شریفی صاحب الحسنات مشارالیه حضرتلری جانبندن التون اولەرق اعمال واهدا بیورلمغله میزاب عتیق تبرکا خزینهٔ همایون پادشاهیده حفظ ایتدیرلمشدر ٠

بیت معظمه مفتاحنك حفظنه مخصوص خانەکه بنی شیبیدن مفتاحدار اولان ذات مفتاحدار اولدقجه بوخانەده اقامت ایده مرور زمانله بونك مشرف خراب اولدیغی اول وقت مفتاحدار بولنان ذات طرفندن آستان شوکتنشانلرینه عرض اولنمسی اوزرینه مغفور مشارالیه حضرتلری طرف همایونلرندن ذکر اولنان خانه‌یی مجدداً انشا ایتدیرمشدر ٠

داخل قدسیت شامل بیت خدایی دائرأمادار احاطه ایلیان اسماء الهیه ایله منسوج کوکز اطلس کسوهٔ شریفه‌یی شهید سعید (سلطان عبدالعزیزخان) حضرتلری اهدا بیورمش ایدیلر ٠ بیك ایکی یوز طقسان سکز تاریخنده زمین بهین بیت خداده مفروش احجار سعادت دثارك بعضیلری تعمیر احتیاجنده کورلمکله کیفیت عتبهٔ سنیهٔ حضرت ظل اللهی یه عرض و بیان اولنمشیدی ٠

حالا زینت طراز مدیحهٔ خلافت وخلیفهٔ فاروق طینت شوکتلو قدرتلو (غازی عبدالحمیدخان ثانی) افندمز حضرتلرینك

ارادهٔ ملهمیعادهٔ خلافتپناهیلری اول اجار قیمتدارك اجرای تعمیری امرنده شرفبخش صحیفهٔ صدور اولمغله بعضیلری تعمیر و بعضیلری تجدیداولنمشدر .

اشبو تعمیرات شریفه اوزرینه ادبای شهر شریف مدح وستایس جناب ظهل اللهی‌یی متضمن انشاد ایتدکاری قصائد ذیلنده تاریخلر نظم ایتدکلرندن رئیس العلماء بلدهٔ طیبه شافعی مفتیسی فقاهتلو سید احمدزینی دحلان افندی حضرتلری دخی (لسلطاننا عبدالحمید محاسن) ومن ذاالذی بالحصر یقوی یعدد (وقد حاز تعمیراً لباطن کعبة) وتاریخه بیت فرید یجدد (بناء بدازهوا لداخل کعبة) وسلطاننا عبدالحمید المجدد) بیتلری زیرنده تاریخنی اداایلمشدر .

والیٔ عالیٔ ولایت دولتلو (عثمان نوری) پاشا حضرتلرینك افکار محاسن آثار جناب خلافتپناهی‌یه توفیق مسلکله دائمانیات مکارم آیات ظل اللهینك اجراسنه خدمت غیرتنده بولنملرندن وقوع بولان عرض وانهالری اوزرینه شرفتعلق ایدن ارادهٔ سنیه وجهله (باب ابراهیم) و (باب علی) جهتلرنده‌کی قبابشریفهٔ حرمشریفدن برخیلیسی تجدید ومیل وانحراف ایدن مرمر عمودلرکده چندعددی تعمیر اولنمشدر .

حرمشریف داخلنده کتبخانه وموقتخانه اتخاذ اولنان ایکی بیوك قبه‌نك ارقه طرفلرنده ادای صلاة ایدن جماعتی رؤیت کعبة اللهدن منع ایلمکده وحرمشریفی بیهوده تضییق ایتمکده اولملرینه بناء بونلرك قلع ورفعی خصوصی بوندن چندسنه اول قرین مساعدهٔ

سنیه اولمش ایکن تصلسه ترك واهمال اولنه کلمش اولدیغی حالده بیك اوچیوز سنه‌سنده والیٔ مشارالیه امیر مکهٔ مکرمه دولتلو سیادتلو (شریف عون الرفیق) پاشا حضرتلرینك متفقاً وقوع مباشرتلری اوزرینه ذکراولنان قبه‌لر هدم ایدیله‌رك داخل حرمشریفدن غلبه لك رفع اولنمش ومقام (حنبلی) دخی (حنفی) مقامنك قارشو طرفنه نقل اولنه‌رق داخل حرمشریفه اولوجهله‌ده انتظام ویرلمشدر ٠

هدم اولنان کتبخانه موجودی (باب دربیه) اوزرنده مبنی (سلطان سلیمان) مدرسهٔ منیفنده تخصیص قلنان دائره داخلنه یرلشدیرلدیکی کبی (باب نعوش) اتصالنه ده مجدداً برموقتخانه انشا ایدلمشدر ٠

خدمت حرمین شریفینك دولت ابد مدت عثمانیه‌یه انتقالندن بوآنه قدر کرك کعبهٔ معظمه وکرك حرمشریفجه وقوع بولان انشاآت وتعمیرات بیان اولنان منوال اوزره جریان ایلمشدر ٠

خلفای راشدین رضی الله عنهم اجمعین افندیلرمز زمانندن دولت علیهٔ عثمانیه‌یه کلنجیه قدر کعبهٔ معظمه وحرمشریفجه وقوع بولان توسیعات وتعمیراتی دخی علمای فن تاریخ وجه آتی اوزره بیان وتصریح ایدیور ٠ شویله‌که حرمشریف مکهٔ مکرمه زمان سعادتدن خلافت حضرت (ابوبکر الصدیق) ه کلنجیه قدر دیوارایله محاط اولمیه‌رق اطرافنده بولنان قریش خانه‌لرینك آرالرندکی سوقاقلردن دخول ایدیلورمش ٠

حرمشریفك اولوقتکی جرمی مقام حضرت (ابراهیم)ك

ارقه طرفندقدر اولوب الحالةهذه موجود بولنان منبر شريف اوكنده كى كمر اشبوجرم قديمه علامت اوله رق وضع اولنمش وبوكا (باب السلام عتيق) دينلمكه سبب بواولمشدر ٠

حضرت (عمر الفاروق) افنـدمز حضرتلرى زمانـنده اسلامده كثرت حاصل اولمغله حرمشريف جماعتى استيعاب ايده مز اولمش اولمسندن هجرتك اون يدنجى سنه سنده جواردن برقاچ خانه مبايعه والحاقيله برمقدار توسيع واطرافى ديوار ايله محاط قلنمشدر ٠

حضرت عثمان بن عفان (افندمزك عهدخلافت سنيه لرنده ده برمقدار توسيع واطرافنه كمرلر انشا اولنمش اولديغى كبى (عبدالله بن زبير) و (وليد بن عبدالملك) و (منصـور) عباسى زمانلرنده ده برر مقدار توسيعنه خدمت ايديلوب نهايت خلفاى عباسيه دن (مهدى) خليفه شمديكى حدودى وجهله توسيعه همت بيورمشدر ٠

هجرت نبو يه نك قرق دردنجى سنه سنده (معاو يه بن ابى سفيان) طرفندن برمنبر وضع واوزنده بالذات خطبه قرائت اولنمشدركه آندن اول مكهٔ مكرمه ده منبر اولمديغندن ولاة مكهٔ مكرمه جمعه خطبه لرينى اياق اوزرنده اوقورلرايمش ٠ حرمشريف اغواتنى دخى ايلك تعيين واستخدام ايدن مشار اليه اولوب صكره كلنلر اكا تبعيتله اغواتى بولنديره گلمشدر ٠

قريشك مشورت محلى اولمغله (دار الندوه) دينلان محل كه شمدى مقام حنفينك محليدر اولوقت (معاو يه بن ابى سفيان)

طرفندن مبايعه اولنه رق حرمشريفه علاوه وداخل حرم مباركه قنديللر ايله زيت ترتيب اولنمشدر .

هجرت نبويه نك يتمش بشنجى سالنده (عبدالملك بن مروان) جهكلوب حرمشريفى تعمير وكعبهٔ معظمه قپوسنى ايلك دفعه اولمق اوزره تذهيب ايتمشدر . انجق آندن اول (عبدالله بن زبير) جانبندنده تذهيب ايدلديكى مرويدر .

طقسان برسنه سنده شامده خليفه بولنان (وليدبن عبدالملك) طرفندن مكه واليسى (عبدالله القسرى) يه مرمر ديركلر كوندريله رك حرم شريفك تعميرى امر اولنمش ومشار اليهدن اول مكهٔ مكرمه يه مرمر ديرك كوندرن اولمامشدر .

بو مرمرلر ملونو باشلرى مذهب اولمغله كعبهٔ معظمه زمينته فرش اولنمش وكوندرمش اولديغى اوتوز التى بيك التونله ده باب سعادت التون قبلادلديغى كبى ميزاب شريف ايله عمودلرك باشلرينده تذهيب ايتديرلمش وكعبهٔ معظمه يى تذهيب ايله حرم شريفى تزيين ايتديرنلرك برنجيسى مشار اليه (وليد بن عبدالملك اولمشدر .

خلفاى عباسيه نك ايكنجيسى (منصور) خليفه ده يوز اوتوز طقوز تاريخنده حرم شريفى حنفى مقامندن عمره قپوسنه قدر شمالاً توسيع و (باب عمره) ايله مناره سنى مجدداً بنا ايدرك حرم شريفى ده تزيين وتذهيب ايتديكى كبى يوزقرق سنه سنده ده حجر شريفى مرمرله تفريش ايلمشدر .

مشار اليهك يوز اللمش سنه سنده وقوع وفاتيله مخدومى (مهدى)

خلافته چوب مقام (ابراهیم) علیه السلامی تزیین ایتمش علمای کرام ومؤرخین بنامدن امام (ازرقی) (عبدالله بن شعیبدن) نقلادیشکه مقام (ابراهیم) یعنی نبیٔ ذیشان مشارالیهك باصمش اولدیغی طاش غایت یومشاق اولمغله اثنای تعمیرنده بر پارەسنك قیرلمش اولدیغی خلیفهٔ مشارالیهه عرض اولنمسی اوزرینه کوندردکلری بیك التونك اذابه سیله اول پارچه محلنه قینادلمشدر ٠

مشارالیه (مهدی) خلیفه یوز التمش درت تاریخنده حجه کلەرك کعبهٔ معظمەنك حرم شریف وسطنده بولنمدیغنی کورنجه جهت جنوبیەدن برقاچ خانەمبایعه والحاقیله بیت خدایی وسط حرمه آلمش ومصر وشامدن بحراً برخیلی مرمر دیرك جلب ایدرك (ولیدابن عبدالملك) لك کتوردیکی دیرکاره علاوه رکز ایتدیردیکی کبی حرم شریفی تعمیر وسقفنی اخشابدن یاپمغله یوز التمش سکز تاریخنده حرم شریف اولوقتکی تعمیراتیله شمدیکی وسعتی بولمش ایسەده اشاغیده ذکر اولنەجغی وجهله (باب زیاده) و (باب ابراهیم) دەکی علاوەلر صکرەدن اجرا ایدلمشدر ٠

(معاویه بن ابی سفیان) لك وضع ایلدیکی منبر (هرون الرشید) لك زمان خلافتنه قدر باقی قالمش ایکن خلیفهٔ مشارالیه طرفندن مصروالیسی بولنان ذاتك ارسال ایتدیکی منبر جدیدلك وضعیله اسکیسی قالدیرلمشدر ٠

(عبدالله بن زبیر) حضرتلری طرفندن بیت معظمه یه

ادخال ایدلمشکن (حجاج بن یوسف) لك اخراج ایتمش اولدیغی (حجر شریف) لك ینه بیت اللهه الحاق اولنمسی مشار الیه (هرون رشید) جانبندن آرزو اولنه رق امام مالك حضرتلرینه مراجعتله استفتا اولنمش ایسه ده کعبهٔ معظمه نك ملعبهٔ ملوك اولمسیله هیبتنك قلوب ناسدن انسلابنه سبب اولماسی حقنده امام مشار الیه حضرتلرینك واقع اولان نصایحنی اصغا ایله استیفای آرزودن صرف نظر ایلمشدر ٠

ایکی یوز سکز تاریخنده که اول وقت خلافت اسلامیه هرون الرشید) لك اوغلی (مأمون) عهده سنده ایدی مکهٔ مکرمه یی عظیم برسیل باصوب حرم شریفه داخل وارتفاعی حجر الاسوده واصل اولدی اهالی مکهٔ مکرمه قادینلرده برابر اولدقلری حالده حرم شریفك صودن تخلیه و تطهیرینه هر چند اقدام ایتمشلر ایسه ده بعض محللرینی زده لنمکدن قورتاره مدقلری خلیفهٔ مشار الیهه عرض اولنمسی اوزرینه مقدار کافی اقچه ارسالیله تعمیرات لازمه یی اجرا ایتدیرمش و کیجه لری طواف ایدنلر ایچون (عبد الملك بن مروان) طرفندن زمزم شریف یانندهکی دیرك اوزرینه بر قندیل تعلیق ایتدیرلمشدر ٠

ایکی یوز اوتوز ایکی سنه سنده خلیفه « الواثق بالله » طرفندن (مطاف) سعادتك اطرافنه اون عمود رکز ایتدیریله رك سکز دانه بیوك آویزه لر قونلمشیدی یدی یوز یکرمی سنه سندن صکره بو دیرکلر اوتوز ایکی یه ابلاغ و اولا اخشاب حالده یدی یوز قرق طقوز تاریخنده طاش دیرکلر قونیلوب لکن بر ریح شدید هبو بیله انلرده دوشوب قیرلمش اولدیغندن یدی یوز اللی برده تکرار یاپدیرلمشکن مؤخرا

صاری طونجدن اعمال وركز اولنه‌رق قنديل تعليقی ايچون ارالرينه تيمورلر تمديد ايدلمشدر .

بونلرك ايكيسی بياض إطاش و باقيسی تونج اولمق اوزره جمله‌سی اوتوز اوچ ديركدن عبارت اولديغی حالده يوقاروده ديلديكی كبی والد ماجد جناب خلافتپناهی عدن آشيان (عبدالمجيد خان غازی) زماننده ايكی ديرك دها علاوه اولنغله اوتوز بش اولمشدر .

آل عباسدن (متوكل علی الله بن معتصم بالله) زماننده سكز بيك مثقال التون وكموش كوندر يله‌رك مقام (ابراهيم) عليه السلام تزيين ايتديرلمش وايكی يوز اللی التی تاريخنده (مهتدی بن واثق بالله) طرفندن بيك طقوز يوز طقسان ايكی مثقال التون ارساليله مقام نبی مشار اليهك تزييناتی تزييد اولنمش ايسه‌ده مؤخراً (جعفر بن فضيل) ايله (محمد ابن حاتم) طرفندن اشبو التونلر اخذ اولنه‌رق (اسماعيل علوی) ايله جريان ايدن محاربه‌لری اثناده سكه ضرب ولوازمات حربيه‌يه صرف اولنمشدر .

ميزاب شريفك التنده وقارشيسنده‌كی حرم شريف ديواری بالاسنده موضوع اولان ايكی عدد مرمركه اوجنسك اك اعلاسندن اوله‌رق برينه يشيل مرمر ديلور انلری مصردن «عباس ابن محمد»ك معتوقی (محمد بن طريف) تقديم ايلمشيدی .

ايكی يوز يتمش برسنه‌سنده حرم شريفك جهت غربيه‌سندن بعض يرلری خراب وايكی ديرك ساقط اولمش اولديغندن اول وقتك خليفه‌سی (معتمد بالله بن متوكل)ك برادر وولی عهدی اولوب خليفهٔ مشار اليهه وزارت ايليان (موفق بالله للحه

بن متوكل) طرفندن خیلی اقچه کوندریله‌رك محتاج تعمیر اولان محللر تسویه ایدلمك اوزره ایکن کرك خلیفه وکرك ولی عهد مشار الیه فوت اولمغله ولی عهد مشار الیهك اوغلی (مقتدر بالله) طرفندن حرم شریف تعمیر (و باب زیاده) دخی حرم شریفه ادخال اولنمشدر ٠

اندن اول اوراسی سو پرندیلك اوله‌رق یغمورلر یاغدقجه سیل صولری تنظیفاتی محل شیلری اورادن حرم شریفه ادخال ایدردی ٠

(معتضد بالله) خلیفه باب سعادتی التون ایله تحلیه و اطراف حرم شریفده تسقیف ایتمش و (باب ابراهیم) ده‌کی زیاده محل دخی اوچیوز التی سنه سنده (معتضد باللهك) اوغلی خلیفه (مقتدر بالله) طرفندن حرم شریفه ادخال قلنمشدر ٠

بوقپویه (باب ابراهیم) دینلمسی (ابراهیم) علیه السلامه نسبتندن اولمیوب ترزی ابراهیم نامنده برآدمك بر چوق سنه‌لر برحیات اوله‌رق جوارنده اقامت ایلمسندن نشئت ایلمشدر ٠

اوچیوز اوتوز اوچ سنه سنده خلیفه (متقی بن مقتدر بالله) وزیرینه امر ایدرك مجدداً اعمال و التون ایله تحلیه ایتدیردیکی قپویی کعبهٔ معظمه‌یه تقدیم ایدرك باب عتیقی بغداده جلب و اندن کندوسیچون برتابوت انشا ایتدیرمشدرکه وفاتنده بو تابوتله مدینهٔ منوره‌یه کتیریلوب دفن ایدلدی ٠

بش یوز قرق ایکی سنه سنده (مقتفی بالله) خلیفه میزاب شریفی تجدید و بیت معظمه‌نك سقفیله سطح شریفه چیقلمق اوزره ایچنده‌کی نردبانی تعمیر ایلمش و بش یوز اللی طقوز سنه سنده

خليفه (مستنجد بالله بن مقتفى) دخى حجر شريفى تجديد وكعبة اللهى تزيين ايله مناده‌كى مسجد(خيفى)انشا ايتديرمشدر .
اوسنه بيت خداى متعالك جهت يمانيه‌سى سقوطه ميل ايتمش وبوكا اواثناده وقوعبولان زلزله سببيت ويرمش ايسه‌ده درعقب تعميراولنمشدر .
خليفه (مستنصر بالله) دخى التى يوز اوتوز ايكى تاريخنده مطاف سعادتك مرمرلرينى تجديد ايتديره‌رك تاريخنى مائى بر مرمراوزرينه حك ايله بيت اللهك جدار شريفنه قويمش .
يدى يوز التمش التيده مصر ملكى (ملك الاشرف) ده منبر منيف حرم شريفى تجديد ايلمش ايمش .
امير (زين الدين) دخى مصردن كوله‌سى (سودون) نام ذاتى ارسال ايدرك حرم شريفجه بعض تعميرات اجرا و باب سعادت ايله ميزاب شريفى التون ايله تحليه وسطح بيت جناب كبريايى تبييض ايتديرمشدر .
مصر ملكى (ظاهر برقوق)ك يدى يوز طقسان يدى سنه سنده حرم شريف منبرينى تجديد ايتديكى كبى سكز يوز ايكى سنه سنده حرم شريفده بر يانغين وقوعبولمغله سلطان (فرج بن برقوق) دخى انشاآت لازمه‌يى اجرا (وحنفى)و(مالكى)مقاملرينيده تعمير ايلمش و(مروه) نك كرى خراب اولمش ايدوكندن انيده تعمير ايتديرمش علماى كرامدن (سنجارى) ديمشكه مروه‌يه وضع اولنان كر مروه حدودينى تعيين ايچوندر يوخسه اويله كر وضعنه برمعنا ويريله‌مز .

سکز یوز اون یدی سنه‌سنده مصر ملکی « ملك مؤید » حرم شریفه بر اخشاب میزاب ایله باب سعادت ایچون بر نردبان تقدیم ایتمش و سکز یوز یکرمی تاریخنده مؤذنلره تخصیصاً زمزم قیوسنك اوزری تسقیف ایدلمشدر ٠

سکز یوز یکرمی بش سنه‌سنده ملوك مصریه‌دن (ملك اشرف) (امام مقبل) ی مکهٔ مکرمه‌یه کوندروب حرم شریفك بعض محللریله کعبهٔ محترمه‌نك سقفنی تجدید و داخل بیت شریفی قرمزی بر کسوه ایله تزیین ایلمش مشارالیه (ملك اشرف) طرفندن سکز یوز سکز سنه‌سنده جده‌ده کمرك رسومی احداث قلنمشدر ٠

سکز یوز یکرمی التی سنه‌سنده ملوك منقرضهٔ یمانیه‌دن (ملك مظفر) ده کعبة اللهك مرمرینی تعمیر و کندی نامنی بر مرمره حك ایتدیره‌رك جدار شریفه‌دن جهت غربیه‌یه وضع ایتمش ٠

سکز یوز قرق اوچ سنه‌سنده مصر ملکی « سلطان چقمق » سقف کعبهٔ مکرمه‌یی تجدید و داخلیله حجر شریف مرمرلرینی مناره‌لرله برابر تعمیر ایتدیره‌رك مقام « ابراهیم » ایله « حنفی » مقامنك بالاسنی تبییض ایلمشدر ٠

سکز یوز اللی ایکی سنه‌سنده حرمین ناظری عنوانیله کلمش اولان « خواجه بیرام » دخی حرم شریفك بر مقدارینی تعمیر و ترمیم ایلمش ایمش ٠

سکسان بر سنه‌سنده مکهٔ مکرمه‌یه بر اخشاب منبر ارسال ایلیان ملوك مصریه‌دن (سلطان قایتبای) دخی درون بیت الهی تعمیر ایدرك اسمنی بر طاشه حك ایله وضع ایتمش . اولدیغی کبی

(باب نبی)جوارنده‌کی مناره‌ایله‌مسجد« حنفی) ترمیم ایلمشدر .
مصرملکی (سلطان غوری) طرفندن سکز یوز سکسان سکز تاریخنده (باب‌ابراهیم) اوزرینه برکر وانك اوسـتنه برقصر بنا ایدیلوب بوقصرك ایکی طرفنه برمسکن واتصالنه برقاچ‌خانه انشا ایتدیریله‌رك جمله‌سی وقف‌ایدلمش ایسه‌ده حرم شریف فوقنده اولمق ملابسه‌سیله وقفك عدم صحتنـه اکثر علما فتواو یرمشدر .

او برصحیفه‌لرده تأسیس وتعمیرندن خبرو یلان حرم شریف مکهٔ‌مکرمه‌که (مساجدمحترمهٔ ثلثه) نك برنجیسی اولان(مسجد حرام)در تفصیلات اولیه‌دن معلوم اولورکه کعبهٔ معظمه‌اشبو (مسجدحرام)ك وسطنده و (زمزم قیوسی)ده‌باب‌سعادت بیت اللهك‌جهت‌شرق جنو بیسنده بولندیغی‌کبی (مقام‌ابراهیم علیه‌السلام) دخی باب شریف معظم الیهك قارشو طرفنده یعنی جهت شمالیه‌سنده‌در(حجر شریف) کعبهٔ معظمه‌نك‌شمال جهتنده و (مقام‌حنفی) آنك قارشو طرفنده‌در شافعی مقامی محل منیفی تعریف اولنان زمزم قیوسنك اوزرنده و(مقـام مالکی) کعبةاللهك‌سمت غربیسنده و (مقام حنبلی) دخی‌جهت جنو بیسنده واقعدر .

قانونی سلطان‌سلیمان‌علیه الرحمةو الغفران حضرتلرینك‌ارسال بیورمش اولدقلری صحائف اولیه‌ده ذکراولنان منبر بی نظـیر دخی مقام ابراهیمك اتصالنده‌در . مسجدحرامك (باب السلام) و(دریبه)و(زیاده) و (قطبی)و(باسطیه)و(عتیق)و (عمره)

و(ابراهیم) و (وداع) و(امهانی)و (مجاهد) و(جیاد)و (صفا)
و(بغله)و(نعوش) و (علی)و(عباس)و(نبی)نامیله هر بری اوچر
دردر کہ لی اون سکز قپوسی و یدی مناره‌سی واردر •

(داخل مکهٔ مکرمه ده و عرفات ایله مناده واقع مساجد شریفه)

برنجیسی(مسجدالرایه)درکه مکهٔ مکرمه‌نك جهت شرقیه سنده
وجنت معلا جاده‌سنك صاغ طرفنده واقع وصحابهٔ کرامدن
(جبرابن معظم ابن عدی) نك قپوسنه متصلدر •

اشبو مسجدك بانیسی (عبدالله بن عبیدالله بن العباس بن محمد
بن علی بن عبدالله بن عبدی بن عبدالمطلب) اولوب خلفاء
عباسیه‌دن (معتصم بالله)ده تعمیرینه موفق اولمشیدی •

ایکنجیسی (مسجدالجن) درکه بلدهٔ طاهره‌نك علونده
وجهت غربیه‌سنده واقع اوله‌رق طائفهٔ جانك دین مبین اسلامی
قبول ایدرك حضرت فخر رسالته بیعت ایلدکاری محلدر •

اوچنجیسی « مسجدالاجابه » اولوب خارج بلده ده و مکهٔ
مکرمه‌نك جهت شامیه‌سنده واقع معابده نام موقعده کائندر •

دردنجیسی ینه جهت شامیه‌ده ومینایه کیدر ایکن صول
طرفده‌کی عقبه‌نك قربنده واقع « مسجدالبیعت » درکه حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمزه انصار کرام بوراده
عرض بیعت ایتمشلردی اشبو محل عالی‌یی خلفاء عباسیه‌دن
« المنصور » خلیفه‌نك بنا وانشا ایتمش اولدقلری دروننده بولنان
ایکی عدد طاشك بریسی اوزرنده محکوك خطوطدن مستفاد اولور •

بشنجیسی منادە « جمرۂ اولی » ایله جمرۂ وسطی بیننده
و(دار المنحر)تعبیر اولنان محلك اتصالنده و منانك جهت شرقیه سنده
واقعدر درون مسجدده بولنان محکوك طاشدن استفاده اولندیغنه کوره
حضرت رسول اکرم صلاة ضحایی اورادە ادا وقربانی دخی
اورادە نحراندرك ایصال قبولکاه حضرت خدابیورمش وملوك
یمانیه دن (الملك المنصور)التی یوز قرق بش سنۂ هجریه سنده
اشبو مسجد شریفی تعمیرایتمشدر .

التنجیسنه(مسجد الکبش)تسمیه اولنورکه حضرت اسمعیل
علیه السلام ایچون فدابیور یلان قربانك مذبحه سی اولوب
منانك جهت شامیه سنده واقع اولان محل مبارکدر .

یدنجیسی(مسجدالخیف) درکه برمناره وایکی قپویی حاوی
اولوب منانك جهت یمانیه سنده واقعدر .

سکزنجیسی دخی کذلك جهت یمانیه ده واقع جبلك ذیلنده
(والمرسلات) سورۂ شریفه سنك نزولکاهی اولان محل مبارکدر .

طقوزنجیسی « مشعرالحرام » درکه مزدلفه نام محل عالینك
جهت یمانیه سنده واقع اولان مسجدشریفدر .

اونجیسی عرفاتده که « مسجدابراهیم » علیه السلامدراشبو
مسجد « جبل رحمه » نك صاغ جهتنده یعنی جهت غربیه ده
واقعدر .

اون برنجیسی (مسجد التنعیم) که عمره کتوریلان محل
مبارکدر . اشبو مسجد مکۂ مکرمه نك اشاغی طرفنده وجهت
غربیه سنده واقع اولوب بلدۂ طاهره یه برساعتلك مسافه ده در.

اون ایکنجیسی مسجد (ذی طوی) تسمیه اولنور . اشبو مسجد مکهٔ مکرمه نك جهت شامیه سنده وخارج بلده ده کائن اولوب اتصالنده دخی برقیو واردر .

—*—

(مکهٔ مکرمه ده واقع مأثرجلیله نك اڭ مشهورلریده)
(وجه آتی اوزره تعداد اولنور)

شو یله که : (مولدسعادت مورد) حضرت رسالتپناهی مکهٔ مکرمه نك جهت شرقیه سنده وشعب (نبی هاشم) محله سنده و(سیدناعلی بن ابی طالب) کرم الله وجهه حضرتلرینك مسقط راس عالیلری دخی « مولدشریف نبوی » قربنده در .

کریمهٔ محترمهٔ حضرت پیغمبری (فاطمة الزهراء) رضی الله عنها حضرتلرینك مولدشریفلری که (خدیجة الکبری) والده مز حضرتلرینك سعادت خانه لریدر . بلدهٔ طاهره نك جهت یمانیه وشرقیه سی بیننده و(سوقاق الحجر) نام محل عالیده واقع اولمغله درونده اطفال اهالئ کرام قرائت قرآن عظیم الشانی تعلیم ایدرلر .

(ابی بکرالصدیق) رضی الله عنه افندمز حضرتلرینك سعادتخانه لری اشبو محل پیشگاهنده ومولدشریفلری دخی بلدهٔ طاهره نك جهت یمانیه سنك (مسفله) نام محلنده واقعدر .

عم اکرم حضرت رسالتپناهی سیدالشهدا سیدنا (حمزه) حضرتلرینك مولدشریفلری دخی بلدهٔ مبارکه نك جهت یمانیه سنده وینه مسفله محله سنده در .

« دارالخیزران » تسمیه اولنان محل عالی دخی صفانك جهت

شرقیه سنده دار (بین شیبه) یه متصل طارسوقاق داخلنده در ۰
اشبو موقع مبارك قبل الهجره عبادت خانهٔ جناب نبوی اتخاذ بیورلمشیدی ۰

سعادت خانهٔ خدیجة الکبری اتصالنده ده قبل الرساله حضرت فخر عالمه ادای صلاة وسلام ایدن طاش موجوددر ۰

—*—

(جبال مأثورهٔ شریفه اوچ جبلدر)

بونلردن بریسی (حری) یعنی مبدأ مهبط (جبریل امین) اولان « جبل نور » درکه حضرت فخر رسالت افندمزك رسالت سنیه‌لرندن اول وصکره مأوی اتخاذ بیورمش اولدقلری محل عالیدر بلدهٔ طاهره‌نك جهت شامیه سنده و مکهٔ مکرمه‌یه بر ساعت مسافه ده واقعدر ۰

ایکنجیسی (جبل ابی قبیس) درکه اشبو جبل بلدهٔ طاهره‌نك جهت شرقیه سنده و صفانام محل عالی بونك دامننده در ۰

اوچنجیسی (جبل ثور) درکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری صنادید قریشدن احتجاج واختفا ضمننده رفیق غارلری حضرت ابی بکر الصدیق ایله اورایه تشریف بیوردیلر ۰ اشبو جبل بلدهٔ طاهره‌نك ایکی ساعت بعدنده وجهت یمانیه سنده در ۰

—*—

مکهٔ مکرمه ده ایکی قبرستان اوله‌رق بونلردن بری (جنت معلا) درکه بلدهٔ طاهره‌نك جهت شامیه سنده واقعدر علیه الصلاة

والسلام افندمز حضرتلرینك اجداد عظام وعم بزرکواری (ابوطالب) ايله سيدة النساء حضرت « خديجة الكبرى بنت خويلد » وخصوصاً صدف دردانهٔ جناب پيغمبری حضرت (امينه بنت وهب الزهری) والده‌مز اشبو خاك غبر ناكده مدفون و « عبد الرحمن ابن ابی » بكر الصديق حضرتلری ايله سائر اصحاب كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتی دخی آنلرك جارمزار لامع الانواری اولمغله‌ده مظهر رحمت رب بيچوندر •

قبرستان مكهٔ مكرمه‌نك ايكنجيسی (شبيكه) نام محلده و بلدهٔ طاهره‌نك جهت غربيه‌سنده واقع اولوب درونده برچوق اولياء كرام و علماء اعلام مدفوندر •

—*—

(مكهٔ مكرمه‌ده بولنان زوايای شريفه)

علی القاری حضرتلرينك زاويه‌سی جنت معلاده و حجون قيوسنه متصلدر

شيخ عبد الوهاب الكبير	«	حجون نام محل عاليه‌ده‌در
شيخ عبد الوهاب صغيرك	«	جنت معلاده شعبة النورده‌در
ابن علوان حضرتلرينك	«	معلاده سليمانيه مقبرسنده كائندر
عباسين حضرتلرينك	«	نقا نام محله‌ده وجهت غربيه‌ده كائندر
عبادی حضرتلرينك	«	فلق نام محلده‌در
رفاعی حضرتلرينك	«	سوق المعلاده جهت غربيه‌ده كائن
امام نسق حضرتلرينك	«	بودخی

علی البدری حضرتلرینك	زوایه‌سی	شعب عامرده جهت شرقیه‌ده
احمد البدوی حضرتلرینك	«	جودریه‌ده
عبد القادر کیلانی حضرتلرینك	«	مدعاده جهت غربیه‌ده
امام طبری حضرتلرینك	«	مدعاده سوقاق الطبری نام محلده‌در
الشیخ السمان حضرتلرینك	«	باب الزیاده‌ده جهت غربیه‌ده
عادلی حضرتلرینك	«	شامیه محله‌سنده
صاحب الجوهره‌نك	«	غیرت قشله‌ٔ همایونه متصلدر
تاج الدین حضرتلرینك	«	جبل هندیده جهت غربیه‌ده‌در
شیخ مسافر حضرتلرینك	«	شبیکه محله‌سنده
عیدروسی «	«	بودخی
المحجوب «	«	«
خالد بن الولید حضرتلرینك	«	حارة البابده جهت یمانیه‌ده
شاه محمود حضرتلرینك	«	جرول نام محلده جهت غربیه‌ده
شهداء فخ حضراتی	«	مکهٔ مکرمه‌نك یارم ساعت خارجنده شهدا نام محلده‌در
سیدنا عمر الفاروق	«	جبل عمره‌ده جهت یمانیه‌ده
السید الحداد حضرتلرینك	«	جیاد نام محلده جهت یمانیه
محمد بن عیسی حضرتلرینك	«	صفا نام محل عالیده کائندر

دلائل الخیرات مؤلفی امام جزولی زوایه‌سی قشاسیه‌ده کائندر
بهاالدین حضرتلرینك « سوق اللیلده کائندر
شیخ هارون « « « امارت
جلیله دائره‌سنه متصلدر
شاذلی حضرتلرینك « وادی شظاکه فلق محله‌سنده‌در

—*—

قنال طریقیله مکهٔ مکرمه‌یه کله‌جك اولان ممالك محروسهٔ شاهانه حاجیلری واپورلرینك رابغ حذاسنه مواصلتی عقبنده احرامه کیررلر ایکی کون صکره جده‌یه واصل اوله‌رق اوراده وکاله تعبیر اولنان جسیم مسافرخانه‌لرده ایکی کون و یاخود دها زیاده اقامت ایتدکدنصکره مرکب و یادوه ایله مکهٔ مکرمه‌یه حرکت ایدرلر ٠

مرکبله حرکت ایدنلر ساعت طقوز یا اون راده‌لرنده جده‌دن قیام ایدرسه ایرتسی کونی ساعت اون ونهایت اون بر راده‌لرنده مکهٔ مکرمه‌یه واصل اولورلر امادوه ایله حرکت ایدنلر ینه ساعت اون و اون بر راده‌لرنده جده‌دن قیام ایتدکلری حالده ایرتسی کونی علی الصباح جده‌یه واصل اولور ٠ جده‌ده جاجلك اقامتی ایچون عشه تعبیر اولنور سازدن معمول برنوع کلبه‌لر و برجامع شریف واردر اوکون جده‌ده قالدقدن و مذرت شرعیه‌یه استناداً رابغ حذالرنده احرامه کیرمامش اولانلر احرام کیدکدن صکره ایکندی نمازینی بعدالادا یوله چیقارلر واو کیجه‌نك سکزنجی و یاطقوزنجی ساعتنده مکهٔ مکرمه‌یه داخل اولورلر عقیب مواصلتده

اولا طواف وصکره سعی ایدرك بعده احرامدن چیقارلر ٠

جده‌دن دوه ایله کلمك استیانلر ایکی وجهله راکب اولورلرکه برنجیسی بردوه اوزرینه محمول ایکی شقدوف ایچنه ایکی کشی کیرر ایکنجیسی برکشی بردوه‌نك اوزرینه حیوانه بترجه‌سنه راکب اولور شقدفلر برقاچ شکل وصورتده ایسه‌ده کافه‌سنك دوه اوزرنده بولنیشی برطرز وهیئتده‌در بونلر ایچنده برآدم یتابیله‌جك طولده و برآرشون قدر عرضنده اوله‌رق طوغرمه‌جی ایشی کراسته‌دن اعمال اولنوب ایچلری بعض صندالیه‌لرك ایچی کبی برنوع حصیر ایله اور یلور واوزرلرینه نصف قبه شکلنده قالین یلکن بزی قابلانمغله ایکیسی بریره کتورلیه‌رك دوه اوزرینه اورلدقدن واوزرینه کیلیم قونلدقدن صکره تخت روانلرك قبه‌سی کبی دوز برقبه شکلی ارائه ایدر دوه آیاقده ایکن درت بش قدمه‌لی کوچك برنردبان ایله بونلرك ایچنه کیرنلر دیلدکلری حالده اخشامدن صباحه قدر او یقولر ینی آله‌بیلورلر جده‌دن مکهٔ مکرمه‌یه تخت روانلرله‌ده کلنلر اکسك اولمز بولده برکونه عارضه اولمدیغندن عربه‌ده ایشلتدیریله‌بیلور مکهٔ مکرمه‌دن بدأ ایله تاجده‌یه قدر طریقك اون محلنده دربندلر اولمغله هربرنده طرف حکومتدن مقدار کافی ضبطیه بولندیریلور ٠

کرك بوطریقدن وکرك جهات سائره‌دن مکهٔ مکرمه‌ده اجتماع ایدن حجاج ذی الحجه‌نك بشنجی کوننده‌ن بدأ ایله طقوزنجی کیجه‌سنه قدر کافهٔ اهالئ کرام ایله برابر محرم اولدقلری حالده شقدوف ومرکبلرله مکهٔ مکرمه‌نك جهت شرقیسنده و (بش ساعت بعدنده

كائن (عرفات)ه چيقارلر واللى بش مترو ارتفاعنده بولنان جبل
عرفات اوكنده كه صحرايه چادرلر قورارق اقامت ايدرلر برصحرا
بركيلو مترو مربعنده وسطح مستوى شكلنده اوله رق عين زبيده
بونك جهت شرقيه سندن جريان ايدر •

ذى الحجه نك طقوزنجى كونى وقت زوالى متعاقب حجاج مسلمين
وقفه يه طورررلر مكه مكرمه قاضيسى بولنان ذات فضائل سمات
بر (هجين) اوزرينه راكب اولديغى حالده (عليه الصلاة
والسلام) افندمز حضرتلرينك دامن جبل(عرفات) ده اداى
صلاة بيورمش اولدقلرى محل مباركك اوسط طرفنـه كيدرك
وقت غروبه قدر(حزب الاعظم)دعاسنى قرائت ايدر اوصره ده
محملين شريفين دخى مرتب آلايلرله دامن جبل عرفاته كتوريله رك
اورايه وضع اولنور •

اشبو دعاى اجابت اتمانك قرائتى اثناده جبل (عرفات)
اوزرنده تحشد ايليان بيكلرجه مسلمينك (لبيـك اللهم لبيك)
صداى طاعت افزاسيله صحراى عرفات نمونه نماى ساحهٔ عرصات
اولور قاضى افنـدى (حزب الاعظم) ى قرائت ايدرايكن
اطرافنده عساكر نظاميهٔ شاهانه دن بر بلوك افراد بولنديريلور
بوكا سبب ايسه حجاجك اكثريسى اواثناده اللريله قاضى افنديك
اوزرينه طوقنمغى تيمن عدايدوب فقط تزاحملرى ازعاج مرتبه سنه
وارمقده اولمسندن قاضى افنديك النى اتكنى طوتق استيانلرى
صره يه قويمقدن عبارتدر •

وقت غروبك حلولى فشنكلر آتيله رك حجاجه اعلان اولنمسى

عقبینده هرکس شقدوف و یادوه‌لری اوزرنده بولنورلر .

امیر مکهٔ مکرمه ایله حجاز والیسی وصرهٔ همایون امینلری سایهٔ حضرت پادشاهیده عربه وتخت روانله عزیمت وعودت ایتدکلرندن هر برینك اوکلرنده برقاچ دقیقه‌ده برطوپلر وانواع فشنکلر آتیله‌رق جمله‌سی حجاج ایله برابر « مزدلفه »یه عودت ایدرلر .

مزدلفه‌ده اقشام نمازیله یاتسو نمازی برلکده قلنه‌رق کافهٔ حجاج او کیجه اورایه نقل ایتدکاری چادرلر درونده بیتوتت وایرتسی عید اضحی کونی علی الصباح (مینا)یه معاودتله قربانلرینی ذبح ایتمکه مباشرت ایدوب اوچ کون (مینا) ده اقامت ایدرلر

معایده رسمی دخی (مینا) ده اجرا اولنوب عظیم شنلکلر ایدیلور وهرجهتدن کتورلمش اولان امتعه واقمشه ایچون بیوك بر بازار قوریلور .

بو اوچ کون ایچنده اقامته مخصوص اولمق اوزره (مینا)ده اوچیوزدن متجاوز جسیم خانه‌لر موجود ایدوکندن چادرده اقامتی حظ ایتمیانلر بوخانه‌لردن استکرا ایدرلر .

بو اوچ کون ظرفنده حجاج « مینا »دن مکهٔ مکرمه یه اینه‌رك حج طوافنی اداودیلرسه حج سعینیده اوصره‌ده ایفا ایلر .

میناده اجرا اولنان تنظیفات وخسته اولانلر حقنده تخصیص اولنان محل مداوات ایله مذبوحات حقنده اجرا ایدیلان معاملات اشاغیده بیان اولنور .

ارکان حج شریفی ایفا ایدن حجاج ذوی الابتهاج (عمره) کتورملك ایچون مکهٔ مکرمه‌نك برچوق ساعت بعدنده وجهت

غرب شمالیسنده کائن « تنعیم » نام محله کیدرك مکهٔ مکرمه‌دن محرم اولمیه‌رق چیقمش اولانلر اوراده احرامه کیره‌رك احرام نمازینی قیلوب دعوات مخصوصه‌سنی تلاوت ایتدکدن صکره عودتله برطواف و برسعی ایدر .

برطاقم عساکر نظامیهٔ شاهانه‌سوار یسیله کلار حج شریف امیننك تحت محافظه‌سنده وصره امینی بولنان ذات رفاقتنده اوله‌رق مرتب آلای ایله بهرسنه شامدن ورودی معتاد اولان) محمل شریف (وعلم) حضرت فاروق (رضی الله عنه ایله معتاد اولان تشریفات ایله ورود ایلیان (محمل شریف)مصری ابتدای ورودنده (شیخ محمود) و (شهدا) نام محللره قونیله‌رق امیر مکهٔ مکرمه وحجاز والیسی طرفلرندن بیوك آلایلرله رسم خوش آمدی اجرا اولندقدن والای ایله عرفاته چیقاریلوب کیرو مکهٔ مکرمه‌یه کتورلدکدن صکره حرم شریفه وضع اولنور .

کیده‌جکلری کون دخی بیوك برآلای ترتیب ومحملین شریفین مخصوص مزین دوه‌لر اوزرینه تحمیل اولنه‌رق عساکر نظامیهٔ شاهانه‌دن سواری و پیاده برایکی طابورسلام وضعیتنده بولندیغی حالده حجازوالیسی بولنان ذات بیوك اونیفورمه‌سیله محمل شریفی حامل اولان دوه‌نك صرمه‌وقطیفه‌دن معمول یولارینی طوته‌رق (صفا) (اوکنده اوچ کره طولاشدیره‌رق بعدالتقبیل صرهٔ همایون امیننه تودیع وتسلیم ایدر اوصره‌ده موسیقه‌لر ومحملین شریفینه مخصوص اولان کوس ونقره‌لر اوریله‌رق محملین شریفین مدینهٔ منوره‌یه متوجهاً حرکت ایدرلر .

مكهٔ مكرمه‌دن حركت ايدن محملين شريفين ايله حجاج قافله‌لرينه مدينهٔ منوره‌يه كتمك ايچون سلطانى وفروع شرق ناميله باشليجه اوچ طريق واردركه امارت وحكومت طرفندن هانكى طريق تنسيب اولنور ايسه قافله‌لر او طريقلردن عزيمت واكثريا كتدكلرى يولدن عودت ايدرلر .

طريق سلطانيدن حركت ايليان بر قافله‌نك برنجى منزلى « وادئ فاطمه » ايكنجى منزلى (عصفان) اوچنجيسى (خليص) دردنجيسى (بئر قديمه) بشنجيسى (رابغ) آلتنجيسى (مستوره) يدنجيسى (بدر) سكزنجيسى (صفره) طقوزنجيسى (بئر عباس) اوننجيسى (بئر شريوفى) نام محللردر .

فرع طريقندن حركت ايليان قافله نكده برنجى منزلى « وادئ فاطمه » ايكنجيسى « عصفان » اوچنجيسى « خليص » دردنجيسى « بئر قديمه » بشنجيسى « رابغ » آلتنجيسى « بئر شيوخ » يدنجيسى « ابو دبع » سكزنجيسى « ريان » طقوزنجيسى « غدير » اوننجيسى « بئر ماشا » ديلان موقعلردر .

شرق يولندن كيده‌جك اولانلرك ايسه قوناقلرى (مضيق) ايكنجيسى (ضربه) اوچنجيسى (حاده) دردنجيسى (حاده) بشنجيسى (صبغه) آلتنجيسى (سوركيه) يدنجيسى (سفينه) سكزنجيسى (حجريه) طقوزنجيسى (غراب) اوننجيسى (غدر) اون برنجيسى (قنطره) نامنده‌كى محللردر .

—*—

مكهٔ مكرمه‌نك سمت شماليسنده و يكرمى بش درجه بش دقيقه

عرض شمالی و یکرمی درجه طول شرقیسنده کائن اوله‌رق امم ماضیه‌نك (یثرب) دیو یاد ایتدکلری مدینهٔ منوره شهرینك واضع اساسی یمن ملوك قدیمه‌سندن (ملك تبع) اولمق اوزره روایت اولنیور ٠

لایزال حضرتلرینك فلكلری ملكلری عشقنه حیران ایتدیكی معشوق مسعودی ایچون هجرتده مسكن رحلتده مدفن قیلمقله افلاکه مغبوط ایلدیکی بوشهر شهیرکه حیات صوری ایله اتصافی اثناده کولکه‌سندن زمین‌ساحه‌لرینك محروم اولدیغی بر جسد اسعدی درآغوش ایتمکله سماواته مباهات ایلر ٠

پروانه‌سی آفتاب اولان نورمبین جناب محمدینك برق اوروب طوردیغی بویله براقدس محلك قابل اولمیان توصیفنه اجترا ایدیله‌مز طوزینه طوپراغنه یوزلر سورمك شوقیله کیجه کوندز بیقرار اولان مشتاقانی ایچون اومهبط فیوضات ربانیه‌دن انجق سطحی برمعلومات ویریله‌بیلیر ٠

مفخر موجوداتك ریاض جنتدن بریسی اولدیغی اخبار بیورمقله جنات عالیاتیده رهین مباهات قلدیغی (بقعهٔ مبارکه) نك مزیاتنی اتصالیله بورتبه‌یه ایصال ایدن (روضهٔ مطهره) که محبوب حضرت حقه جلوه‌گاه اولمقله فرشته‌لر کده مکانی اولمشدر ٠

(مسجد شریف) نبوینك جهت شرقیسنده شرفواقع اوله‌رق نورانی لطافتلر معنوی حالتلر نشر ایلکله اطراف وحوالیسنی فردوس اعلایه‌ده محسود ایلر یکپاره زمردن یاپلمش برافسر پرتاب وفرکی بو بقعهٔ مقدسه بالاسنی تتویج ایدن (قبهٔ خضرا)

قصدز یارتله شتابان اولنلره دها التی ساعتلك مسافه‌ده شرف تقربه موفقیت تبشیرایدر .

شهر شریف مدینهٔ منوره‌یی محیط اولان سوری طقوز یوز قرق التی تاریخنده قانونی سلطان سلیمان طاب‌ثراه حضرتلری تجدید بیورمشلردر .

مسجد شریف نبوی هجرت فخر رسالت عقیبنده تأسیس بیورلمش واوزری خرما داللریله اورتولمشیدی . عمرابن الخطاب افندمز حضرتلری خلافتده ایکن هجرتك اون یدنجی سنه‌سنده بر مقدار توسیعنه همت بیوردیلر عثمان بن عفان افندمز حضرتلری دخی اون طقوز سنهٔ هجریه‌سنده‌ینه براز توسیعات اجرا بیورمشیدی سکسان طقوز سنه‌سنده ولید بن عبدالملك طرفندن برخیلی توسیع وتزیین ایدلدکدن بشقه اولوقته‌قدر موجود اولمیان محرابی بنا وارکان اربعه‌سنه برر مناره انشا اولنمشدر . مشارالیه اشبو انشاآته بدا ایتزدن اول شرق ایمپراطوریته مکتوب یازرق برقاچ معمار طلب ایتمش اولمغله ایمپراطور جانبندن قرق نفر معمار ایله سکسان سکز بیك التون وقندیللر ایچون زنجیرلر تقدیم قلنمشدر .

عمرابن عبدالعزیز اولوقت مدینهٔ منوره امیری بولنمغله انشاآت جلیله‌یه مشارالیه حضرتلری نظارت ایتدیلر یوز التمش برتاریخنده خلفای عباسیه‌دن مهدی بن منصور طرفندن ده توسیعاتنه خدمت واخشاب سقف انشاسنه همت اولنمش ایسه‌ده مؤخراً برحریق وقوعیله تعمیره لزوم کورنمش وتعمیراتنه مستعصم خلیفه جانبندن مباشرت اولنمش ایکن بغدادك تاتارلر طرفندن استیلاسیله دولت

عباسیه‌نك انقراضی وقوعنده اتمام تعمیرات التیوز اللی یدی تاریخنده ملوك مصریه‌دن ظاهر بیبرسه میسر اولمشدر .

مصر ملوکندن ناصر بن قلاوون دخی سقف شریفجه بر مقدار تعمیرات اجراسیله احراز شرف ایتمش اولدیغی کبی سکز یوز اوتوز برده اشرف برسبای وسکز یوز اللی اوچده سلطان ظاهر وسکز یوز یتمش طقوزده قایتبای طرفلرندن‌ده سقف شریفجه برر مقدار تعمیرات وقوعه کلمشدر مشار الیه قایتبای زماننده مسجد شریف کاملا محروق اولمغله تا بیك ایکیوز یتمش سنه‌سنه قدر دوام ایدن هیئتی اوزرینه تجدیدینه همت اولنمشیدی .

عهد خلافتنده متوالیاً مظهر اوله کلدیکی توفیقات سائقه‌سیله جهانکیران سلاطین عثمانیه‌دن فاتح سلطان محمد وسلیم خان قدیم وسلیمان خان قانونی قدر صیت وشهرتلره مالك اولان عدن آشیان غازی عبد المجید خان افندمز حضرتلری شمدی تمامیله خلف ذیشرف مقدسلرینه انتقال ایدن موفقیتلری سایه‌سنده مسجد شریف نبوت پناهینکده بانیسی اولدیلر هیئت مجموعه‌سیله مسجد شریفك حال حاضرینی توصیف قابل اولیدی تفصیلیله سالنامه صحایفنده کسب زینت ایدردی لکن مجدد مشار الیه حضرتلرینك علو همت عثمانیه‌لری مسجد معظم النبی اولقدر ترصین وتزیین ایتمشکه شانه لایق تعمیرات بولوبده اکلاده بیلمك هیچ برلسانده امکانی یوقدر . دها بوندن زیاده‌سنك مجلا عمودرخام اوستنده مطلا قبابی محرم اعتاب اوزرنده محتشم رواقی مشاهده‌ایله قریر العین اولنلر اول بقعهٔ مبارکه‌نك دها

بوندن زیاده تزیین وتجیلی ابنای بشرك یداقتدارنده اولمدیغنی اعتراف ایدیورلر معشوق موحدین اولان روضهٔ مطهره داخلنه جانب نبوتپناهیدن قبول بیوریلان انجق حضرت ابو بکر الصدیق وعمر الفاروق افندیلریمز حضراتیدر بو بقعهٔ طاهره وقتیله عایشة الصدیقه رضی الله تعالی عنها والده مز حضرتلرینك خانهٔ سعادتلری ایدی ذات نبوتسمات حضرت رسالتپناهینك عالم قدسی انتقاللرندنصکره مشار الیها افندمز کما کان اوصدف در عصمتی تزیین بیورمشلردی .

فاطمة الزهرا رضی الله تعالی عنها افندمز حضرتلرینك منزل جلیل عصمتپناهیلری دخی سعادت خانهٔ محترم الیهانك جهت شامیه سنده اولدیغی کبی انك اتصالندهده ازواج مطهراته مخصوص اولان طقوز باب حجرهٔ شریفه شرق وجنوب وشمال جهتلرینی محیط اولمغله حرم شریفك یالکز غرب جهتی خالی قالمشیدی اشبو حجرات محترمه ولید بن عبد الملك زمانه قدر حالی اوزره باقی ایکن مشار الیه بونلری ازواج مطهراتك وارثلرندن مبایعه ایدرك حرم شریفه ادخال ایلمشدر . ایکیوز اوتوز یدی سنه سنده خلفای عباسیه دن متوکل بن معتصم حجرهٔ سعادتله اطرافنی مرمرله تزیین ایتمش و بشیوز قرق سکز سنه سنده مقتضی خلیفه بو مرمرلری تجدید ایتدیرمش اولدیغی کبی التی یوز قرق و سکز یوز سکسان طقوز و بیك ایکیوز یتمش تاریخلرندهده مرمرلرك کافه سی تجدد ایتمشدر قبهٔ سعادتیی الك اول بنا ایتدیرن مصر ملکلرندن سلطان منصور قلاوون در که بو موفقیته التیوز یتمش سکز سنه سنده نائل اولمشدر سلطان ناصر حسن بن محمد بن قلاوون زماننده تجدید وسلطان

اشرف شعبان بن حسن ابن محمد قلاوون زماننده ده تحکیم ایتدیرلمشدر سکز یوز التی سنه سنده سلطان قایتبای زماننده وقوعبولان حریقدن صکره قبهٔ مقدسه شمدیکی هیئت وارتفاعی اوزره تجدید اولنمش ایسه ده بناسندن زیاده صرفیاتله وجوده کلمش اولان تزییناتنک اجراسی یوقاروده بیان اولندیغی وجهله بیك ایکیوز یتمش سنه سنده والدماجد جناب خلافتپناهی عبدالمجیدخان غازی افندمز حضرتلرینه میسر اولمشدر ۰

حجرهٔ سعادتك کسوه سنی الک اول احداث ایلیان خلفای عباسیه دن مهدی خلیفه نك جاریه سی یعنی موسی الهادی ایله هارون رشیدك والده سی خیزران قادیندر اندن صکره خلفای عظامك کافه سی بو اصوله رعایتی التزام بیوره کلدیلر یدییوز التمش سنه سنده ملوك مصریه دن اسماعیل بن ناصر بن محمد قلاوون طرفندن بیت المال اقچه سیله مصرده برقریه مبایعه اولنه رق کعبهٔ معظمه وحجرهٔ سعادتله منبرشریفك کسوه لرینه وقف ایدلمشدر ۰

منبرشریف جناب نبوی زمان سعادت حضرت رسالتپناهیده اوچ ایاقلی واخشبدن مصنوع ایدی حضرت معاویه خلیفه اولنجه التی ایاق دها علاوه و ایتمکله طقوز ایاقلی اولمشیدی خلیفه مهدی بن منصور مدینهٔ منوره یه مواصلتله کسب شرف ایتدیکی اثناده منبرشریفی طرز قدیمنه ارجاع ایچون امام مالك حضرتلرندن استفتا ایلدی انجق سکوداغاجندن معمول اولمغله یرندن حرکت ایتدیرلدکجه فرسوده لنوب پشیمان اولورسك دیو امام مشار الیه

حضرتلرینك وقوعبولان اخطاری اوزرینه صرف نظر ایتدیلر
التییوز اللی درت سنه‌سی حریقنده اشبو منبرده محترق اولدیغندن
یمن حاکمی مظفر صندل اغاجندن معمول بر منبر تقدیم ایتمکله محل
عالیسنه وضع اولنمشیدی اون سنه قدر اوزرنده خطابت ایدلمشیکن
مصر ملکی سلطان ظاهر بیبرسه عرض ایتدیکی منبر وضع و یمن
حاکمنك منبری رفع ایدلمشدر بو منبر یدییوز طقسان یدی سنه سنه قدر
پایدار اوله‌رق اوزرنده یوز اوتوز ایکی سنه خطابت اولندقدن
صکره قوردتسلطنندن چورمش اولمغله یرینه مصر ملکلرندن
سلطان ظاهر برقوق طرفندن تقدیم قلنان منبر وضع اولنمشیدی
سکز یوز یکرمی سنه سنده سلطان مؤید شیخ محمودی بو منبری رفع ایله
یرینه دیکرینی وضع ایتمش ایسه ده سکز یوز سکسان التی سنه سنده
یعنی سلطان قایتبای زماننده محترق اولمسی اوزرینه مدینهٔ منوره
اهالیسی طوغله‌دن بر منبر بنا ایتمشلردی بو منبر طقوز یوز سکز سنه سنه
قدر باقی قله‌رق مشارالیه قایتبای حرمشریفی تعمیر ایتدیردیکی اثناده
اهالینك انشا ایتدیکی منبری هدم ایتدیررك یرینه مجدداً بر منبر وضع
ایلمشدر • شمدی موجود اولان منبرشریفکه مرمردن مصنوعدر
بونیده قانونی سلطان سلیمان طاب ثراه حضرتلری اهدا بیورمشلردی
منبرشریفی الی اول کسوه لندیرن حضرت عثمان بن عفان
وروایت اخرایه کوره معاویه رضی الله عنهمادر • مدینهٔ منوره‌ده
مواضع مبارکه وماثر جلیله پك چوقدر بو جمله‌دن حرمشریفده
درت دیرك واردرکه بونلرك یاننده بارکاه جناب الوهیته عرض
وتقدیم اولنان دعوات مستجاب اولور • بونلردن برینه مخلق

دینور بر یسیده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها والده‌مز
حضرتلرینه نسبت ایدیلور دیکر بری ابو لبابه دیر کیدر که بوکا توبه
دیرکی تسمیه ایدرلر بونلرك یاننده نماز قلمق سنتدر ٠

سریر دیرکندن بشقه برده حرسی دیرکی واردر بو دیرکك
یاننده حضرت علی رضی الله عنه افندمز اقامت ایلیه‌رك علیه الصلاة
والسلام افندمز حضرتلرینی اشراردن صیانت بیوررلردی
بناءً علیه بوکا حضرت علی دیرکی دینلمشدر٠ بر دیرك دخی واردر که
سلطان انبیا صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری او دیرك نزدنده
اقامت وطیشاریدن کلان عربانی قبول ایله مصاحبت بیورورلردی
جبریل دیرکی ایله بوقاروده بیان اولنان سریر دیرکی مؤخراً
کشاد اولنان پنجره مناسبتیله معطل اولمشدر ٠ اما تهجد دیرکی
الآن موجود وهر کسجه معلومدر ٠

مدینهٔ منوره ایله جوارنده‌کی مساجد شریفهٔ مأثوره دخی پك
چوق اوله‌رق جمله‌سنك افضلی مسجد قبادر که انی جناب
رسالتمآب افندمز حضرتلری تأسیس وانشا وهر کیم بونده نماز
قیلارسه بر عمره ثوابنه نائل اولوردیو بیورمشلردی راکب و یاماشی
اولدقلری حالده هر جمعه ایرتسی کونی بو مسجد مبارکی تشریفله
ایکی رکعت نماز قیلارلردی حالا نماز قلدقلری محل عالی معلوم
ومعیندر اشبو مسجد شریف ولید بن عبد الملك زماننه قدر نبوتپناه
افندمز حضرتلرینك انشا بیوردقلری طرز وهیئت اوزره بقا بولمش
ایکن مشار الیه ولید طرفندن تجدید وتوسیع اولنمشیدی مؤخراً
بشیوز اللی بش والتی یوز یتمش بر سنه‌لرنده‌ده تجدید و یدی یوز

اوتوز اوچده سلطان ناصر قلاوون زماننده وسکز یوز قرق تاریخنده سلطنت سنیهٔ عثمانیه جانبنده تعمیر ایدلمشدر .

الک صکره‌کی تجدیدی فردوس آشیان سلطان غازی محمود خان ثانی ایله جنتمکان سلطان غازی عبدالمجید خان طاب ثراهمانک عهد خلافت سنیه‌لرنده شرفوقوعبولان اعمارات جلیله‌یه ملحقدر .

اشبو مسجد شریفک جنوب جهتنده سعد بن حثیمه حضرتلرینک خانه‌لری واقعدرکه رسول کبریا افندمز حضرتلری بو خانه‌ده ابدست آله‌رق برمقدار اضطجاع بیورمش اولدقلرندن زوار مدینهٔ منوره قباقریه‌سنه کیدرك اشبو خانه‌یی زیارت ایدرلر .

مسجد علی تسمیه اولنان محل عالی مسجد شریف قبانك رکن غربیسنده‌در . کلثوم بن هدم نام ذات شریفك خانه‌سی دخی قبا مسجد شریفنك قبله جهتنده واقعدر . مدینهٔ منوره‌یه هجرت سنیه وقوعنده فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز اشبو خانهٔ منیفی بالذات تشریفلریله جنت کوشکلرینه مغبوط بیورمشلردی برجمعه کونی مسجد شریف قبادن عودت نبویه اثناسنده جمعه‌نك وقتی حلول ایتمکله اداء صلاة بیوردقلری محل مقدسه برمسجد منیف بنا بیوریله‌رق الیوم مسجد جمعه دینلمکده‌در قبا مسجد شریفنك شرق جهتنده مساجد مأثوره‌دن مسجد الفضیخ واردرکه محبوب جناب خدا (بنی قریظه) قبیله‌سنی محاصره بیوردقلری اثناده اوراده نماز قیلارلردی نجل نجیل جناب نبوتپناهی حضرت ابراهیمك والدهٔ ماجده‌لری (ماریه) حضرتلرینه منسوب اولان مسجد قریظه دخی مساجد مأثوره‌دندر .

سیدکونین افندمز حضرتلرینك راکب اولدقلری استرایزندن نشانه کورلمکله (مسجدالبغله) دینیلان مقام مقدس تقیع شریف قبرستاننك شرق جهتنده واقع اوله رق مقدمابنی ظفر مسجدی دینلمشیدی بو مسجدك غرب طرفنده کی برطاشده (دیرسك) اثری کورلمکله سیدممکنات افندمز حضرتلرینك اوجر منوره انکا بیورملرندن مرفق شریفلرندن اثر قالدیغی ظاهر اولدیغنه بناء اورایه (مسجدالمرفق) تسمیه قلنمشدر * اوجوارده برطاش دها واردرکه بونده جناب رسالتمابك اصابع شریفه لرندن اثر اولمغله هرکس طرفندن زیارتیله تبرك اولنور بقیع شریفك شمال جهتنده کی مسجداجابتده امام انبیاعلیه الصلاةوالتحیا افندمز حضرتلری نمازقیله رق اوزون بردعا ایتمش وجناب حقدن اوچ شی طلب ایتدمسه ده ایکیسی قبول بیورلدی و بری اجابت بیورلمدی دیو خبرو یرمشلر واوچ طلبندن بریسی امت محمدیه نك قحطدن تلف وایکنجیسی طوفاندن هلاك اولمالری تمناسنه دائر اوله رق بونلری رب تعالی حضرتلرینك اجابت بیورمش وفقط امت اسلامیه میاننده حرب وجدال اولمامسی حقنده کی اوچنجی طلبی اسعاف ایتمامش اولدیغنی بیان بیورمشلردی مساجد مأثوره دن دهابرقاچ مسجد شریف واردرکه جمله سنه (مسجدالفتح) تسمیه اولنور (مسجد الاعلا) مسجدالاحزاب (مسجدالسلمان) بونلر میاننده در مسجد سلمانك قبله جهتنده کی مسجد شریفده مفخر موجودات افندمز حضرتلری نمازقلمشلردی حتی خندق غزاسی اثناسنده ایدیکه بونلرك برنده غزای بعدالادااوزون بردعاتلاوت

بیورملری اوزرینه قهرجناب لایزال احزاب دینلان کفارعسکرینی
منهزم و پریشان ایتمشدر . مأثورمساجد مقدسه‌نك الڭ معروفلرندن
بریده (مسجد قبلتین) درکه پیغمبر عزیز پیغمبرعالم افندمز حضرتلری
اوراده نماز قیلارایکن قبله‌نك قدس شریفدن کعبهٔ معظمه جهتنه
تحویلنه ارادهٔ آلهیه شرفتعلق ایدرك (فول وجهك الخ) آیت
کریمه‌سی نازل اولمشدر . جناب سیدکونینك نماز اداسنی متعاقب مدینهٔ
منوره اهالیٔ کرامنه خطاباً جناب حق سزك ارزاقکزی هرطرفدن
سوق و ایصال بیورسون دیو دعا ایتدکلری محل شریفه (مسجد سقیا)
دینلیر مسجد شریف الرایه شرق جهتندن مدینهٔ منوره‌یه شرفیاب
دخول اولانلرك صول طرفنده مشاهده اولنور . ذات حضرت
رسالتپناهینك احد جنکندن فراغلرینی متعاقب اوکله و ایکندی
نمازلرینی ادا بیوردقلری محل عالی بولندیغی جبله نسبتله احد مسجد
شریفی دیو یاد ایدلمکده‌در رکن جبل دینلان مسجد شریف محلنده
احد غزاسی کونی جنك قتال ایدلمش و بر روایتده حضرت حمزه
رضی الله عنه افندمز حضرتلری اوراده شهید اولمش دینور اما
اوراده فخر عالم افندمز حضرتلرینك نماز قیلمش اولدقلری محقق
ایمش بونك جوارنده (وادی) نام مسجد شریف واردرکه سیدنا
حمزه رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلری احد جنکنده آلدقلری
یاره ایله اورایه قدر کله بیلرك اوراده تسلیم روح پرفتوح بیورمش
و سنداضغیا افندمز حضرتلری اوراده نماز قیلمقله مسجد اتخاذ
قلنمشدر . حضرت حمزه‌نك مشهد مقدسنه کیدیلیر ایکن یول
اوزرنده (مسجد سافه) واردرکه بونده دخی فخر کائنات افندمز

حضرتلری ادای صلاة بیورمشلردی مساجد مأثوره‌دن بریده مسجدالبقیع در عقیل وازواج مطهرات مقابرینک جهت غربیه سنده واقع اوله‌رق امام انبیا افندمز حضرتلرینک بوراده نماز قیلدقلری ثابت و ابی بن کعب مسجدی نامیله ده معروفدر مآثرجلیله‌دن اوچ محل عالی واردرکه نبوتپناه افندمز حضرتلری اوراده دفعاتله بیرام نمازلری قیلمش ایدیلر بونلرک برنجیسنه (مسجدعلی) ایکنجیسنه (مسجد ابو بکر) اوچنجیسنه (مصلا) تسمیه اولنمشدر .

مآثرجلیله‌دن مدینهٔ منوره‌ده برچوق قیولر واردرکه جمله‌سندن بری « بئر اریس » در مسجدشریف قباقربنده واقع اوله‌رق حضرت فخر جهان افندمز بونک ایچنه توکورمشلر وصویندنده ایچمشلر مهرعالئ جناب رسالتپناهی حضرت عثمان رضی الله عنه افندمز حضرتلرینک انکشت فخرومباهاتنی تزیین ایدردی . خلافتلرندن التیسنه مرورنده پارمغندن اشبو قیویه دوشورمشلردی طالعجلر طرفندن برخیلی تحریات اجرا اولنمش ایسه‌ده بولنمق قابل اوله‌مدیغندن اصحاب کزین میانه بو یوزدن براختلاف دوشه‌رک برطاقم فتنه‌لر حدوثنه بادی اولمشدر .

آبار مأثوره‌دن بریده (بئرغرسدر) معشوق خدا افندمز حضرتلری بوندنده ایچمش . وایچنه توکورمش اولمق اوزره روایت اولنیور . عالم قدسه ارتحاللری اثناده جسد اسعد نبوتپناهیلری بوقیونک آب نابیله غسل ایدلمشدر . بومبارک قیولردن بریده « بئردومه » اوله‌رق بونک صوبی غایت طاتلیدر زمان سعادتده مدینهٔ منوره‌جه طاتلی صولرک قلتندن هرکیم بئردومه‌یی

صاتون الەرق مسلمینه وقف ایدرسه جنت اعلانك ایچوندر
دیو طرف اشرف جناب محمدیدن بو صو یك ایقافی اخطار بیورلمغله
عثمان بن عفان افندمز حضرتلری اوتوز بشبیك درهم اقچه ایله بالمبایعه
وقف بیورمش ایدیلر ٭ بالاده ذکر اولنان مسجد سقیاقر بنده
او نامه منسوب بر بئر شریف دها واردرکه رحمة للعالمین افندمز
حضرتلری گاه بوقیودن وگاه بوقاروده توصیف ایدیلان غرس
قیوسندن نوش بیوررلردی (بئر بضاعه) دن دخی افندمز
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك صوایچوب توکرمش و برکتله
دعا بیورمش اولدقلری ثابتدر آنس بن مالك حضرتلرینك خانه‌لرنده
کائن (بئر انس) دن دخی مبعوث من عند الله افندمزك صوایچه‌رك
درونه توکرمش اولدقلری مشار الیهدن مرویدر ٭ اولوقت
مدینهٔ منوره‌ده الذائذ صو بوایدی شمدی بئر رباطیه دیو یاد
اولنمقده‌در بقیع شریف قربنده (بئر بصه) نامیله بر قیو
واردرکه سردفتر انبیا افندمز حضرتلری بوقیونك صو یله رأس
سعادتلرینی غسل ایدرك اوصویی تکرار قیویه افراغ بیورمشلردر
آثار مأثوره‌دن بریسیده (بئر علی) اوله‌رق عوالی نام قریه‌ده
کائن اولمغله صو یله جوارنده‌کی مزروعات سقی ایدیلیر (بئر انا)
نامنده بر مبارك قیو دها واردرکه جناب حبیب کبریا قریظه
قبیله‌سنی محاصره ایتدکلری اثناده بارگاه رسالتپناهیلرینی بو بئرك
جوارینه قوردیرمش و صوبندن ایچمشلردی لکن بوقیو الیوم
معروف دکلدر سید کائنات افندمز حضرتلری (بئر اهاب)
نام قیو یه‌ده توکورمش و (بئر جل) دن آبدست الەرق کذلك

(بئر ذرع) یه دخی کوره رك صو ییله آبدست المشدر بونلردن بشقه دها برخیلی آبار مأثره وار ایکن شمدی محللری معلوم اوله مامقده در الیوم مدینهٔ منوره یه جریان ایدن عین زرقا زمان سعادتده موجود دکل ایدی معاویه رضی الله عنه طرفندن مدینهٔ منوره والیسی اولان مروان بن الحکم زماننده ظهور ایتمشدر اصل اسمی عین الازرق ایکن صکره لری زرقا دنیله رك اشتهار ایلدی عین الازرق تسمیه سنك سببی ایسه مشار الیه مروانك کوزلری مائی اوله رق ظهوری زمان ولایتنه تصادف ایدن صویك کندوسنه نسبت ایدلمسندن عبارت ایدی اصل مقسمی قباجوارنده بیوك برقیودر بو صو ابتدای ظهورنده آز برشی ایکن طقوز یوز طقسان طقوز تاریخنده جنتمکان سلطان مرادخان طاب ثراه حضرتلری جانبندن (بئر غربال) دینلان قیو مبایعه و علاوه بیورلمشدرکه بوقیو عین زرقا صوینك اون مثلنه قریب ایدی و (بئر عقد) دخی مؤخراً ینه اجداد کزین جناب خلافتپناهی جانبلرندن مبایعه و علاوه بیورلمشدر •

کرك مدینهٔ منوره نك داخلنده و کرك خارجا اطراف و جوارندکی اصحاب کرام و اولیای ذوی الاحترامك مراقد مبارکه لری عموم نزدنده معلوم و مضبوطدر بنابرین هر برینك تعداد و تعریفنه حاجت کوریله مز بوقاروده بیان اولنان مسجد فتحه کیدرکن صاغ طرفده برمغاره واردرکه خندق غزاسی اثناسنده جناب نبوتپناه افندمز حضرتلری بعض کیجه لری اوراده بیتوتت بیورررلردی پیغمبر ظفر بیکر افندمز حضرتلرینك مکهٔ مکرمه یی تشریف بیورررلر ایکن اثنای طریقده نمازکاه اتخاذ بیوردقلری محللره مسجدلر یاپیله رق

اليوم علی قپولری دینلان موقعده موجوددر . بدر غزاسنده
بارکاه جناب رسالتپناهك منصوب اولدیغی محل
منیفه‌ده مسجد یاپیلمشیدی شمدی
دیکر بر مسجدشریف
دهاواردر .

—*—
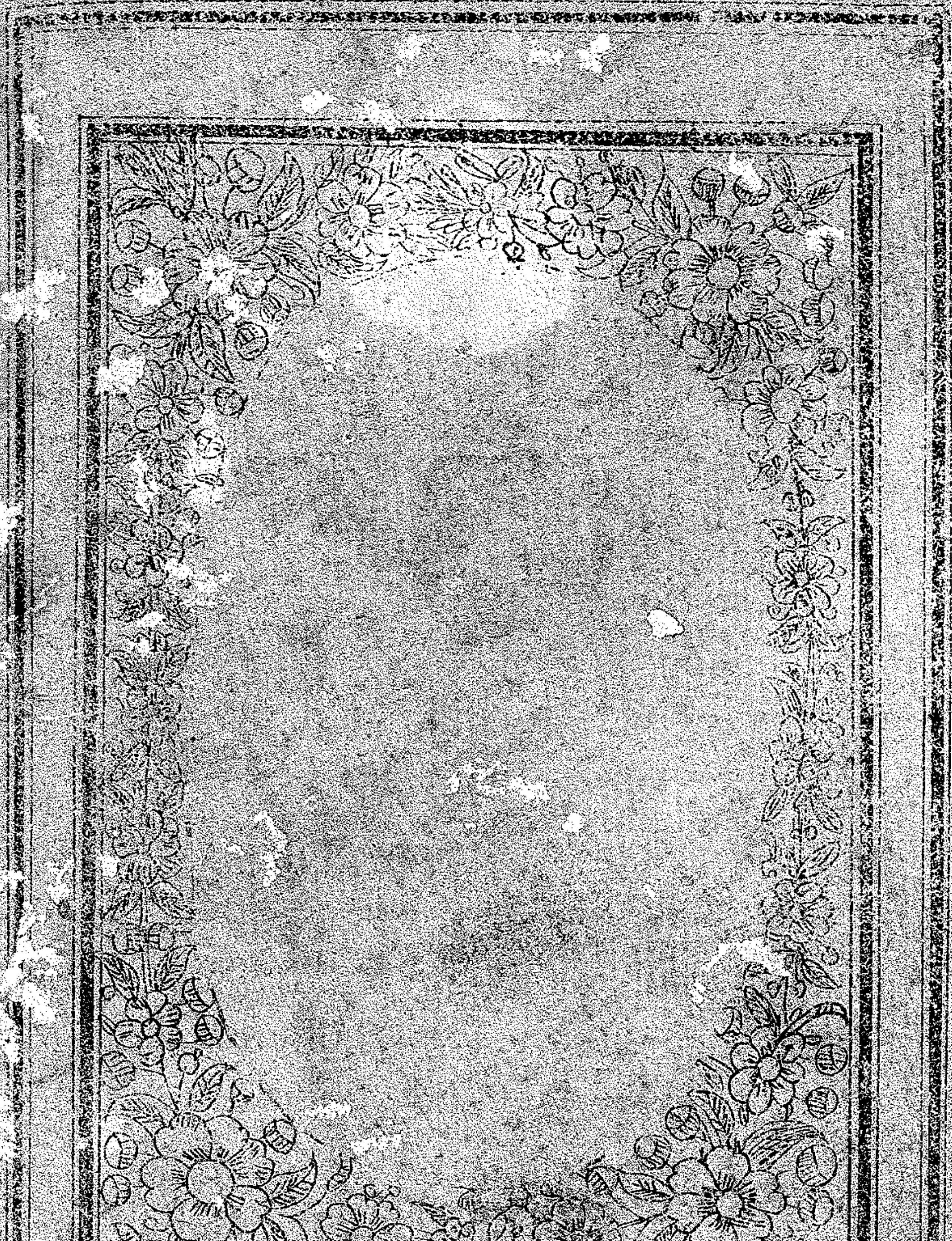
تمـــت